

Raiffeisen Bank Grupa

Konsolidovani finansijski izvještaji za
2021. godinu

Stranica

Godišnji izvještaj o poslovanju	1 – 7
Odgovornost za konsolidovane finansijske izvještaje	8
Izvještaj nezavisnog revizora	9 – 14
Konsolidovani izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	15
Konsolidovani izvještaj o finansijskoj poziciji	16
Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima	17
Konsolidovani izvještaj o promjenama na kapitalu	18
Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje	19 – 123

a) Sve značajne događaje nastale u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje konsolidovanog finansijskog izvještaja

Grupa nije imala značajnih događaja u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskih izvještaja.

b) Procjena očekivanog budućeg razvoja pravnog lica

Rusko-Ukrajinski konflikt i uvođenja drastičnih ekonomskih sankcija Rusiji od strane EU, SAD i UK kao kontramjera, posebno u energetsom dijelu, rezultiralo je značajnom promjenom globalnih ekonomskih izgleda za period 2022 - 2023. godine. S tim u vezi, 2022. će donijeti usporavanje dinamike ekonomskog rasta u BiH na 3,2% u odnosu na prošlu godinu, koja će se odraziti i na usporavanje performansa bankarskog sektora tj. slabiji od očekivanog rast ključnih pokazatelja (aktive, kredita, depozita). Naime, prelijevanje globalne političke nestabilnosti kao i lokalne političke krize odrazit će se na rast bankarskog sektora u 2022. godini, što će se odraziti kroz nižu projiciranu stopu rasta depozita i kredita u 2022. godini. Također, očekivano slabljenje investicijskog povjerenja i investicijske aktivnosti će se najviše osjetiti u dijelu korporativnog kreditiranja, što će u najvišoj mjeri uticati na smanjen očekivani ukupan kreditni rast od 3,2% u 2022. godini. U skladu sa usporenom tržišnom dinamikom, Grupa je prilagodila inicijalna očekivanja rasta ključnih kategorija kredita i depozita novom ekonomskom i političkom okruženju te ukupnog poslovnog plana za 2022. godinu koji revidira kroz redovne procese kvartalnog finansijskog forecastiranja. I ostale članice grupacije su izvršile procjenu i prilagodbu za efekte navedene političke krize.

c) Najvažnije aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem

Što se tiče istraživanja i razvojnog aspekta, jedan od ključnih elemenata strategije Grupe je digitalna transformacija i automatizacija koja podrazumijeva aktivnosti na polju prije svega zamjene Core Banking Systema (CBS) banke koji će omogućiti značajno unapređenje i brzinu poslovanja u svim segmentima Grupe. Grupa u svim poslovnim segmentima ubrzano radi na projektima digitalizacije i automatizacije procesa unutar Grupe te sa klijentima, što će zasigurno doprinijeti značajno unapređenju ukupnog obima poslovanja i iskustva klijenata sa Grupom.

d) Informacije o otkupu vlastitih dionica, odnosno udjela

Grupa u 2021. nije vršila otkup vlastitih dionica, odnosno udjela.

e) Informacije o poslovnim segmentima

Grupa posluje u pet osnovnih poslovnih segmenata: corporate segment (poslovanje sa pravnim licima); retail segment (poslovanje sa mikro društvima i fizičkim licima); segment finansijskih institucija; segment trezorskog i investicijskog poslovanja i segment ostalog poslovanja. Za kriterije razvrstavanja u segmente, pogledati napomenu 8.

f) Korišteni finansijski instrumenti ako je to značajno za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica

Izvori finansiranja

Strategijski okvir finansiranja prvenstveno se bazira na obezbjeđenju izvora finansiranja prema namjeni i rokovima koji bi obezbijedio sredstva za planiranje kreditne aktivnosti poslovnih funkcija uz održavanje troškovno prihvatljivog, nerizičnog nivoa likvidnosti.

Prilikom sačinjavanja opšteg godišnjeg plana finansiranja, uzima se u obzir:

- a) potreba za finansiranjem koja proističe iz planiranog/budžetiranog strateškog razvoja bilansa, odnosno planiranih poslovnih aktivnosti u segmentu plasiranja kredita.
- b) planiranih aktivnosti na depozitnoj osnovi.
- c) održavanje likvidnosti u o regulatornim okvirima kao i okvirima Grupe.
- d) potreba za izvorima finansiranja od supranacionalnih institucija (kreditne linije).

Pri definisanju opšteg godišnjeg plana finansiranja, Grupa je utvrdila da su definisani planovi izvora finansiranja usklađeni sa:

- poslovnim modelom grupe
- sveobuhvatnom strategijom poslovanja
- tolerancijom izloženosti riziku
- procjenom stabilnosti izvora finansiranja
- dostupnim izvorima finansiranja na tržištu
- očekivanim promjenama u riziku izvora finansiranja
- adekvatnim stepenom oslanjanja na javne izvore finansiranja
- prihvatljivim uticajem na kreditne aktivnosti banke itd.

Analiza historijskih podataka u poređenju sa planom za naredni period, uzimajući u obzir i eventualno dodatne spoznaje, pokazuje stepen provodivosti plana likvidnosti i izvora finansiranja. Na bazi historijskih pokazatelja cijeni se da je struktura izvora finansiranja adekvatna i dostatna za realizaciju poslovnih planova i rast Grupe.

Grupa procjenu izvora finansiranja i rizika izvora finansiranja, nakon izvršenja plana izvora finansiranja, prati redovno, odnosno na mjesečnoj osnovi i to putem obrnutog testiranja plana izvora finansiranja. Ostvarene vrijednosti sa porede sa planiranim, kako u dijelu izvora tako i u dijelu plasmana, kao i ispunjenja regulatornih i grupacijskih zahtjeva i ograničenja.

Posebna pažnja obratnom testiranju plana izvora finansiranja se posvećuje po okončanju finansijske godine. Predmetno testiranje treba da pokaže da li su ostvareni definisani, odnosno planirani izvori finansiranja, da li su ispunjeni svi regulatorni i grupacijski zahtjevi i ograničenja, kao i da li su isti bili dostatni da održe postojeći aktivni portfelj i omoguće njegov rast u skladu sa poslovnim planovima.

Analizom, dolazimo do zaključka da su ostvareni izvori finansiranja omogućili ispunjavanje svih regulatornih i grupacijskih likvidonosnih zahtjeva i ograničenja, te omogućili održavanje i rast aktivnog portfelja.

Novčana sredstva i plasmani

Grupa u okviru stalne optimizacije likvidnosti vrši procjenu držanja potrebnih novčanih sredstava (gotovina) za potrebe poslovanja, kao i novčanih sredstava koje Grupa drži na računima u inostranstvu, za potrebe platnog prometa i ostalih transakcija uvažavajući trenutna kretanja kamatnih stopa na tržištu, rejting i adekvatnost Banaka kod kojih Grupa drži sredstva (Money Market ili nostro računi), kao i obračun RWA.

Na ovaj način se postiže maksimalna optimizacija likvidnosti, uvažavajući gore nabrojane elemente, što u krajnjoj instanci pozitivno utiče na finansijski položaj i cjelokupnu uspješnost poslovanja Grupe. Sa aspekta poslovanja Tržišta (Markets), Grupa nema derivatne transakcije (finansijske instrumente) koje bi bile

značajne za procjenu finansijskog položaja Grupe. Naime, Grupa nudi klijentima FX Forward / Flexi Forward transakcije ali su iste obimom i prihodovno neznajne.

Što se tiče portfelja obveznica, kao vrste finansijskih instrumenta, Grupa iste ne drži u tzv "knjiga trgovanja" već "do dospelja". Finansijski rezultat tj. prihod od poslovanja sa obveznicama za portfelj Tržišta je cca 700 hiljada KM (za 2021. godinu), što svakako nije značajno za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja.

Većina "značajnog" dijela prihoda za Grupu se odnosi na FX transakcije (spot), ali to su standardne transakcije razmjene valuta.

Finansijske instrumente kao futures, opcije i slično Grupa nema, niti nudi kao proizvode.

g) Ciljevi i politike pravnog lica u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima; zajedno sa politikama zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita

Kreditni rizik

Strategija preuzimanja i upravljanja kreditnim rizikom odražava profitabilnost banke, kreditnu kvalitetu i ciljeve rasta portfolija te je u skladu s okvirom sklonosti Grupe za preuzimanje rizika i unutar istog kreditnog rizika, politikom diverzifikacije i cjelokupnom korporativnom strategijom i poslovnim ciljevima Grupe.

Strategija preuzimanja i upravljanja kreditnim rizikom uključuje:

- Uspostavljanje primjerenog okruženja za upravljanje kreditnim rizikom,
- Nprestanu izgradnju jake kreditne kulture,
- Kontinuitet u strategijskom pristupu tako da je dugoročno održiva i kroz različite ekonomske cikluse
- Adekvatno i učinkovito komuniciranje strategije i politike kreditnog rizika u cijeloj Grupi. Svo relevantno osoblje treba jasno razumjeti pristup banke pri odobravanju i upravljanju kreditnim rizikom i treba biti odgovorno za poštivanje internih politika i procedura.
- Identifikaciju ciljnih tržišta i ukupne karakteristike koje bi Grupa htjela postići u svom kreditnom portfoliju uključujući različite nivoe diverzifikacije i tolerancije koncentracija,
- Održivo i odgovorno ulaganje kroz primjenu ESG (Environmental, Social and Governance) faktora
- Primjenu adekvatnih politika i procedura obezbjeđenja kreditnih plasmana za ublažavanje kreditnog rizika,
- Minimiziranje negativnih posljedica ulaganja sa pogoršanom kreditnom kvalitetom koje se sprovodi putem:
  - kreditiranja u skladu sa usvojenim politikama,
  - neprestanog aktivnog i profesionalnog upravljanja odnosima sa klijentima,
  - ranog prepoznavanja i aktivnog upravljanja povećanim kreditnim rizikom
  - ispravne kategorizacije kreditnog rizika,
  - definisanja odgovarajućih strategija nekvalitetnih kreditnih plasmana,
  - razumljivog i jakog programa naplate nekvalitetnih kreditnih plasmana u slučaju evidentnog ili potencijalnog gubitka za Grupu.

Cilj upravljanja kreditnim rizikom je osigurati da se ne prekorači odgovarajući nivo rizika potrebnog za održivi razvoj koji podrazumijeva makroekonomsko okruženje.

Opća načela za upravljanje kreditnim rizikom:

- Svjesnost i razumijevanje rizika,
- Odgovornost Biznis segmenta,
- Razdvajanje i nezavisnost funkcija rizika.

Upravljanje kreditnim rizikom je definisano u važećim kreditnim politikama koje se ažuriraju na godišnjoj osnovi. Jedinica Upravljanja kreditnim rizikom kreira prijedloge kreditnih politika za poslovne segmente pojedinačno, a iste su predmet odlučivanja Uprave i Nadzornog odbora Grupe.

Upravljanje kreditnim rizikom obuhvata upravljanje svim potkategorijama kreditnog rizika kojima je Grupa izložena ili bi mogla biti izložena.

Upravljanje istima se vrši kroz:

- provođenje procesa analize, rangiranja klijenata i ocjene rizika kod odobrenja plasmana
- donošenje odluke o odobravanju plasmana na temelju jasno definisanih kriterija u kreditnim politikama, uključujući i prekogranične transakcije
- aktivan monitoring portfolija i prijedlog za klasifikaciju aktive
- održavanje izloženosti po vrstama poslova, proizvodima, klijentima i industrijama na željenom nivou (isti se definiše se kroz godišnji proces budžetiranja, definisanja kreditne politike, limita i sl)
- održavanje vjerovatnoće defaulta (PD - probability of default)/Default rate na prihvatljivom nivou
- upravljanje instrumentima osiguranja
- primjenom tehnika smanjenja kreditnog rizika (instrumenti osiguranja su jedna od glavnih strategija i mjera koje se koriste za smanjenje izloženosti kreditnim rizicima)
- održavanje pokrivenosti portfolija prihvatljivim kolateralom na zadovoljavajućem nivou (minimalna pokrivenost u ovisnosti od rejtinga klijenta se definiše na godišnjem nivou kroz respektivnu kreditnu politiku, te se kroz kontrolu izuzetaka od kreditne politike, stalni monitoring vrijednosti i elemenata prihvatljivosti kolaterala nastoji održavati na targetiranom nivou)
- problematičnim plasmanima je posvećena posebna pažnja u jedinici Upravljanje posebnom aktivom Non-retail i Collection
- održavanje konačnog gubitka nakon naplate na zadovoljavajućem nivou (Loss Given Default), kroz adekvatnu kolateralizaciju i rezervisanja.

Rizik likvidnosti

Strategijski okvir upravljanja likvidnošću obuhvata upravljanje usklađenom likvidnošću, upravljanje likvidnošću aktive te upravljanje pozajmljenom likvidnošću (pasivom), poštujući ključne principe upravljanja likvidnošću kao i ILAAP principe u planiranju likvidnosti i izvora finansiranja (odgovornost, proporcionalnost, kontinuitet, značajnost rizika, sveobuhvatnost i "pogled u budućnost").

Upravljanje likvidnošću i rizikom likvidnosti je ugrađeno u strategije, politike, procedure, koje osiguravaju efektivnu diverzifikaciju i s aspekta izvora sredstava i s aspekta njihove ročnosti.

Prilikom predviđanja i planiranja novčanih tokova posebna pažnja se posvećuje praćenju lokalnog tržišnog okruženja prvenstveno s aspekta potreba klijenata u vidu praćenja dospijeća velikih depozita i planiranja njihovog reugovaranja. Grupa u planiranje svojih likvidnosnih potreba uključuje i planiranje odliva prema vanbilansnim obavezama (akreditivima, garancijama, ugovorenim kreditnim linijama) dok za depozite bez dospijeća procjenu potencijalnog odliva vrši na osnovu dosadašnjih zapažanja (iskustava) baziranih na godišnjim trendovima i modelima koji su interno razvijeni.

Grupa pri definisanju i održavanju adekvatnog nivoa likvidnosti posebnu pažnju posvećuje obezbjeđenju dovoljnog kapaciteta rezervi likvidnosti koje bi koristila za kratkoročnu intervenciju u situaciji likvidnog šoka.

Iznos potrebne i rezervne likvidnosti Grupa formira na osnovu tekuće i projektovane pozicije i koeficijenata likvidnosti uz sagledavanje općih ciljeva utvrđenih godišnjim budžetom Grupe. Tako se planira odgovarajući portfolio likvidnih sredstava koja uvijek mogu:

- (1) pokriti tekuće i očekivane potrebe za likvidnošću,
- (2) pokriti regulatorne zahtjeve u vezi sa likvidnim sredstvima.

Upravljanje rizikom likvidnosti Grupe se sastoji od:

- Strategija i Plan obezbjeđenja sredstava za realizaciju poslovnih planova i planova za teško predvidive i vanredne situacije, na kraći i duži rok, koji bi trebalo da pokaže sposobnost Banke da može preventivno i efikasno upravljati kako rutinskim, tako i neočekivanim promjenama svoje likvidne pozicije
- Jasno definisan proces upravljanja rizikom likvidnosti (identifikacija, procjena, mjerenje, monitoring izloženosti i kontrola cijelog procesa) sa jasno definiranim ulogama i odgovornostima, i dokumentovan u internim aktima
- Razvijen informacioni sistem koji predstavlja osnovu uspješnog upravljanja rizikom likvidnosti na dnevnoj osnovi i njegove kontrole.

Također, upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva uključenost organa Grupe u upravljanje kojima podršku u upravljanju pružaju odbori i svi uposlenici koji su indirektno ili direktno uključeni u preuzimanje i upravljanje te kontrolu rizika likvidnosti a prvenstveno:

- *Uprave Grupe i Nadzornog odbora*, koji je odgovoran za strategiju upravljanja ovim rizikom, kao i donošenje odluke o obuhvatnom okviru za upravljanje rizikom likvidnosti na nivou banke
- *Višeg menadžmenta*, koji je odgovoran za primjenu politika upravljanja ovim rizikom, nadzor nad implementacijom, održavanjem i upravljanje informacionim i drugim sistemima, i uspostavljanje efikasne interne kontrole nad procesom upravljanja rizikom likvidnosti
- *Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor)*, čiji sastav čini stariji menadžment, obično iz funkcije Riznice i funkcije upravljanja Rizicima (obično menadžment za upravljanje rizikom likvidnosti) i
- *Kontrolne funkcije upravljanja rizicima* koji imaju potrebna iskustva u kontroli ovim rizikom, primjenjuju odgovarajuće procese i procedure i rade relevantne ekspertize.

Tržišni rizik

Strategija upravljanja tržišnim rizicima je ograničavanje izloženosti istim odnosno održavanje nivoa preuzetog rizika u okviru planirane sklonosti odnosno planiranog rizičnog profila za tržišne rizike uvažavajući regulatorna ograničenja. Radi održavanje adekvatnog nivoa izloženosti tržišnim rizicima definirana su ograničenja tzv interni limiti uz prvenstveno uvažavanje regulatornih limita.

Proces preuzimanja i upravljanja tržišnih rizika i proces kontrole ovih rizika su jasno organizaciono razgraničeni, što znači da se upravljanje i preuzimanje tržišnim rizicima primarno provodi u organizacionoj jedinici Riznica, finansijska tržišta i investicijsko bankarstvo, a kontrola istih se obavlja u okviru jedinice Kontroling rizika, odnosno Grupe za upravljanje tržišnim rizikom.

Grupa za upravljanje tržišnim rizikom vrši dnevne kontrole usklađenosti pozicija sa internim i regulatornim limitima i iste su definirane u važećim internim dokumentima.

Politika upravljanja tržišnim rizicima se sazniva na jasno definisanim ulogama i odgovornostima, procedurama i procesima rada, načina identifikacije, mjerenja, praćenja, kontrole, izvještavanja i procedura eskalacije.

Proces upravljanja i preuzimanje tržišnog rizika i proces kontrole ovog rizika su jasno razgraničeni na različite organizacione dijelove zadužene za ovaj rizik, što znači da se upravljanje i preuzimanje tržišnim rizikom primarno provodi u organizacionoj jedinici Riznica, finansijska tržišta i investicijsko bankarstvo/Trgovina i prodaja, a kontrola istog se obavlja u okviru jedinice Kontroling rizika, odnosno Grupe Upravljanja tržišnim rizikom.

Uloge i odgovornosti za identifikacije, mjerenje, praćenje, kontrole, izvještavanje i procedure eskalacije su detaljno opisane u krovnim dokumentima Kontroling rizika/Grupe Upravljanje tržišnim rizikom, a to su Pravilnik za upravljanje tržišnim rizicima i Procedure za upravljanje tržišnim rizicima.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Strategija upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi temelji se na utvrđivanju okvira sklonosti za preuzimanje rizika uvažavajući trenutne i buduće poslovne planove i aktivnosti kao i sposobnost za preuzimanje ovog rizika koja uvažava regulatorna ograničenja. U svrhu ispunjenja strategije, Grupa određuje pokazatelje i ciljne vrijednosti odnosno limite. Kontrole i poduzimanja aktivnosti u slučaju narušavanja limita i internih indikatora omogućavaju blagovremenu reakciju i ublažavanje ovog rizika. Frekvencije kontrola ovog rizika su organizovane na dnevnom nivou (za definirane interne RBI indikatore), kako bi se omogućila blagovremena provjera statusa iskorištenosti limita i internih indikatora, te kako bi se što adekvatnije poduzele sve korektivne mjere ublažavanja rizika, te u slučaju narušavanja limita, poduzele sve potrebne aktivnosti "vraćanja pozicija" u okviru definisanih limita.

Upravljanje kamatnim rizikom temelji se na sljedećim načelima:

- upravljanju ravnotežom u refinansiranju aktive u dijelu rokova, valuta i vrsta kamatnih stopa s ciljem minimiziranja rizika promjene kamatnih stopa i uticaja na poslovni rezultat
- definisanju limita izloženosti kamatnom riziku analizom kamatno osjetljive aktive i pasive, koji su osjetljivi na promjenu kamatnih stopa sa stanovišta roka dospijeca i iznosa
- ugovaranju kamatnih stopa kako je utvrđeno Tarifom Banke
- utvrđivanju komponenti referentnih kamatnih stopa
- stres testiranjem
- praćenju pokazatelja profitabilnosti.

Proces kontrole kamatnog rizika u bankarskoj knjizi se sastoji od mjerenja i modeliranja rizika, postavljanja i monitoringa limita, kontrolirajući i upravljajući pozicijama u okviru limita, kao i procesom eskalacije limita.

Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi se zasniva na jasno definisanim ulogama i odgovornostima, procedurama i procesima rada, načina identifikacije, mjerenja, praćenja, kontrole, izvještavanja i procedura eskalacije.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik gubitka zbog neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudi i sistema ili vanjskih događaja, uključujući pravni rizik.

Strategija u vezi sa upravljanjem operativnim rizikom podrazumijeva:

- jasnu internu organizaciju sa razdvojenim funkcijama upravljanja operativnim rizikom (odgovorne specijaliste za operativni rizik – tzv. DORS funkcije i menadžere operativnog rizika -tzv. ORM funkcije) kao i funkcijama kontrole tih rizika (Kontroling operativnih rizika – tzv. ORC funkcija, Izvršni direktor za rizike – CRO, Odbor za upravljanje operativnim rizikom i kontrolama -ORMCC), te finalno funkciju interne revizije koja vrši nadzor kompletnog sistema upravljanja/kontrole operativnog rizika
- jasno definisane, transparentne i konzistentne linije odgovornosti,
- podizanje svijesti o postojanju operativnog rizika,
- dosljedno poštovanje internih dokumenata kao i eksternih regulatornih smjernica koji regulišu predmetnu oblast.

Strategija u vezi sa upravljanjem operativnim rizikom:

- Monitoring održavanja gubitaka u skladu sa "budžetom u sjeni".
- Organizacija sprovedbe pojedinačnih aktivnosti (procjena rizika, analize glavne knjige, revizija indikatora ranog upozorenja) u skladu sa planom grupacije.
- Organizacija treninga za nove uposlenike vezano za minimalne standarde upravljanja operativnim rizikom.
- Organizacija treninga za ORM/DORS funkcije.
- Fokus na dodatnom podizanju svijesti o važnosti upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom podrazumijeva identifikovanje, mjerenje, upravljanje i praćenje izloženosti koja je rezultat neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudske interakcije i sistema, ili je pak rezultat eksternih događaja.

Okvir za upravljanje operativnim rizikom sastoji se od procesa, struktura, kontrola i sistema koji se primjenjuju u upravljanju operativnim rizikom, a čime se osigurava uspostava ključnih upravljačkih elemenata i operativnih aktivnosti.

Upravljanje i kontroling operativnog rizika doprinosi jačanju poslovnih ciljeva, te ispunjenju regulatornih zahtjeva.

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobrenje konsolidovanih finansijskih izvještaja

---

Uprava Grupe dužna je pripremiti konsolidovane finansijske izvještaje, koji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Grupe, te rezultate njezinog poslovanja i novčanog toka, u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FbiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FbiH, Zakonu o bankama FbiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Agencija“ ili „FBA“) donesenim na osnovu spomenutih zakona. Uprava ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava Grupe ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Grupe, te sprječavanje i otkrivanje prijevара i ostalih nepravilnosti.

Uprava Grupe je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Grupe zajedno sa konsolidovanim godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor i Skupština odobravaju i usvajaju konsolidovane finansijske izvještaje.

Konsolidovani finansijski izvještaji prikazani na stranicama od 15 do 122 odobreni su od strane Uprave Grupe na dan 20. septembra 2022. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

Za i u ime Uprave Grupe

Predsjednik Uprave

James Daniel Stewart Jr

Član Uprave

Andreea Achim

Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina

Zmaja od Bosne bb

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

20. septembra 2022. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničaru Raiffeisen Bank dd Bosna i Hercegovina

Mišljenje

Obavili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Raiffeisen Bank dd Bosna i Hercegovina i zavisnih društava (u daljnjem tekstu: "Grupa") koji obuhvataju konsolidovani izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, te konsolidovani izvještaj o finansijskoj poziciji na dan 31. decembar 2021. godine, konsolidovani izvještaj o promjenama u kapitalu i konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidovani finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Grupe na dan 31. decembra 2021. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Grupe u skladu s Međunarodnim Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**
since 1845

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. Sarajevo i Deloitte Advisory Services d.o.o., Sarajevo sa svojim podružnicama Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka i Deloitte Advisory Services d.o.o., Sarajevo – Podružnica Banja Luka pod zajedničkim nazivom „Deloitte Bosna i Hercegovina“, subjekti povezani pod krovom društvom Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružiocima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 90 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita i potraživanja datih klijentima (očekivani kreditni gubici)

U svojim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2021. Grupa je iskazala kredite i potraživanja data klijentima u iznosu od 2.674.722 hiljade KM i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 200.042 hiljade KM.

Ključno revizijsko pitanje

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije

Za pregled značajnih računovodstvenih politika vidjeti Napomenu 3. Za dodatne informacije vezane uz identifikovano ključno revizijsko pitanje, vidjeti Napomene 6, 17 i 22.

Kreditni rizik predstavlja jednu od najvažnijih vrsta finansijskih rizika kojima je Grupa izložena. Stoga je utvrđivanje odgovarajućih metoda i modela od strane Uprave za mjerenje i upravljanje kreditnim rizikom jedno od najvažnijih područja u zaštiti kapitala Grupe. Kao dio procesa upravljanja kreditnim rizikom, odgovarajuće utvrđivanje i mjerenje ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke predstavlja jedno od ključnih razmatranja Uprave.

Prilikom određivanja vremena i iznosa očekivanih kreditnih gubitaka za kredite i potraživanja od komitenata, Uprava donosi značajne procjene u odnosu na sljedeća područja:

- Korištenje historijskih podataka u procesu određivanja parametara rizika
- Procjena kreditnog rizika koji se odnosi na izloženost za kredite i potraživanja od komitenata
- Procjena raspodjele izloženosti za kredite i potraživanja od komitenata po nivoima kreditnog rizika
- Procjena važnosti naknadnih promjena kreditnog rizika izloženosti u svrhu utvrđivanja da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika, što dovodi do promjena u raspodjeli po nivoima i potrebnog mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka za vijek trajanja instrumenta
- Procjena budućih informacija, uključujući utjecaj pandemije „COVID-19“

Kako bismo adresirali rizike povezane s ispravkom vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima, koji su identifikovani kao ključna revizijska pitanja, osmislili smo revizijske postupke koji su nam omogućili da pribavimo dovoljno odgovarajućih revizijskih dokaza za svoj zaključak.

Obavili smo sljedeće revizijske postupke u odnosu na područje kredita:

- Pregled i provjera metodologije Grupe za priznavanje ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i poređenje pregledane metodologije sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom za banke u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- Sticanje razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava u procesu mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate tehnologije, i pripadajuće interne kontrole;
- Ocjena dizajna i ispitivanje primjene identifikovanih internih kontrola relevantnih za postupak mjerenja ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke;
- Testiranje operativne učinkovitosti identifikovanih relevantnih kontrola;
- Provođenje dokaznog testiranja nad priznavanjem i mjerenjem ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na odabranom uzorku kredita i potraživanja raspoređenih u Nivo 1 i Nivo 2, s naglaskom na:
  - i. Modele koji se primjenjuju u postupku određivanja nivoa kreditnog rizika te prelaze između nivoa kreditnog rizika;
  - ii. Pretpostavke koje Uprava koristi u modelima mjerenja očekivanog kreditnog gubitka;

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita i potraživanja datih klijentima (očekivani kreditni gubici) (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

- Očekivani budući novčani tokovi iz poslovanja komitenata koji bi mogli biti raspoloživi za povrat uzetih kredita
- Vrednovanje kolaterala i procjena perioda u kojem se očekuje novčani priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih za pojedinačno procijenjene očekivane kreditne gubitke.

Budući da određivanje odgovarajućih ispravki vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtjeva upotrebu složenih modela (koji generalno zavise od IT elemenata) i značajnih procjena Uprave, postupak mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen pristrasnosti Uprave. Shodno navedenom, ispravke vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima od komitenata, priznate u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, smatramo ključnim revizijskim pitanjem u našoj reviziji finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2021. godine.

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije (nastavak)

- iii. Kriterije za određivanje značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući uticaj COVID-19;
- iv. Pretpostavke koje se primjenjuju za izračun vjerovatnoće neispunjavanja obaveza;
- v. Metode primijenjene za izračunavanje gubitaka usljed neispunjavanja obaveza;
- vi. Metode koje se primjenjuju za uključivanje podataka koji se odnose na buduće događaje, uključujući utjecaj COVIDa-19;
- vii. Ponovno izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka na odabranom uzorku.
- Provođenje testova priznavanja i mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku kredita dodijeljenih u Nivo 3 kreditnog rizika (neprihodujući krediti), koji su uključivali:
  - i. Ocjena finansijskog položaja i uspješnosti komitenta na osnovu najnovijih kreditnih izvještaja i dostupnih informacija;
  - ii. Procjenu prosudbi i pretpostavki primjenjenih u izračunu i mjerenju očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja, uzimajući u obzir utvrđeni finansijski položaj i uspješnost komitenta u trenutnom ekonomskom okruženju pogođenom „COVID-19“;
  - iii. Pregled i procjenu očekivanih budućih novčanih tokova i perioda u kojem se očekuje novčanih priliv po osnovu eventualnog sticanja i prodaje istih komitenata od kolaterala i procjenjenog perioda realizacije;
  - iv. Procjena prikladnosti prelaza između nivoa i raspodjele izloženosti s odobrenim moratorijima;
  - v. Ponovni izračun očekivanih kreditnih gubitaka na uzorku odabranom pomoću sljedećih kriterija: procjena kreditnog rizika klijenta, rizik industrije, dani kašnjenja u plaćanju dospjelih potraživanja po kreditima i drugih potraživanja, itd.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita i potraživanja datim klijentima (očekivani kreditni gubici) (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije (nastavak)

- vi. Procjena potpunosti i ispravnosti objava povezanih s očekivanim kreditnim gubicima u kontekstu zahtjeva zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne pokriva ostale informacije.

U vezi s našom revizijom konsolidovanih finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i pritom razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne s finansijskim izvještajima ili našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešno prikazanim. U vezi s Izvještajem Uprave, koji je uključen u Godišnji izvještaj, izvršili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ti postupci uključuju ispitivanje da li Izvještaj Uprave uključuje potrebne objave kako je propisano članom 42. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Na osnovu postupaka izvršenih tokom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije su konzistentne, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim finansijskim izvještajima.
- 2) Izvještaj Uprave je pripremljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s članom 42. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu poznavanja i razumijevanja Grupe i njenog okruženja, koje smo stekli tokom naše revizije finansijskih izvještaja, nismo ustanovili nikakve materijalno pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za konsolidovane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentiranje konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju konsolidovanih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Grupe ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Grupa.

Odgovornost Revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Grupa prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s finansijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o tim konsolidovanim finansijskim izvještajima. Mi smo odgovorni usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja.

Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Yuri Sidorovich, prokurista

Sabina Softić, partner i ovlaštenu revizor

Deloitte d.o.o. Sarajevo

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

20. septembar 2022. godine

Konsolidovani izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	2021.	2020.
Prihodi od kamata obračunat korištenjem efektivne kamatne stope i slični prihodi	9	142.831	148.989
Rashodi od kamata i slični rashodi	10	(24.149)	(25.353)
Neto prihodi od kamata		118.682	123.636
Prihodi od naknada i provizija	11	117.470	100.298
Rashodi od naknada i provizija	12	(26.090)	(22.360)
Neto prihodi od naknada i provizija		91.380	77.938
Neto dobit iz trgovanja stranim valutama	13	17.165	13.731
Neto gubitak od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	14	(113)	(228)
Ostali prihodi iz poslovanja	15	6.474	6.260
Neto prihodi iz redovnog poslovanja		23.526	19.763
Administrativni troškovi	16	(108.244)	(106.930)
Amortizacija	28,29,30	(16.611)	(16.924)
Rashodi iz redovnog poslovanja		(124.853)	(123.854)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit		108.735	97.483
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja, neto	17	(26.092)	(47.411)
Udio u rezultatu zajedničkog poduhvata	18	(1.733)	(798)
DOBIT PRIJE POREZA		80.910	49.274
Porez na dobit	19	(8.768)	(5.220)
NETO DOBIT ZA GODINU		72.142	44.054
Ostala sveobuhvatna dobit			
Ostala sveobuhvatna dobit		(57)	11
Ukupna ostala sveobuhvatna dobit		(57)	11
UKUPNA SVEOBUH VATNA DOBIT ZA GODINU		72.085	44.065
Zarada po dionici (u KM)	38	7,30	4,46

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Konsolidovani izvještaj o finansijskoj poziciji za godinu koja je završila 31. decembra 2021.
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
IMOVINA			
Novac i novčani ekvivalenti	20	1.713.373	1.690.147
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	21	416.375	409.037
Kredit i potraživanja dati klijentima	22	2.474.282	2.478.393
Imovina namijenjena prodaji	23	865	1.375
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	24	498	556
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	25	167.175	122.561
Ulaganja u zajedničke poduhvate	26	1.225	2.958
Odgođena porezna imovina	19	213	53
Akontacija tekućeg poreza na dobit		8.075	10.687
Ostala imovina i potraživanja	27	30.280	92.168
Materijalna i nematerijalna imovina	28	109.724	124.730
Ulaganja u investicijske nekretnine	29	28.643	29.951
Imovina sa pravom korištenja	30	16.641	19.573
UKUPNA IMOVINA		4.967.369	4.982.189
OBAVEZE			
Obaveze za primljene kredite banaka i drugih finansijskih institucija	31	181.253	224.606
Obaveze za primljene depozite banaka i drugih finansijskih institucija	31	2.005	24.326
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	32	4.051.441	3.933.598
Subordinirani dug	33	61.804	61.804
Rezervisanja za obaveze i troškove	34	30.869	40.485
Obaveze po najmu	35	7.933	9.462
Ostale obaveze	36	49.378	101.565
Odgođene poreske obaveze	19	1.376	977
UKUPNE OBAVEZE		4.386.059	4.396.823
KAPITAL			
Dionički kapital	37	247.167	247.167
Dionička premija		4.473	4.473
Rezerva fer vrijednosti		269	326
Zadržana dobit		329.401	333.400
UKUPNI KAPITAL		581.310	585.366
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		4.967.369	4.982.189

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Za i u ime Uprave Grupe

Predsjednik Uprave
James Daniel Stewart Jr

Član Uprave
Andreea Achim

Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja je završila 31. decembra 2021.
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	2021.	2020.
POSLOVNE AKTIVNOSTI			
Dobit perioda		80.910	49.274
<i>Usklađenja za:</i>			
Amortizacija	28,29,30	16.611	16.924
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja, neto	17	26.092	47.411
(Dobit) od prodaje materijalne imovine i ulaganja u investicijske nekretnine		(1)	5.560
Obračunati troškovi		(1.830)	(648)
Otpuštanje rezervisanja za sudske sporove	16	(1.840)	(1.652)
Otpuštanje rezervisanja za naknade zaposlenim	16	(572)	480
Gubici ostvareni u zajedničkom poduhvatu	18	1.733	796
Neto prihod od kamata	9,10	(118.682)	(123.636)
Otpisane obaveze		(28)	(1.282)
Prihod od dividendi		(207)	(226)
		<u>2.186</u>	<u>(6.999)</u>
<i>Promjene na operativnoj imovini i obavezama:</i>			
Neto povećanje obavezne rezerve kod CBBH		(7.338)	(10.038)
Neto (povećanje) / smanjenje kredita datih klijentima, prije umanjjenja vrijednosti		(15.281)	47.862
Neto smanjenje / (povećanje) ostale imovine i potraživanja, prije umanjjenja vrijednosti		62.497	(73.574)
Neto povećanje obaveza za primljene depozite		95.522	115.274
Neto (smanjenje) / povećanje ostalih obaveza		(50.329)	57.220
		<u>87.257</u>	<u>129.745</u>
Plaćeni porez na dobit		(8.767)	(5.220)
Odgođena poreska sredstva		239	517
Primljene kamate	9	142.831	148.989
Plaćene kamate	10	(24.149)	(25.353)
Primljene dividende		207	226
		<u>197.618</u>	<u>248.904</u>
NETO NOVAC OSTVAREN U POSLOVNIM AKTIVNOSTIMA			
NOVČANI TOKOVI IZ INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI			
(Odlivi) / prilivi od prodaje finansijske imovine amortizovanom trošku		(44.318)	19.026
Prilivi od prodaje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		-	6.966
Nabavka materijalne i nematerijalne imovine	28	(6.730)	(13.001)
Prilivi od prodaje nekretnina i opreme		235	422
		<u>(50.813)</u>	<u>13.413</u>
NETO NOVAC (KORIŠTEN) / OSTVAREN U INVESTICIJSKIM AKTIVNOSTIMA			
FINANSIJSKE AKTIVNOSTI			
(Otplate) obaveza po primljenim kreditima banaka i drugih finansijskih institucija		(43.353)	(37.264)
Plaćene dividende		(76.141)	-
Plaćanje obaveza po najmu		(4.117)	(8.832)
		<u>(123.611)</u>	<u>(46.096)</u>
NETO NOVAC (KORIŠTEN) U FINANSIJSKIM AKTIVNOSTIMA			
NETO POVEĆANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA			
		<u>23.194</u>	<u>216.221</u>
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE			
		<u>1.690.147</u>	<u>1.473.699</u>
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU GODINE			
		<u>1.713.373</u>	<u>1.690.147</u>

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Konsolidovani izvještaj o promjenama na kapitalu za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Dionička premija	Rezerva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje 31. decembra 2019.	247.167	4.473	315	321.862	573.817
Efekti prve primjene FBA (Napomena 5.)	-	-	-	(32.516)	(32.516)
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	247.167	4.473	315	289.346	541.301
Neto dobit za godinu	-	-	-	44.054	44.054
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	11	-	11
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	11	44.054	44.056
Stanje 31. decembra 2020.	247.167	4.473	326	333.400	585.366
Raspodjela dividende	-	-	-	(76.141)	(76.141)
Neto dobit za godinu	-	-	-	72.142	72.142
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	(57)	-	(57)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	(57)	72.142	72.085
Stanje 31. decembra 2021.	247.167	4.473	269	329.401	581.310

Napomene u nastavku čine sastavni dio konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Raiffeisen Bank dd Bosna i Hercegovina, Sarajevo ("Banka") je dioničko društvo sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, koje je počelo sa radom 1993. godine. Glavne djelatnosti Banke su:

1. primanje i plasiranje depozita;
2. primanje depozita po viđenju i oročenih depozita;
3. davanje dugoročnih i kratkoročnih kredita i izdavanje dugoročnih i kratkoročnih garancija lokalnim tijelima, preduzećima, stanovništvu, privatnim osobama i drugim kreditnim institucijama koje se bave finansijskim najmovima i transakcijama u stranoj valuti;
4. aktivnosti na međubankarskom tržištu;
5. obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa;
6. mjenjačke i ostale redovne bankarske usluge;
7. pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže filijala u Bosni i Hercegovini.

Banka je matica u Raiffeisen Bank Grupi.

Grupa posluje kroz jedan poslovni i geografski segment, a to je pružanje finansijskih usluga u Bosni i Hercegovini.

Registrovano sjedište Banke i Grupe je u ulici Zmaja od Bosne bb, Sarajevo. Na dan 31. decembar 2021. godine, Grupa je imala 1.331 zaposlena (31. decembar 2020.: 1.324 zaposlena).

Nadzorni odbor

Peter Jacenko	Predsjednik
Markus Kirchmair	Zamjenik Predsjednika
Markus Plank	Član
Johannes Kellner	Član
Elisabeth Geyer - Schall	Član
Zinka Grbo	Član
Jasmina Selimović	Član

U okviru Grupe posluju sljedeća društva, koja su povezana po osnovu zajedničkog vlasništva i Uprave:

Naziv društva	Datum izvještavanja	Djelatnost	% učešća u kapitalu i glasanju
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	31. decembar	Finansijski i operativni najam	100
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	31. decembar	Zastupnik u osiguranju vozila	100
Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo	31. decembar	Upravljanje investicionim fondovima	100
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	31. decembar	Usluge posredovanja u poslovanju sa hartijama od vrijednosti	100
ESP BH d.o.o. Sarajevo	31. decembar	Informacijske i druge usluge	45

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

1. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

Tokom ovog izvještaja i na dan 31. decembra 2021. godine Uprava Grupe se sastoji od direktora i izvršnih direktora. Slijedeće osobe su izvršavale pomenute funkcije tokom pola godine i na dan ovog izvještaja:

Uprava Banke

James Daniel Stewart Jr	Predsjednik Uprave od 07. jula 2021. godine
Edin Hrnjica	VD Predsjednika uprave od 07. aprila – 06. jula 2021. godine, od 07. jula 2021. godine Član Uprave
Andreea Achim	Član Uprave od 12. februara 2021. godine
Mirha Krivdić	Član Uprave od 07. jula 2021. godine
Kreshnik Halili	Član Uprave od 29. marta 2022. godine
Karlheinz Dobnigg	Predsjednik Uprave do 19. marta 2021. godine
Mirha Hasanbegović	Član Uprave do 19. marta 2021. godine
Ante Odak	Član Uprave do 06. jula 2021. godine

Odbor za reviziju

Renate Kattinger	Predsjednik
Nedžad Madžak	Član
Abid Jusić	Član
Vojislav Puškarević	Član
Benina Veledar	Član

2. OSNOVA PRIPREME

2.1 Izvještajni okvir

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Agencija“ ili „FBA“) donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija je usvojila *Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka* („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2021. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „*Finansijski instrumenti*“ („MSFI 9“). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

2.1 Izvještajni okvir (nastavak)

Glavne razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine (odnosno prewashodno zahtjeva Odluke) te zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po MSFI objašnjene su u nastavku.

Grupa je u skladu sa odredbama Odluke na dan 31. decembar 2020. godine kreirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 32.749 hiljada KM u odnosu na izračun koji je rezultat internog modela Grupe za obračun očekivanih kreditnih gubitaka, usklađen sa zahtjevima MSFI 9, sa detaljima kako slijedi:

- Primjenom Člana 23. Odluke kojim je propisana primjena minimalnih stopa ispravki vrijednosti za sve izloženosti raspoređene u nivou kreditnog rizika 1 – obračunata razlika u iznosu od 6.816 hiljada KM,
- Primjenom Člana 24. Odluke kojim je propisana primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti za sve kreditne izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – obračunata razlika u iznosu od 17.622 hiljada KM,
- Primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) – obračunata razlika u iznosu od 7.823 hiljada KM.
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 26. Odluke za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga i ostala potraživanja – razlika u iznosu od 488 hiljada KM.

Tabela u nastavku prikazuje efekte prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja:

	1. januar 2020.	31. decembar 2020.	31. decembar 2021.
Imovina	(23.374)	(22.992)	(25.716)
Obaveze	9.142	9.757	7.841
Kapital	(32.516)	(32.749)	(33.557)

U 2020. godini Grupa je počela sa primjenom Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Promjene u značajnim računovodstvenim politikama su opisane u Napomeni 2.5 *Promjene u računovodstvenim politikama* i efekti prve primjene Odluke su prezentirane u Napomprijelaz *Prelaz na izračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa regulatornim zahtjevima*.

Kako je objašnjeno u napomeni 2.5 Grupa a kako je to propisano Odlukom, Grupa nije prepravila usporedne podatke za 2019. godinu. Učinci prve primjene Odluke priznati su na teret početnog stanja zadržane dobiti na dan 1. januar 2020. godine.

Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s Međunarodnim standardima finasijskog izvještavanja, u ovim finansijskim izvještajima pozivamo se na relevantne MSFI-jeve pri opisivanju računovodstvenih politika Grupe.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

2.2. Osnova mjerenja

Konsolidovani finansijski izvještaji pripremljeni su na temelju historijskog troška, osim za finansijske instrumente koji se mjere po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda, kako je objašnjeno u računovodstvenim politikama u nastavku. Historijski trošak općenito se temelji na fer vrijednosti naknade dane u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno vidljiva ili procijenjena korištenjem druge tehnike vrednovanja. Prilikom procjene fer vrijednosti imovine ili obaveze, Grupa uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze ako bi učesnici na tržištu te karakteristike uzeli u obzir pri određivanju cijene imovine ili obaveze na datum mjerenja. Fer vrijednost za potrebe mjerenja i/ili objavljivanja u ovim konsolidovanim finansijskim izvještajima utvrđuje se na takvoj osnovi.

Glavne usvojene računovodstvene politike navedene su u nastavku.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Konsolidovani finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (000 KM) u hiljadama, koja je i funkcionalna valuta. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

2.4. Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utječu i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u domenu korištenih procjena i prosudbi u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji utjecaj na iznose priznate u ovim finansijskim izvještajima prikazane su u Napomeni 4.

2.5. Promjene u računovodstvenim politikama

Kao što je prethodno navedeno u Napomeni 2.1. Izvještajni okvir, Grupa je od 1. januara 2020. godine primijenila *Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka* izdatom od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovina, što je rezultiralo promjenom računovodstvenih politika.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

2. OSNOVA PRIPREME (NASTAVAK)

2.5. Promjene u računovodstvenim politikama (nastavak)

Kako je to propisano Odlukom, Grupa nije prepravila usporedne podatke za 2019. godinu. Učinci prve primjene Odluke priznati su na teret početnog stanja zadržane dobiti i rezervisanja na dan 1. januara 2020. godine. Ostale osnovne računovodstvene politike primijenjene pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izvještaja jednake su kao i pri sastavljanju konsolidovanih godišnjih finansijskih izvještaja na da 31. decembra 2019. godine.

Primjena Odluke rezultirala je promjenama računovodstvenih politika u vezi sa mjerenjem finansijske imovine. Detaljan opis promjena objavljen je u Napomeni 3 Značajne računovodstvene politike i Napomeni 5 Prelaz na izračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa regulatornim zahtjevima, ovih konsolidovanih finansijskih izvještaja.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Izuzev prethodno opisanih promjena u Napomeni 2.5, računovodstvene politike Grupe opisane u nastavku dosljedno su primjenjivane za sve periode prikazane u ovim konsolidovanim finansijskim izvještajima.

Osnova konsolidacije

Konsolidovane finansijske izvještaje čine finansijski izvještaji Banke i njenih zavisnih društva, te udjeli Banke u pridruženim društvima. Kontrola je ostvarena ako Grupa ima moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama nekog subjekta na način da ostvari koristi od njegovih aktivnosti.

Rezultati podružnica koje su stečene ili otuđene tokom godine uključuju se u konsolidovani bilans uspjeha od datuma sticanja, odnosno do stvarnog datuma otuđenja ukoliko je primjenjivo.

Po potrebi su obavljena usklađenja u finansijskim izvještajima podružnica kako bi se njihove računovodstvene politike uskladile s onima koje koriste drugi članovi Grupe.

Sve transakcije unutar Grupe, kao i sva stanja, prihodi i rashodi eliminirani su prilikom konsolidacije.

Manjinski udjeli u stečenom subjektu početno se iskazuju u visini manjinskih udjela u neto fer vrijednosti priznate imovine, priznatih obaveza i nepredviđenih obaveza.

Zavisna društva

Zavisno društvo je pravno lice pod kontrolom Grupe. Kontrola je prisutna ako Grupe ima moć upravljanja finansijskim i poslovnim politikama nekog subjekta na način da ostvari koristi od njegovih aktivnosti. Rezultati zavisnog društva stečenih ili prodanih tokom godine uključuju se u konsolidovani bilans uspjeha od datuma stvarnog sticanja, odnosno prodaje. Sve materijalne transakcije unutar Grupe, bilansne pozicije, prihodi i rashodi, nerealizirani dobiti i gubici sa zavisnim društvom, eliminisani su za potrebe konsolidacije.

Finansijski izvještaji zavisnog društva su po potrebi usklađeni kao posljedica međusobnog ujednačavanja računovodstvenih politika subjekata u sklopu Grupe.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Ulaganja u zajednička ulaganja

Zajedničko ulaganje odnosi se na udjele u zajednički kontrolisanom pravnom licu. Zajednički kontrolisano pravno lice je poduhvat u kojem Grupa ima zajedničku kontrolu, pri čemu Grupa ima pravo na neto imovinu poduhvata umjesto prava na sredstva ili preuzimanja obaveza zajednički kontrolisanog pravnog lica.

Ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja su u ovim konsolidovanim finansijskim izvještajima obračunavaju se primjenom metode udjela te se početno priznaju po trošku stjecanja

Transakcije koje se eliminišu prilikom konsolidacije

Unutargrupna stanja i transakcije, te nerealizirani prihodi i rashodi (s izuzetkom dobitaka ili gubitaka po osnovi kursnih razlika), koji proizlaze iz unutargrupnih transakcija, eliminišu se prilikom sastavljanja konsolidiranih finansijskih izvještaja. Nerealizirani gubici se eliminišu na isti način kao i nerealizirani dobitci, ali samo pod uslovom da nema dokaza o umanjenju vrijednosti.

3.1 Transakcije u stranim valutama

Transakcije u stranim valutama inicijalno se registruju po kursu valute na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazane u stranim valutama se preračunavaju na dan izvještavanja primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom tečajeva važećih na dan utvrđivanja fer vrijednosti. Nemonetarne stavke koje se mjere po historijskom trošku u stranoj valuti se ne preračunavaju ponovo na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u bilans uspjeha za period.

Grupa vrednuje imovinu i obaveze po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine važećem na datum izvještavanja. Kursevi Centralne banke za najznačajnije valute koje je Grupa primjenjivala u izradi izvještaja o finansijskom položaju na datume izvještavanja bili su kako slijedi:

31. decembar 2021.	EUR 1= KM 1,95583	USD 1 = KM 1,72563
31. decembar 2020.	EUR 1= KM 1,95583	USD 1 = KM 1,74799

3.2. Prihodi i rashodi od kamata

Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. "Efektivna kamatna stopa" je stopa koja tačno diskontuje procijenjene buduće gotovinske isplate ili primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine; ili
- amortizovani trošak finansijske obveze.

Prilikom izračunavanja efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, koji nisu kupljena ili kreditno umanjena finansijska imovina, Grupa procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenta, ali ne i očekivani kreditni gubitak (eng. ECL). Za kupljenu ili nastalu kreditno umanjenu finansijsku imovinu, kreditno usklađena efektivna kamatna stopa izračunava se na temelju procijenjenih budućih novčanih tokova uključujući i očekivani kreditni gubitak.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.2. Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

Efektivna kamatna stopa (nastavak)

Izračun efektivne kamatne stope uključuje troškove transakcije, naknade i poene koji su plaćeni ili primljeni i koji su sastavni dio efektivne kamatne stope. Transakcijski troškovi uključuju dodatne troškove koji se mogu izravno pripisati sticanju ili izdavanju finansijske imovine ili finansijske obveze.

Amortizovani trošak i bruto knjigovodstvena vrijednost

“Amortizovani trošak” je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijske obaveze mjere pri inicijalnom priznavanju, umanjeno za otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metodu efektivne kamatne stope bilo koje razlike između inicijalnog iznosa i iznosa po roku dospijeća, i, za finansijsku imovinu, usklađeno za bilo koji očekivani kreditni gubitak (ili umanjenje vrijednosti).

“Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine” je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađivanja za bilo koji očekivani kreditni gubitak.

Obračun prihoda i rashoda od kamata

Efektivna kamatna stopa finansijske imovine ili finansijskih obveza izračunava se pri početnom priznavanju. Pri izračunu kamatnih prihoda i rashoda, efektivna kamatna stopa primjenjuje se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine (kada imovina nije umanjena za kreditne gubitke) ili na amortizovani trošak obveza. Efektivna kamatna stopa revidira se kao rezultat periodične procjene novčanih tokova instrumenata s promjenjivom kamatnom stopom kako bi se odrazila kretanja tržišnih kamatnih stopa.

Međutim, za finansijsku imovinu koja je nakon početnog priznavanja kreditno umanjena, prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ako imovina više nije kreditno umanjivana, izračun kamatnog prihoda se vraća na bruto osnovicu.

Za finansijsku imovinu koja je bila kreditno umanjena prilikom početnog priznavanja, prihodi od kamata izračunavaju se primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak imovine. Izračun prihoda od kamata ne vraća se na bruto osnovu, čak i ako se kreditni rizik imovine poboljša.

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjene buduće novčane isplate i uplate kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine ili finansijske obveze (ili, gdje je to prikladno, kraćeg razdoblja) na knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze. Prilikom izračunavanja efektivne kamatne stope Grupa procijenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenta, ali ne i buduće kreditne gubitke.

U izračun efektivne kamatne stope uključuju troškove transakcije, naknada i poena koji su plaćeni ili primljeni i koji su sastavni dio efektivne kamatne stope. Transakcijski troškovi uključuju inkrementalne troškove koji se mogu izravno pripisati sticanju ili izdavanju finansijske imovine ili finansijske obveze.

Prihodi i rashodi od kamata po ostaloj finansijskoj imovini i finansijskim obavezama po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha iskazuju se u neto dobiti ili gubitku od ostalih finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.3. Prihodi i rashodi od naknada

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obvezu uključuju se u mjerenje efektivne kamatne stope, i priznaju se u prihode i rashode od kamata.

Grupa pruža bankovne usluge klijentima u poslovima sa stanovništvom i pravnim licima, uključujući upravljanje računima, prekoračenjima, transakcijama sa stranim valutama, kreditnim karticama i uslugama.

Naknade na konstantnoj osnovi za upravljanje računima se obračunavaju na mjesečnoj osnovi. Grupa utvrđuje tarife posebno za poslovanje sa stanovništvom i pravnim licima na godišnjoj osnovi.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za transakcije kreditnim karticama, izdavanja garancija i akreditiva, platnog prometa u zemlji i inostranstvu i drugih usluga i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju relevantne usluge.

Prihod od naknada i provizija proistekli iz ugovora sa klijentima mjere se na temelju naknade utvrđene u ugovoru sa klijentima. Grupa priznaje prihod kad prenosi uslugu na klijenta.

Prihod od naknada po računima i uslugama se priznaje tokom vremena kad se usluga pruža.

Prihod od transakcija se priznaje u trenutku nastanka transakcije.

Ugovor sa klijentom koji rezultira priznavanjem finansijskog instrumenta u finansijskim izvještajima Grupe može biti djelimično u okviru MSFI 9 i djelomično u okviru MSFI 15. Ako je to slučaj, Grupa prvo primjenjuje MSFI 9 da odvoji mjerenje dijela ugovora koji je u okviru MSFI 9, a na ostatak primjenjuje MSFI 15.

3.4. Neto dobit od trgovanja

"Neto dobit od trgovanja" obuhvata dobitke umanjene za gubitke koji se odnose na imovinu i obaveze koje se drže radi trgovanja i uključuje sve promjene fer vrijednosti, kamate i kursne razlike.

3.5. Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odnosi se na derivative koji nisu namjenjeni trgovanju i koji se drže radi upravljanja rizicima koji nisu dio kvalifikovanih odnosa zaštite, finansijska imovina i obaveze mjere se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nabrojano uključuje promjene u fer vrijednosti, kamate, dividende i kursne razlike.

3.6. Prihod od dividendi

Prihod od dividende se priznaje u bilansu uspjeha kada je utvrđeno pravo na primanje dividende i ako se iznos dividende može pouzdano izmjeriti.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.7. Politika vrednovanja i iskazivanja prihoda od upravljanja fondovima

Grupa ostvaruje prihode od provizije za upravljanje Fondovima, koja je regulisana Zakonom o investicionim fondovima i Pravilnikom o vrednovanju i obračunu imovine investicionih fondova. Neto vrijednost Fondova utvrđuje Grupa, a obračun vrijednosti kontrolira i potvrđuje banka Depozitar. Godišnja provizija za upravljanje OIF Raiffeisen CASH iznosi 1%, za OIF Raiffeisen BALANCE iznosi 2,50%, dok ista za OIF Raiffeisen EURO BOND iznosi najviše 1,5% prosječne godišnje neto vrijednosti imovine Fonda u skladu sa prospektom Fondova te statutom Grupe.

Odlukom Nadzornog odbora Grupe broj 423/18 od 26. marta 2019. godine smanjuje se naknada za upravljanje na 1,00% za Raiffeisen EURO BOND OIF sa javnom ponudom do 31. decembra 2019. godine.

Odlukom Uprave Grupe broj 1972/18 od 27. decembra 2019. godine, prilikom obračuna naknade za upravljanje za Raiffeisen EURO BOND OIF s javnom ponudom, primjenjuje se stopa od 1,2% počev od 1. januara 2020. godine, neće se primjenjivati maksimalna stopa od 1,5% određena Statutom Raiffeisen EURO BOND otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom broj 420/18 od 26. marta 2019. godine i Prospektom Raiffeisen EURO BOND otvorenog investicijskog fonda sa javnom ponudom broj 418/18 od 26. marta 2019. godine.

3.8. Ostali prihodi od poslovanja

Prihod Grupe predstavlja povećanje ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda u obliku priljeva ili poboljšanja imovine, odnosno smanjenja obaveza kojima dolazi do povećanja kapitala i ne odnose se na uplate vlasnika kapitala u kapital niti njihove uloge u kapital.

Grupa priznaje prihode na način koji odražava prijenos obećanih dobara odnosno usluga u iznosu koji odražava naknadu za koju očekuje da ima pravo ostvariti u zamjenu za obećanje dobra odnosno usluge. Temeljno načelo je razrađeno kroz model koji se sastoji od pet koraka:

- a) utvrditi ugovor(e) sa kupcima;
- b) utvrditi obavezu na činidbe iz ugovora;
- c) odrediti cijenu transakcije;
- d) cijenu transakcije razdjeliti na ugovorene obaveze na činidbu; i
- e) prihode priznati kada, odnosno kako subjekat ispunjava svoje obaveze na činidbu.

Grupa priznaje prihod kada (ili u mjeri u kojoj) je ispunjena obaveza izvršenja tako što kupcu prenese obećanu robu ili uslugu (tj. imovina). Imovina je prenesena kada (ili u mjeri u kojoj) kupac stekne kontrolu nad tom imovinom. Grupa priznaje prihod kroz vrijeme ako je ispunjen jedan od sljedećih uslova:

- a) kupac istovremeno prima i konzumira sve koristi koje mu Grupa omogućuje svojim uslugama;
- b) Grupa čini/stvara ili poboljšava imovinu koja je pod kontrolom kupca kako se imovina stvara ili tom činidbom ne stvara se imovina alternativne namjene za Grupu i Grupa ima zakonski provedivo pravo na plaćanje za do sada izvršene činidbe.

Grupa priznaje prihod prijenosom kontrole u određenom trenutku. Faktori koji mogu ukazivati na trenutak prijenosa kontrole uključuju, ali nisu ograničeni na sljedeće:

- a) Grupa ima sadašnje pravo na plaćanje za predmetnu imovinu;
- b) kupac ima pravno vlasništvo nad imovinom;
- c) Grupa je prenijelo fizički posjed imovine;

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.8. Ostali prihodi od poslovanja (nastavak)

- d) kupac nosi značajne rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, i
- e) kupac je imovinu prihvatio.

Ugovor sa kupcem potpada pod MSFI 15 ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- a) strane ugovora su odobrile ugovor;
- b) moguće je utvrditi prava i obaveze svake ugovorne strane u vezi sa predmetnim dobrima, odnosno uslugama;
- c) moguće je utvrditi uslove i rokove plaćanja za dobra, odnosno usluge koje se prenose; d) ugovor je komercijalne prirode, i
- d) vjerovatna je naplata naknade na koju Grupa ima pravo u zamjenu za isporuku predmetnih dobara, odnosno usluga.

Kod ugovora koji sadrže elemente varijabilne naknade izvršit će se procjena iznosa varijabilnog dijela naknade na koji će imati pravo po osnovu ugovora. Varijabilna naknada može prosteći iz npr. popusta, povrata, poticaja, bonusa po osnovu izvršenja. Grupa će priznati troškove nastale radi ispunjenja ugovora ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- a) troškovi su direktno povezani s ugovorom;
- b) troškovima se stvaraju ili poboljšavaju resursi koje će Grupa koristiti u ispunjavanju svojih obaveza na činidbu;
- c) očekuje se povrat troškova.

Ugovorne obaveze Grupa će prikazati u izvještaju o finansijskom položaju ako je kupac iznos naknade platio prije nego što je Grupa izvršila prijenos predmetnog dobra, odnosno usluge. Ugovorna imovina i potraživanja obračunavat će se u skladu sa MSFI 9.

3.9. Najmovi

Na početku ugovora, Grupa ocjenjuje da li ugovor jeste ili sadrži komponentu najma. Ugovor jeste ili sadrži komponentu najma ako se njime prenosi pravo kontrole nad upotrebom utvrđene imovine u određenom vremenskom razdoblju u zamjenu za naknadu. Kako bi se procijenilo prenosi li ugovor pravo kontrole nad korištenjem identificirane imovine, Grupa koristi definiciju najma prema MSFI 16 „Najmovi“.

i) Najmovi gdje je Grupa najmoprimac

Grupa priznaje imovinu s pravom korištenja i obaveze po najmu od datuma početka ugovora o najmu. Imovina s pravom korištenja, inicijalno se mjeri po trošku, koji je jednak početnoj vrijednosti obaveze za najam usklađeno za bilo koja plaćanja najma izvršena na dan ili prije početka ugovora o najmu, plus bilo koji direktni troškovi nastali i procjena troškova koji bi mogli nastati prilikom demontaže i uklanjanja predmetne imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se imovina nalazi ili vraćanje imovine u stanje kakvo iziskuju uslovi ugovora o najmu.

Nakon početnog priznavanja, imovina s pravom korištenja se amortizuje primjenom linearne metode do datuma kraja ugovora o najmu ili na period koji je izvjesno očekivati da će zakup biti aktivan. Pored navedenog, imovina s pravom korištenja se periodično smanjuje za iznos umanjenja vrijednosti, ukoliko je primjenjivo, ili usklađeno za određeno ponovno mjerenje obaveza po najmu.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.9 Najmovi (nastavak)

i) Najmovi gdje je Grupa najmoprimac (nastavak)

Obaveza za najam, inicijalno se mjeri po sadašnjoj vrijednosti plaćanja najma koja nisu plaćena na dan početka ugovora o najmu, korištenjem kamatne stope iz ugovora ili u slučaju da ovakva stopa ne može biti lako odrediva, inkrementalne stope zaduživanja. Grupa primjenjuje inkrementalnu stopu zaduživanja od 2% kao diskontnu stopu.

Grupa određuje inkrementalnu stopu zaduženja pribavljajući podatke o kamatnim stopama od raznih eksternih izvora finansiranja i pravi određene usklade kako bi se reflektirali uvjeti najмова i tipovi imovine koja je predmet najma.

Plaćanja po osnovu najma uključena u mjerenje obaveze po osnovu najma obuhvataju sljedeća plaćanja:

- fiksna plaćanja uključujući u suštini fiksna plaćanja, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi s najmom; promjenjiva plaćanja koja zavise od određenog indeksa ili stope i koja su početno mjerena prema tom indeksu ili stopi na prvi dan trajanja najma;
- iznose koji se očekuju da prispiju na plaćanje najmoprimcu u okviru garantovanog ostatka vrijednosti;
- cijenu korištenja opcije otkupa ukoliko postoji realna vjerovatnoća da će najmoprimac iskoristiti tu opciju, i kazne za raskid najma, ukoliko period trajanja najma pokazuje da je najmoprimac iskoristio tu opciju.

Obaveza po najmu mjeri se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamate. Preispituje se kad dođe do promjene budućih plaćanja najma koja proizlaze iz promjene indeksa ili stopa, ako postoji promjena u procjeni Grupe za iznos za koji se očekuje da će biti plativ za garantovani ostatak vrijednost, u slučaju da Grupa promijeni svoju procjenu da li će se iskoristiti opciju kupovine, produženja ili ukidanja ili ako postoji revidirana fiksna najamnina u osnovi.

Kada se obaveza po najmu ponovno mjeri na ovaj način, vrši se odgovarajuće usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine s pravom korištenja ili se nastala razlika evidentira kroz bilans uspjeha u slučaju da je knjigovodstvena vrijednost imovina s pravom korištenja svedena na nulu.

Grupa iskazuje imovinu s pravom korištenja, te obavezu po najmu kao posebne pozicija u izvještaju o finansijskoj poziciji.

Grupa ne priznaje imovinu s pravom korištenja i obaveze za imovinu male vrijednosti (granična vrijednost imovine je 5.000 EUR) i kratkoročne najmove.

U izvještaju o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhatnoj dobiti prikazuje se rashod od kamata na obavezu po osnovu najma odvojeno od amortizacije date imovine s pravom korištenja. Rashod od kamate na obavezu po osnovu najma predstavlja komponentu finansijskih troškova.

ii) Najmovi gdje je Grupa najmodavac

Najmovi u kojima se suštinski svi rizici i koristi povezani s vlasništvom prenose na najmoprimca klasificiraju se kao finansijski najmovi. Potraživanje se priznaje u iznosu koji je jednak sadašnjoj obavezi budućih plaćanja najma, uključujući i zagarantovani ostatak vrijednosti. Razlika između bruto iznosa potraživanja i sadašnje vrijednosti potraživanja predstavlja nezarađeni finansijski prihod i priznaje se tokom razdoblja najma primjenom efektivne kamatne stope. Finansijski najmovi se vrednuju prema amortizovanom trošku umanjenom za eventualni ispravak vrijednosti.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.9 Najmovi (nastavak)

ii) Najmovi gdje je Grupa najmodavac (nastavak)

Najmovi u kojima Grupa kao davatelj najma zadržava suštinski sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad predmetom najma iskazuju se u okviru opreme u sklopu operativnog najma i vode po trošku umanjenom za ispravak vrijednosti.

Prihodi od zakupa pod operativnim najmom priznaju se po linearnoj osnovi tokom trajanja određenog najma. Početni direktni troškovi koji su nastali pregovaranjem i pripremanjem operativnog najma dodaju se trenutnoj vrijednosti sredstva pod najmom i amortizuju se po linearnoj osnovi tokom trajanja najma.

Rashodi, uključujući i amortizaciju, koji nastaju prilikom iznajmljivanja su tretirani kao trošak. Politika amortizacije ove imovine je konzistentna sa politikom Grupe vezano za amortizovanje slične imovine.

3.10. Oporezivanje

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez na dobit

Poreski rashod se temelji na oporezivoj dobiti za godinu. Neto dobit perioda iskazana u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti razlikuje se od oporezive dobiti jer uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Grupe izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještajnog perioda.

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u konsolidovanim finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum izvještavanja i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine.

3.11. Finansijska imovina i obaveze

Priznavanje i početno mjerenje

Grupa inicijalno priznaje kredite i potraživanja, depozite, izdane dužničke vrijednosne papire i subordinirane obaveze na dan nastanka. Svi ostali finansijski instrumenti (uključujući redovnu kupovinu i prodaju finansijskih sredstava) priznaju se na datum trgovanja, odnosno na datum na koji Grupa postaje strana ugovornih odredbi instrumenta.

Finansijska imovina ili finansijska obaveza se početno mjeri po fer vrijednosti uvećanoj, osim za finansijsku imovinu i obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, za transakcijske troškove koji se mogu izravno pripisati njegovom stjecanju ili izdavanju.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11.1 Finansijska imovina

(i) Klasifikacija i naknadno mjerenje

Prilikom početnog priznavanja Grupa klasifikuje finansijsku imovinu prema sljedećim kategorijama:

- Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Zahtjevi klasifikacije za dužničke i vlasničke instrumente navedeni su ispod:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji zadovoljavaju definiciju finansijske obaveze od strane izdavaoca kao što su krediti, obveznice i potraživanja.

Klasifikacija i naknadno mjerenje zavisi od:

- (i) Namjene upravljanja finansijskom imovinom (poslovni model)
- (ii) Ugovorenih karakteristike novčanih tokova („isključivo plaćanje glavnice i kamate”, eng. Solely Payments of Principal and Interest, dalje „SPPI” test ili „SPPI”)

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(i) Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Bazirano na ovim faktorima, Grupa klasifikuje svoju finansijske imovinu u zavisnosti od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni, kako slijedi:

- **Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova koji predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI), i koja nije određena kao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri po amortizovanom trošku. Nakon početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost ove imovine je prilagođena za očekivane kreditne gubitke priznate i mjerene kao što je opisano u Napomeni 3.13.1 (iv).

Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i uključen je u poziciju „Prihod od kamata obračunat korištenjem efektivne kamatne stope“.

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Grupa odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju plasmane i date kredite bankama, date kredite i potraživanja od clijenata i sredstva kod Centralne banke.

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje imovine, gdje novčani tokovi imovine predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate, i koja nije određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Procjene fer vrijednosti finansijske imovine mjerene kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, osim priznavanja dobitaka ili gubitaka od umanjenja vrijednosti, prihoda od kamata i tečajnih razlika koji se priznaju u bilansu uspjeha osim ako se radi o vlasničkim vrijednosnicama kod kojih se nerealizovani gubici/dobici nikad ne reklasifikuju u bilans uspjeha.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulativni dobiti ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificiraju u bilans uspjeha. Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope.

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha**

Finansijska imovina se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako se naknadno ne mjeri po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Dobici i gubici koji nastaju iz promjena fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se u bilansu uspjeha.

Dodatno, Grupa ima opciju da raspoređuje finansijsku imovinu u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kod inicijalnom priznavanja kada takva klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(i) Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model)

Sva finansijska imovina, osim vlasničkih vrijednosnih papira koji spadaju u kategoriju ulaganja u pridružena društva, zajednička ulaganja i zavisna društva, grupisana je u poslovne modele koji označavaju način zajedničkog upravljanja skupinom finansijske imovine kao cjelinom radi ostvarenja određenog poslovnog cilja i definišu način na koji se očekuje da će finansijska imovina generisati novčane tokove.

Poslovni modeli Grupe su:

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova – objedinjava svu finansijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test, a u taj model alocirana je sljedeća finansijska imovina:
  - novčana sredstva na transakcijskim računima kod drugih banaka,
  - plasmani kod drugih banaka
  - krediti dati komitentima,
  - ostala potraživanja.

Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine – objedinjava finansijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća finansijska imovina:
  - dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
  - vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),

Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model unutar kojeg se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun bilans uspjeha (ne prolazi SPPI test) – objedinjuje svu finansijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela. Finansijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(i) Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI)

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice jedan je od kriterija za klasifikaciju finansijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavnice odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

SPPI test se provodi:

- za svu finansijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku finansijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modela i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uslova kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne finansijske imovine koja bi proizašla iz istih.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca; odnosno to su instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu plaćanja, a sadrže dokaze o preostalom učešću u neto imovini izdavaoca. Primjer kapitalnih ulaganja podrazumijeva osnovne obične dionice.

Grupe naknadno mjeri sva kapitalna ulaganja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju kada je Uprava Grupe izabrala, po inicijalnom priznavanju da neopozivo odredi kapitalno ulaganje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Politika Grupe je da odredi kapitalna ulaganja kao fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kada se ta ulaganja drže za druge namjene, a ne za generisanje povrata na investicije. Kada se koristi ovaj izbor, dobiti i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspjeha, uključujući i otuđenja. Gubici od umanjenja vrijednosti (i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti) se ne izvještavaju odvojeno od drugih promjena u fer vrijednosti. Dividende, kada predstavljaju povrat na takve investicije, i dalje se ne priznaju u dobiti ili gubitku kao ostali prihod kada se utvrdi pravo Grupe na primanje plaćanja.

Dobici i gubici na kapitalne investicije po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su uključeni u neto prihod od trgovanja u bilansu uspjeha.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(ii) Prestanak priznavanja finansijske imovine

Grupa prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cjelini ili djelimično) kada isteknu ugovorna prava na primitke novčanih tokova iz finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Ovo se dešava kada Grupa prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava realizovana, predata ili istekla.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine razliku između knjigovodstvene vrijednosti (ili knjigovodstvenog iznosa raspoređenog na dio imovine koja se prestaje priznavati) i sume primljena naknada (uključujući svako novo sredstvo umanjeno za svaku novu obavezu) i bilo koji kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat kroz sveobuhvatnu dobit priznaje se u bilansu usjeha.

Svaki kumulativni dobitak ili gubitak priznat kroz sveobuhvatnu dobit za vlasničke vrijednosne papire označene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ne priznaju se u bilansu uspjeha kod prestanka priznavanja takvih vrijednosnih papira, nego se direktno priznaju u zadržanu dobit.

(iii) Modifikacija finansijske imovine

Modifikacija izloženosti je postupak kojim se mijenjaju uslovi originalnog ugovora, pri čemu modifikacija može biti:

- 1) uzrokovana tekućim potrebama dužnika (npr. smanjenje efektivne kamatne stope, produženje trajanja instrumenta zamjena kolaterala i slično), a ne finansijskim poteškoćama dužnika,
- 2) uzrokovana trenutnim finansijskim poteškoćama dužnika ili poteškoćama koje će uskoro nastati, odnosno pogoršanjem njegove kreditne sposobnosti.

Modifikacija stavke finansijske aktive postoji kada je izvršena promjena nekih ili svih odredbi ugovora.

Grupa će da u slučaju stavke finansijske aktive koja predstavlja dužnički finansijski instrument (vrijednosni papiri i dati krediti i potraživanja) utvrdi da li je izvršena modifikacija značajna, odnosno da li je razlika između sadašnje vrijednosti preostalih modifikovanih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope i sadašnje vrijednosti izmijenjenih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope veća od 10%.

Ukoliko je modifikacija značajna, Grupa prestaje priznavati originalnu finansijsku imovinu i počinje priznavati novu finansijsku imovinu po fer vrijednosti plus troškovi transakcije i preračunava novu efektivnu kamatnu stopu sredstva. Datum modifikacije se smatra datumom inicijalnog priznavanja za potrebe izračuna umanjenja vrijednosti, uključujući i potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Nadalje, Grupa također procjenjuje da li je novo priznato finansijsko sredstvo umanjene vrijednosti na dan inicijalnog priznavanja, posebno u slučaju kada je modifikacija nastala usljed finansijskih poteškoća dužnika. Razlika u knjigovodstvenoj vrijednosti se također priznaje u bilansu uspjeha kao dobit ili gubitak od prestanka priznavanja.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(iii) Modifikacija finansijske imovine (nastavak)

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva nije značajna te modifikacija nije rezultirala prestankom priznavanja finansijskog sredstva, onda Grupa prvo iznova računa bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva koristeći revidirane novčane tokove i priznaje razliku kao dobit ili gubitak u bilansu uspjeha. Nova bruto knjigovodstvena vrijednost se preračunava diskontovanjem modifikovanih novčanih tokova originalnom efektivnom kamatnom stopom (ili primjenom efektivne kamatne stope usklađene za kreditni rizik u slučaju POCl imovine).

Ukoliko se modifikacija odvija zbog finansijskih poteškoća dužnika, dobit ili gubitak se prikazuje zajedno sa gubitkom od umanjenja. U ostalim slučajevima, prikazuje se kao prihod od kamata izračunat korištenjem metode efektivne kamatne stope.

(iv) Umanjenje vrijednosti

Odluka Agencije koja se temelji na MSFI 9 ističe model „tri nivoa kreditnog rizika“ u vezi umanjenja vrijednosti finansijske imovine zasnovano na promjenama kreditnog kvaliteta od inicijalnog priznavanja finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) za imovinu koja se naknadno mjeri po amortizovanom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata).

Odluka Agencije koja se temelji na MSFI 9 zahtijeva da se procjene očekivani gubici na nivou gubitaka koji se očekuju u narednih 12 mjeseci (nivo kreditnog rizika 1) od početnog unosa finansijskog instrumenta. Vremenski period za izračun očekivanog gubitka postaje čitav preostali vijek trajanja sredstva koje je predmet procjene, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio „značajno“ pogoršanje u odnosu na početno mjerenje (nivo kreditnog rizika 2) ili u slučaju da je sredstvo djelimično ili u potpunosti nekvalitetno (nivo kreditnog rizika 3). Preciznije, odredbe MSFI 9 za umanjenje vrijednosti uključuju:

- raspodjelu kvalitetne finansijske imovine na raznim nivoima kreditnog rizika ("staging"), koja odgovara ispravkama vrijednosti zasnovanim na očekivanim gubicima tokom narednih 12 mjeseci (takozvani "nivo kreditnog rizika 1") ili vijeku trajanja za cijelo preostalo trajanje instrumenta (takozvani "nivo kreditnog rizika 2"), kod postojanja značajnog porasta kreditnog rizika;
- raspodjelu djelimično ili u potpunosti nekvalitetne finansijske imovine u tzv. "nivo kreditnog rizika 3", uvijek uz ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom cijelog trajanja instrumenta;
- uključivanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) u izračun, kao i očekivane buduće promjene makroekonomskog scenarija.

Mjerenje ECL-a

Očekivani kreditni gubici prema internom modelu umanjenja vrijednosti se mjere kako slijedi:

- *finansijska imovina koja nije kreditno umanjena na datum izvještavanja*: kao sadašnja vrijednost nedostajuće gotovine (tj. razlika između novčanih tokova nastalih prema subjektu u skladu sa ugovorom i novčanog toka koji banka očekuje da primi);
- *finansijska imovina koja je kreditno umanjena na datum izvještavanja*: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova;
- *neiskorištene kreditne obaveze*: kao sadašnja vrijednost razlike između ugovorenog novčanog toka nastalog prema Banci ukoliko je obaveza neiskorištena i novčanog toka koji Grupa očekuje da primi; i

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(iv) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

- *ugovori o finansijskim garancijama*: očekivane uplate za podmirenje imaoca garancije manje iznos koji Grupa očekuje da će nadoknaditi.

Pogledati Napomenu 6.1.3. koja detaljno objašnjava interni model umanjenja vrijednosti.

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine - Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka

Kao što je obavljeno u Napomeni 2.1, 2.5 i 5, Grupa od 1. januara 2020. godine mjeri očekivane kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Zahtjevi Odluke na području umanjenja vrijednosti temelje se na modelu očekivanih kreditnih gubitaka MSFI 9 s tim da ima određenih specifičnosti (na primjer propisane minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika). Slijedeći zahtjeve regulatora, Grupa je sa 1. januarom 2020. godine ažurirala metodologiju umanjenja vrijednosti u skladu sa zahtjevima Odluke, te definisala minimalne kriterije za mjerenje očekivanih gubitaka u skladu sa rasporedom izloženosti u nivo kreditnih rizika, kako je opisano u nastavku.

Do 1. januara 2020. Grupa je primjenjivala pravila mjerenja i vrednovanja kreditnih gubitaka koji se isključivo temelje na MSFI 9 modelima, dok je od 1. januara 2020. uz postojeće zahtjeve MSFI 9, implementirala pravila Odluke koji postavljaju određene minimalne postotke rezervacija, kako je navedeno u nastavku.

1 Nivo kreditnog rizika 1:

Grupa izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 utvrđuje i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke najmanje u iznosima kako slijedi:

- a) za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 3 i 4 – 0,1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga koja se u skladu sa članom 69. Odluke o izračunavanju kapitala banke raspoređuje u stepen kreditnog kvaliteta 1, 2 ili 3 – 0,1% izloženosti,
- d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Ako Grupa u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od onih koji proizlaze iz navedenih odredbi Odluke, Grupa primjenjuje tako utvrđen veći iznos.

2 Nivo kreditnog rizika 2:

Grupa za izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 utvrđuje i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu većem od dva navedena:

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(iv) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine - Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

- a) 5% izloženosti,
- b) iznosa utvrđenog u skladu sa internom metodologijom Grupe.

3 Nivo kreditnog rizika 3:

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka raspoređenih u Nivo 3 ovise od činjenice da li je izloženost osigurana prihvatljivim kolateralom ili ne, te u skladu s tim, minimalne stope su kako slijedi:

- a) izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
od 181 do 270 dana	25%
od 271 do 365 dana	40%
od 366 do 730 dana	60%
od 731 do 1460 dana	80%
preko 1460 dana	100%

Izuzetno, ukoliko je Grupa poduzela odgovarajuće pravne radnje i može dokumentovati izvjesnost naplate iz prihvatljivog kolaterala u naredne tri godine, povećanje nivoa očekivanih kreditnih gubitaka nije dužna vršiti iznad 80% izloženosti. Pri tome procjena budućih novčanih tokova iz prihvatljivog kolaterala svedenih na sadašnju vrijednost mora biti veća od 20% tog potraživanja. U slučaju da Grupa ne naplati potraživanja u navedenom periodu od tri godine, dužna je knjigovodstveno evidentirati očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti.

- b) izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
do 180 dana	15%
od 181 do 270 dana	45%
od 271 do 365 dana	75%
od 366 do 456 dana	85%
preko 456 dana	100%

U slučaju restrukturiranih izloženosti Grupa će svih 12 mjeseci perioda oporavka zadržati očekivane kreditne gubitke na nivou pokrivenosti koji je bio formiran na datum odobrenja restrukture, a koji ne može biti niži od 15% izloženosti. Za treću i svaku narednu restrukturu ranije restrukturirane izloženosti koja je u trenutku restrukture bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 ili POCI imovine, Grupa utvrđuje i knjigovodstveno evidentira očekivane kreditne gubitke u iznosu od 100% izloženosti.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(iv) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine - Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

Za izloženosti koje se odnose na slučajeve kada dužnik nije izvršio svoju obavezu prema banci najkasnije u roku od 60 dana od dana kada je izvršen protest po osnovu prethodno izdate garancije, Grupa utvrđuje i knjigovodstveno evidentira očekivani kreditni gubitak u iznosu od 100% izloženosti.

Ako Grupa u skladu sa svojom internom metodologijom utvrdi iznos očekivanih kreditnih gubitaka veći od iznosa koji proizlaze iz odredbi Odluke, Grupa utvrđuje i knjigovodstveno evidentira te iznose.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(iv) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine - Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

c) Umanjenja finansijske imovine osim potraživanja po finansijskom najmu

Finansijska imovina se vrednuje sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum izvještajnog perioda. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni. Za svu finansijsku imovinu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

Prema propisima FBA matrica koja se koristi za izdavanje minimalnih rezervi za gubitke iz osnova ostalih potraživanja, osim finansijskog najma može se prikazati kako slijedi:

Dani kašnjenja	Stopa umanjenja
za potraživanja u kašnjenju od 0 - 60 dana	0,05%
za potraživanja u kašnjenju od 61 - 90 dana	5%
za potraživanja u kašnjenju od 91 - 180 dana	10%
za potraživanja u kašnjenju od 180 - 270 dana	30%
za potraživanja u kašnjenju od 270 - 360 dana	50%
za potraživanja u kašnjenju preko 360 dana	100%

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine osim potraživanja po finansijskom najmu se umanjuje upotrebom konta umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko konta umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret konta ostalih prihoda u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti konta umanjenja vrijednosti se priznaju u izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti priznato.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(iv) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine - Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za potraživanja od kupaca, potraživanja po osnovu faktoringa i finansijskog lizinga i ostala potraživanja, primjenjuju se prema tabeli kako slijedi:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
nema kašnjenja u materijalno značajnom iznosu	0,5%
do 30 dana	2%
od 31 do 60 dana	5%
od 61 do 90 dana	10%
od 91 do 120 dana	15%
od 121 do 180 dana	50%
od 181 do 365 dana	75%
preko 365 dana	100%

Umanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja

Uprava Grupe priznaje umanjenje vrijednosti za sumnjiva potraživanja na bazi očekivanih procijenjenih gubitaka koji rezultiraju iz nemogućnosti kupaca da izmire svoje obaveze. Pri vrednovanju adekvatnosti ispravke vrijednosti za sumnjiva potraživanja, Uprava Grupe svoju procjenu bazira na starosnoj strukturi potraživanja i otpisima iz prethodnih godina.

Kreditno umanjena finansijska imovina

Na svaki datum izvještavanja, Grupa procjenjuje da li je finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku i dužnička finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kreditno umanjena (u daljnjem tekstu "finansijska imovina nivo kreditnog rizika 3"). Finansijska imovina je kreditno umanjena kada dođe do jednog ili više događaja koji imaju štetan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove finansijske imovine.

Dokazi da je finansijska imovina kreditno umanjena uključuju sljedeće dostupne podatke:

- značajne finansijske poteškoće dužnika ili izdavatelja;
- kršenje ugovora kao što je neispunjavanje obaveza ili neispoštovani rok dospelja;
- restrukturiranje kredita ili predujma od strane Grupe pod uvjetima koje Grupa ne bi drugačije razmatrala;
- postaje vjerovatno da će zajmoprimac ući u stečaj ili drugu finansijsku reorganizaciju; ili nestanak aktivnog tržišta za vrijednosni papir zbog finansijskih poteškoća.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

(iv) Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine - Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

Kredit koji je bio ponovno ugovoren zbog pogoršanja stanja zajmoprimca obično se smatra kreditno umanjenim, osim ako postoje dokazi da je rizik nenaplativosti ugovornih novčanih tokova značajno smanjen i da nema drugih pokazatelja umanjenja.

Prezentacija rezervisanja za ECL u izvještaju o finansijskom položaju

Rezervisanja za gubitke od ECL se prezentuju u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- *finansijska imovina iskazane po amortizovanom trošku*: kao odbitna stavka od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- *kreditne obaveze i ugovori o finansijskim garancijama*: generalno kao rezervisanje;
- *gdje finansijski instrument uključuje i iskorištenu i neiskorištenu komponentu, i Grupa ne može identificirati ECL na iskorištenoj i neiskorištenoj kreditnoj obavezi*: Grupa prezentuje kombinovanu rezervaciju za gubitke za obje komponente. Kombinovani iznos se prezentira kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente. Svaki višak preko knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente se prezentira kao rezervisanje; i
- *finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit*: umanjenje vrijednosti se ne priznaje u izvještaju o finansijskom položaju jer je knjigovodstvena vrijednost te imovine i njihova fer vrijednost. Međutim, umanjenje vrijednosti se objavljuje i priznaje u rezervi za fer vrijednost.

Pogledati i Napomenu 6.1.3.

POCI imovina - imovina koja je kupljena ili kreirana umanjene vrijednosti

Finansijskom imovinom koja je kupljena ili kreirana umanjene vrijednosti smatra se imovima kod koje postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti (koja je u defaultu) u trenutku inicijalnog priznavanja.

Takva imovina može nastati u slučaju da:

- grupa otkupi imovinu koja ima objektivne dokaze o umanjenju vrijednosti uz značajan diskont ili
- u slučaju značajne modifikacije instrumenta koji se već nalazi u statusu neispunjenja obveza ili
- u slučaju da sama značajna modifikacija instrumenta predstavlja razlog za ulazak u status neispunjenja obveza,
- grupa odobri novi plasman klijentu koji već ima značajni udio portfelja u statusu neispunjavanja obveza

Grupa ne kupuje plasmane umanjene vrijednosti (tzv. bad debt), stoga POCI imovina predstavlja inicijalno ili zbog značajne modifikacije ponovno priznate instrumente koji su na dan priznavanja u statusu neispunjavanja obveza (defaultu).

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.1. Finansijska imovina (nastavak)

Otpisi

Otpis potraživanja po osnovu kreditnih plasmana vrši se kada su iscrpljeni svi izvori naplate potraživanja, odnosno kada se po kreditnim plasmanima više ne očekuju budući pozitivni i negativni novčani tokovi.

Otpis potraživanja po osnovu kreditnih plasmana predstavlja gubitak. Posljedica otpisa potraživanja po osnovu kreditnih plasmana je njihovo isknjižavanje iz knjigovodstvene evidencije, osim u slučajevima računovodstvenog otpisa, kada Grupa postupa u skladu sa propisima i to odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Kreditni i dužnički vrijednosni papiri se otpisuju (dijelom ili u potpunosti) gdje ne postoji razumno očekivanje povrata finansijske imovine dijelom ili u potpunosti. Ovo je uglavnom slučaj kada Grupa odredi da dužnik nema imovinu, izvore ili prihode koji mogu generirati dovoljne novčane tokove da otplate iznos koji je predmet otpisa. Ovo ocjenjivanje se vrši na nivou pojedinačnog sredstva.

Ponovno sticanje prethodno otpisanih iznosa uključuje se u "gubici od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva koja su otpisana i dalje mogu da budu predmet ponovnog sticanja da bi bila u skladu sa procedurama Grupe.

Grupa otpisuje dug ili investiciju u jemstvo duga, dijelom ili u potpunosti, i svaku povezanu isplatu za gubitak od umanjenja vrijednosti kada je kreditni odbor Grupe utvrdio da nisu postojale realne mogućnosti ponovnog sticanja.

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine - Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka koja je na snazi od 1. januara 2020. godine Grupa vrši računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je Grupa knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelim.

3.11.2. Finansijske obaveze

(i) Klasifikacija

Grupa klasifikuje finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i po amortizovanom trošku. Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Uprava određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata kod početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha imaju dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupovine u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog stjecanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja. Grupa nema finansijskih obaveza klasifikovanih po fer vrijednosti

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.2. Finansijske obaveze (nastavak)

kroz bilans uspjeha.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze čine sve finansijske obaveze koje nisu vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i uključuju obaveze prema klijentima, obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama kao i subordinirani dug.

(ii) Inicijalno i naknadno mjerenje

Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se inicijalno po fer vrijednosti, dok se transakcijski troškovi priznaju odmah kao rashod u bilansu uspjeha. Naknadno mjerenje je također po fer vrijednosti.

(iv) Modifikacija finansijskih obaveza

Dobici i gubici koji nastaju iz promjena fer vrijednosti finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha priznaju se u bilansu uspjeha.

Ostale finansijske obaveze se početno vrednuju po svojoj fer vrijednosti uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

(iii) Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Grupa prestaje priznavati finansijske obaveze kada samo kada one prestaju postojati, to jeste kada su ispunjene, otkazane ili istekle.

Grupa prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su uslovi promijenjeni i kada su novčani tokovi modificirane obaveze suštinski drugačiji. U tom slučaju, nova finansijska obaveza bazirana na modificiranim uvjetima se priznaje po fer vrijednosti. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti i finansijske obaveze se prestaje priznavati i priznaje se plaćena naknada u bilansu uspjeha. Plaćena naknada uključuje prenesenu nefinansijsku imovinu, ukoliko je ima, preuzimanje obaveza uključujući novu modificiranu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze nije obračunata kao prestanak priznavanja, onda se trošak amortizacije te obaveze ponovo računa diskontovanjem modificiranog novčanog toka po izvornim efektivnim kamatnim stopama i rezultira priznavanjem u bilansu uspjeha kao dobitak ili gubitak. Kod finansijskih obaveza sa promjenjivom stopom, izvorna kamatna stopa korištena za izračun modifikacije dobiti ili gubitka usklađuje se tako da reflektuje trenutne tržišne uvjete u vrijeme modifikacije. Troškovi i naknade koji nastaju priznaju se kao usaglašavanje knjigovodstvene vrijednosti obaveze ili amortizovane vrijednosti tokom prestalog vijeka modificirane finansijske obaveze kroz ponovno računanje efektivne kamatne stope na instrument.

3.11.3 Prebijanje finansijske imovine i obaveza

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u finansijskom izvještaju, kada, i samo kada Grupa ima zakonsko pravo da vrši prebijanje i ima namjeru podmiriti je na neto osnovi ili realizirati imovinu i istovremeno podmiriti obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju na neto osnovi samo kada je dozvoljeno u skladu sa MSFI, ili za dobitke i gubitke koji proizilaze iz sličnih transakcija, kao u poslovima trgovine.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.4 Mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju sredstava ili koja bi se platila za prijenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja na glavnom, ili ako je to nemoguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Grupa ima pristup na taj dan. Fer vrijednost obaveze izražava njen rizik neizvršavanja.

Kada je to moguće, Grupa mjeri fer vrijednost instrumenta preko iskazane cijene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra aktivnim ako se transakcije za sredstva ili obavezu odvijaju dovoljno često i u opsegu dovoljnom za davanje informacija o cijenama na redovnoj osnovi (nivo 1 hijerarhije fer vrijednosti).

Ukoliko ne postoje iskazane cijene na aktivnom tržištu, Grupa onda koristi tehnike procjene koji maksimiziraju korištenje relevantnih dostupnih ulaznih podataka (nivo 2 i nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti) i minimiziraju korištenje nedostupnih ulaznih podataka. Odabrana tehnika procjene uključuje sve faktore koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir pri određivanju cijene transakcije.

Najbolji dokaz fer vrijednosti finansijskog instrumenta prilikom početnog priznavanja je uobičajeno cijena transakcije - fer vrijednost date ili primljene naknade. Ukoliko Grupa odredi da se fer vrijednost prilikom početnog priznavanja razlikuje od cijene transakcije te da fer vrijednost nije potkrijepljena ni kotiranim cijenom na aktivnom tržištu za identičnu imovinu ili obavezu niti na osnovu tehnike procjene koja koristi samo dostupne tržišne podatke, onda se finansijski instrument inicijalno priznaje po fer vrijednosti prilagođenoj kako bi se odgodile razlike između fer vrijednosti prilikom početnog priznavanja i cijene transakcije. Naknadno se te razlike priznaju u dobit ili gubitak na odgovarajućoj bazi tokom vijeka instrumenta ali ne kasnije od momenta kada je procjena u potpunosti potkrijepljena dostupnim tržišnim podacima ili kada je transakcija zatvorena.

Ukoliko sredstva ili obaveze za koje se određuje fer vrijednost imaju ponuđenu cijenu i traženu cijenu, Grupa mjeri sredstva i duge pozicije po ponuđenoj cijeni, a obaveze i kratke pozicije po traženoj cijeni.

Portfoliji finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji su izloženi tržišnom riziku i kreditnom riziku kojim upravlja Grupa na bazi neto izloženosti bilo tržišnom ili kreditnom riziku se mjere na bazi cijene koja bi bila određena za prodaju neto duge pozicije (ili plaćena za prijenos neto kratke pozicije) za određenu izloženost riziku. Ove prilagodbe nivoa portfolia su dodijeljene individualnim sredstvima i obavezama na bazi relativnih prilagodbi rizika za svaki pojedinačni instrumenat u portfoliju.

Fer vrijednost sredstava po viđenju nije manja od iznosa koji se plaća po viđenju.

Grupa priznaje transfere između nivoa hijerarhije fer vrijednosti u izvještajnom periodu u kojem se desila promjena.

3.11.5. Specifični finansijski instrumenti

Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti obuhvataju sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, stanja na žiro računima kod drugih banaka kao i sredstva oročena kod drugih banaka originalno na period do 3 mjeseca od datuma nastanka.

Novac i novčani ekvivalenti iskazuju se po amortizovanom trošku u izvještaju o finansijskoj poziciji.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.5. Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

Novac i novčani ekvivalenti isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod Centralne banke je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

Plasmani kod banaka i obavezna rezerva kod Centralne banke

Plasmani kod banaka oročeni na period preko 3 mjeseca i obavezna rezerva kod Centralne banke kasifikuju se kao zajmovi i potraživanja i iskazuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Dati krediti i potraživanja

Dati krediti i potraživanja iskazuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti kako bi se prikazali i procjenjeni nadoknadivi iznosi.

“Kredit i potraživanja” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- kredite i potraživanja koja se mjere po amortiziranom trošku (pogledati Napomenu 3.13.1), inicijalno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za početne troškove, a naknadno po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope
- kredite i potraživanja raspoređene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koji se mjere po fer vrijednosti sa promjenama u fer vrijednosti koji se priznaju u bilansu uspjeha.

“Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha” u izvještaju o finansijskom položaju uključuje:

- dužničke vrijednosne papire mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

“Finansijska imovina po amortizovanom trošku” u izvještaju o finansijskom položaju uključuje:

- dužničke vrijednosne papire mjerene po amortizovanom trošku

“Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit” u izvještaju o finansijskom položaju uključuje:

- vlasničke vrijednosne papire mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Grupa je odlučila priznavati kroz sveobuhvatnu dobit promjene fer vrijednosti za određena ulaganja u vrijednosne papire koji se ne drže radi trgovanja. Izbor se vrši na bazi svakog pojedinačnog instrumenta pri početnom priznavanju i neopoziv je.

Gubici i dobiti vlasničkih instrumenata se nikad ne reklasifikuju kroz bilansu uspjeha i umanjenje se ne priznaje kroz bilansu uspjeha. Dividenda se priznaje kroz bilans uspjeha osim ako jasno ne predstavlja povrat dijela troška investiranja, u kom se slučaju priznaje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Kumulativni dobiti i gubici priznati kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se transferišu u zadržanu dobit u slučaju prodaje ulaganja.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.11. Finansijska imovina i obaveze (nastavak)

3.11.5. Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijske garancije i kreditne obaveze

“Finansijske garancije” su ugovori koji zahtijevaju od grupe da izvrši specifična plaćanja kao nadoknadu vlasnicima uslijed gubitka koji proizilazi iz neizvršenja obaveza dužnika kada ugovorni uvjeti nastanu. “Kreditne obaveze” su obaveze grupe da plasiraju kredit pod unaprijed ugovorenim uvjetima.

Uzeti kamatonosni krediti i subordinirani dug

Uzeti kamatonosni krediti i subordinirani dug klasificiraju se kao ostale finansijske obaveze i početno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti, pri čemu se svaka razlika između primitaka (umanjena za troškove transakcije) i otkupne vrijednosti priznaje u bilansu uspjeha tokom razdoblja trajanja posudbe korištenjem metode efektivne kamatne stope.

Tekući računi i depoziti banaka i klijenata

Tekući računi i depoziti su klasificirani kao ostale obaveze i početno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, a naknadno se iskazuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze prema dobavljačima, ostale obaveze i učešća komitenata

Obaveze prema dobavljačima, ostale obaveze i učešća komitenata priznaju se po amortiziranom trošku.

3.12. Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenja

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenoj za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Naknadni troškovi se uključuju u neto knjigovodstvenu vrijednost ili se iskazuju kao zasebna imovina samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi utjelovljene u okviru dijela biti protjecane u Grupu i da se njihov trošak može pouzdano mjeriti. Troškovi svakodnevnih popravki i održavanja priznaju se u bilansu uspjeha u trenutku nastanka.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koristeći linearnu metodu koja je kako slijedi:

Procijenjene stope amortizacije tokom 2020. i 2021. bile su kako slijedi:

Građevine	2%
Vozila	14%
Uredska oprema	7% - 33,3%

Dobici ili gubici od otpisa ili otuđenja materijalne imovine utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa te imovine i priznaju se u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.12. Nekretnine i oprema (nastavak)

Oprema u sklopu operativnog najma

Imovina u sklopu operativnog najma se amortizira linearnom metodom, kojom se trošak nabave sredstva otpisuje tokom procijenjenog trajanja najma do nadoknadivog ostatka vrijednosti. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, korištenjem linearne metode kako slijedi:

	Vijek trajanja	
	2021.	2020.
Motorna vozila	6,7 godina	6,7 godina
Oprema	6,7 godina	6,7 godina

3.13. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se iskazuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjena vrijednosti. Trošak uključuje sve troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju imovine:

Procijenjene stope amortizacije bile su kako slijedi:

Ulaganja u tuđe nekretnine	20%
Ostala nematerijalna imovina	16,6%-33,3%

3.14. Ulaganja u investicijske nekretnine

Ulaganja u investicijske nekretnine obuhvataju nekretnine u posjedu radi zarade prihoda od najma ili zbog porasta vrijednosti kapitalne imovine, ili oboje, i početno se mjere po trošku nabavke, uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine mjere se po trošku nabavke umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu i obračunava se na osnovu procijenjenog životnog vijeka sredstva, korištenjem linearne metode kako slijedi:

Građevine	2%
-----------	----

3.15. Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na svaki datum izvještajnog perioda Grupa preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina i opreme da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknativa vrijednost je njegova fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao reshod u bilansu uspjeha.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.15. Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine (nastavak)

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3.16. Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervacije se priznaju kada Grupa ima sadašnju zakonsku ili konstruktivnu obavezu kao rezultat prošlih događaja za koje je vjerovatno da će biti potreban odlivi resursa koji sadrže ekonomske koristi za podmirenje obaveze i pouzdana procjena iznosa obaveze biti napravljen.

Rezervacije za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji rukovodstvo Grupe smatra dovoljnim za apsorpciju nastalih gubitaka. Uprava određuje dostatnost odredbi na osnovu uvida u određene stavke; trenutne ekonomske okolnosti rizika karakteristike pojedinih kategorija transakcija, kao i drugi relevantni faktori.

Rezervisanja se oslobađaju samo za takve izdatke u vezi sa kojima se rezervacije priznaju na početku. Ako odliv ekonomskih koristi za izmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervacija se ukida.

3.17. Naknade zaposlenicima

U ime svojih zaposlenika, Grupa plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziona, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Grupa gore navedene doprinose plaća u korist penzijskog i zdravstvenog fonda Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalnom nivou), Republike Srpske i Brčko Distrikta.

Nadalje, topli obrok, prijevoz sa i na posao i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u izvještaju o bilansu uspjeha i ostale sveobuhvatne dobiti u periodu u kojem su nastali troškovi plata.

Otpremnine za odlazak u penziju

Grupa pravi rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju u iznosu od 3 prosječne mjesečne plate zaposlenog ili 3 prosječne plate na nivou Federacije Bosne i Hercegovine prema posljednjem objavljenom izvještaju Federalnog zavoda za statistiku, u zavisnosti šta je za zaposlenog povoljnije.

Grupa knjiži troškove otpremnina za odlazak u penziju u periodu u kojem su otpremnine zarađene.

3.18. Zalihe

Zalihe su prikazane po trošku ili neto nadoknadivoj vrijednosti, ovisno o tome šta je manje. Neto nadoknadiva vrijednost je procijenjena prodajna cijena u uobičajenoj poslovnoj okolini, umanjena za procijenjene troškove do završetka ili prodaje.

Zalihe mjerene po neto utrživoj vrijednosti temelji se na procjeni tržišne vrijednosti, prilikom koje Grupa uzima u obzir postignute prodajne cijene slične imovine i vrijeme koje je ta imovina bila raspoloživa za prodaju.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.18. Zalihe (nastavak)

Imovina u najmu se transferira u zalihe nakon raskida ugovora o najmu i oduzimanja imovine koja je bila predmetom najma. Ukoliko se raskine ugovor o operativnom najmu, Grupa će prikazati oduzetu imovinu kao zalihu po procijenjenoj neto utrživoj vrijednosti (ukoliko ista ne nadilazi neto knjigovodstvenu vrijednost oduzetog osnovnog sredstva) uz usklađenje kako bi umanjili knjigovodstvenu vrijednost na neto nadoknadivu vrijednost, što se priznaje kao otpis.

3.19. Kapital i rezerve

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene redovne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Zadržana dobit

Dobit za godinu nakon raspodjele vlasnicima raspoređuje se u zadržanu dobit.

Rezerve za fer vrijednost

Rezerve iz fer vrijednosti uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju (od 1. januara finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit).

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Grupe.

3.20. Zarada po dionici

Grupa objavljuje osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici (eng. "EPS"). Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja namijenjenih redovnim dioničarima Grupe ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda. Grupa nema povlaštene dionice.

3.21. Usvajanje novih i revidiranih standarda

3.21.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- Izmjene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Objavljivanja“, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI 16 „Najmovi“ – Reforma referentne kamatne stope – Faza 2, usvojeno u EU 13. januara 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene MSFI 16 „Najmovi“ – Koncesije za najam povezane s Covid-19 nakon 30. juna 2021. godine, usvojeno u EU 30. augusta 2021. godine (na snazi od 1. aprila 2021. godine za finansijske godine koje počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ – Produženje privremenog izuzeća od primjene MSFI 9, usvojeno u EU 16. decembra 2020. godine (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produženo je sa 1. januara 2021. na godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.).

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.21. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

3.21.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu (nastavak)

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u konsolidovanim finansijskim izvještajima Grupe.

3.21.2 Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- Izmjene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – Prihodi prije namjeravane uporabe, usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- Izmjene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ – Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora, usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- Izmjene MSFI 3 „Poslovna spajanja“ – Reference na konceptualni okvir s izmjenama i dopunama MSFI 3, usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“, uključujući izmjene i dopune MSFI 17, usvojeno u EU 19. novembra 2021. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene i dopune različitih standarda zbog „Poboljšanja MSFI-jeva (ciklus 2018.-2020.)“ koji proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41) prvenstveno s ciljem uklanjanja nedosljednosti i pojašnjavanja formulacija – usvojeno u EU 28. juna 2021. godine (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 na snazi su za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022. Izmjene MSFI 16 se odnose samo na ilustrativne promjere, tako da nije naveden datum stupanja na snagu),
- MSFI 14 „Regulisana vremenska razgraničenja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2016.) – Europska komisija odlučila je ne pokretati postupak odobrenja ovog privremenog standarda i pričekati konačni standard,
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Objavljivanje računovodstvenih politika (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ – Definicija računovodstvenih procjena (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 12 „Porezi na dobit“ – Odgođeni porezi povezani s imovinom i obavezama koji proizlaze iz pojedinačne transakcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ – Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme do okončanja istraživačkog projekta o kapitalnoj metodi),

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.21. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

3.21.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu (nastavak)

- Izmjene MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Prva primjena MSFI 17 i MSFI 9 – Uporedne informacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.).

Grupa je izabrala da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Grupa predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na konsolidovane finansijske izvještaje Grupe u periodu inicijalne primjene.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Grupa u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući pretpostavke i procjene o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolia Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih uskladba knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Grupa kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Informacije o prosudbama u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji uticaj na iznose priznate u finansijskim izvještajima sadržane su u slijedećim napomenama.

- Napomena 3.13.1. (i): klasifikacija finansijske imovine: procjena poslovnog modela u kojem se imovina klasifikuje i procjena da li su ugovorni uslovi finansijske aktive na SPPI preostalog iznosa glavnice.
- Napomena 6.1.3. (i): uvođenje kriterija za utvrđivanje da li je kreditni rizik finansijske aktive značajno povećan nakon inicijalnog priznavanja, utvrđivanje metodologije za uključivanje informacija koje se odnose na buduća mjerenja ECL-a i odabir modela za mjerenje ECL-a.

Informacije o pretpostavkama i neizvjesnostima procjena koje imaju najznačajniji uticaj na usklađenja priznata u godini koja je završila na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembra 2020. godine sadržane su u slijedećim napomenama.

- Napomena 6.1.3.: umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata: određivanje ulaznih parametara za ECL model mjerenja, uključujući informacije koje se odnose na budućnost.
- Napomena 3.13.4: utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata sa značajnim nevidljivim inputima
- Napomena 3.13.1. (iv): umanjenje vrijednosti finansijskih instrumenata: osnovne pretpostavke u određivanju procjene nadoknadivih novčanih tokova.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

COVID-19

Značajne prosudbe i procjene koje se odnose na umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke posebno su složene u trenutnom neizvjesnom okruženju izazvano pojavom COVID-19 pandemije a kako je detaljnije opisano u Napomeni 6.1.1. *Analiza kreditnog kvaliteta*. COVID 19 pandemija nastavlja se razvijati te ekonomsko okruženje u kojem Grupa posluje je podložno volatilnosti, koja bi mogla imati daljnji utjecaj na finansijske rezultate s obzirom da je trajanje COVID 19 pandemije te efikasnost mjera poduzetih od strane vlada i bankarskog regulatora neizvjesna. Nastavljamo pratiti i procjenjivati utjecaj COVID 19 pandemije na ključne računovodstvene prosudbe, procjene i pretpostavke.

Porezi

Grupa priznaje poreznu obavezu u skladu sa poreznim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave odobravaju porezna tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreznih obveznika:

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Sudski sporovi

Ukupan iznos sudskih sporova iznosi 88.217 hiljada KM (31. decembar 2020: 72.077 hiljadu KM). Grupa provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja. Procjenu i predlaganje iznosa rezervisanja za sudske sporove provodi Direkcija pravnih poslova Banke i Sektor finansija, dok odluku o iznosu rezervisanja donosi Uprava Banke.

Grupa je rezervisala 11.920 hiljadu KM (31. decembar 2020.: 13.761 hiljada KM), iznos koji Uprava smatra dostatnim. S obzirom da se procjena radi za svaki pojedinačni slučaj, nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih Uprava procjenjuje potrebu za rezervacijama na datum izvještavanja.

Rezervacije za otpremnine

Kod izračuna potrebnih rezervacija za otpremnine, Grupa diskontira očekivane buduće novčane tokove koji proizlaze iz navedenih obveza, primjenom diskontnih stopa koje, prema mišljenju Uprave Banke, najbolje predstavljaju vremensku vrijednost novca.

Klasifikacija ugovora o najmu

Grupa je davatelj usluga operativnih i finansijskih najмова. Najmovi kod kojih Grupa kao davatelj najma prenosi suštinski sve rizike i koristi povezane s vlasništvom na najmoprimatelja su klasifikovani kao finansijski najmovi. Najmovi kod kojih Grupa kao davatelj najma zadržava suštinski sve rizike i koristi povezane s vlasništvom su klasifikovani kao operativni najmovi i iskazani su u okviru dugotrajne materijalne imovine po trošku umanjenom za ispravak vrijednosti. Kod određivanja da li je najam operativni ili finansijski, Banka razmatra kriterije iz računovodstvenog Okvira bazirano na zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 16 „Najmovi“.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

Izvještavanje po segmentima

Grupa posluje u pet osnovnih poslovnih segmenata: corporate segment (poslovanje sa pravnim licima); retail segment (poslovanje sa mikro drutvima i fizičkim licima); segment finansijskih institucija; segment trezorskog i investicijskog poslovanja i segment ostalog poslovanja.

Navedeno je prikazano u sljedećim segmentima:

Poslovni segmenti:

Kriteriji segmentacije

Poslovno bankarstvo

- a) Velika, srednja preduzeća

Kompanije sa ukupnim obrtom iznad KM 4.960 mil. Ili izloženošću iznad KM 2.970 mil. Navedena poslovna linija također sadrži kompanije koje su pod državnim vlasništvom ili lokalnim samoupravljačkim tijelima kao I pravnim preduzećima iz inostranstva sa većinskim vlasništvom pravnog preduzeća.

Retail bankarstvo

- a) Retail Bankarstvo

Sadrži 2 pod-segmenta: Privatne individue I imućne kupce

Imućni kupci su oni kupci koji imaju aktivirane jedne od Premium paketa

- b) Mala preduzeća i preduzeća sa jednim vlasnikom

Sadrži 2 pod-segmenta: SE Segment I Mikro Segment

SE segment uključuje mala preduzeća I preduzeća sa jednim vlasnikom sa ukupnim obrtom ispod KM 4.960 hiljada I ukupnom izloženošću ispod KM 2.970 hiljada. Ukoliko je jedan od limita prevaziđen, kupac se premješta u grupu poslovnog segmenta.

Mikro Segment uključuje mala preduzeća I preduzeća sa jednim vlasnikom sa ukupnim obrtom do KM 1.980 hiljada I ukupnom izloženošću do KM 200 hiljada.

Finansijske Institucije

- a) Institucijski kupci

Kompanije čije su ključne aktivnosti finansijske aktivnosti, uključujući vladu BiH I centralna regulatorna tijela (CG)

Brokери, IFs, FMCs, mikrokreditne organizacije, osiguranja I lizing društva, CG

- b) Banke i druge međunarodne finansijske institucije

Banke i međunarodne finansijske institucije

Trezorsko I investicijsko bankarstvo

Navedeni segment uključuje upravljanje aktivom I pasivom, finansiranjem I bankarstvom finansijskih institucija, transakcijama na novčanom tržištu, poslovanju sa stranim valutama (menadžment FCY), brokerskih aktivnosti, depozitarnih aktivnosti, upravljanjem vrijednosnih papira za konto Banke.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

Izveštavanje po segmentima (nastavak)

Ostali

- a) **Subsidijari**   Uključuje povezane strane
- b) **Ostali**

5. PRELAZ NA IZRAČUN OČEKIVANIH KREDITNIH GUBITAKA U SKLADU SA NOVIM REGULATORNIM ZAHTJEVIMA

Procijenjeni utjecaj prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka

Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine je 20. juna 2019. godine donijela Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (Službene novine FBiH br. 44/19 od 26. juna 2019. godine), čija primjena je obvezujuća za sve banke počevši od 1. januara 2020. godine.

Zahtjevi Odluke na području umanjenja vrijednosti temelje se na modelu očekivanih kreditnih gubitaka MSFI 9 s tim da su propisane određene specifičnosti a koje se u najvećoj mjeri odnose na propisane minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za nivo kreditnog rizika (za detalje pogledati Napomenu 3.13.1.(iv)). U skladu s navedenim banke su bile u obavezi izračunati efekte prve primjene ove Odluke sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine, odnosno početnim stanjem na dan 1. januara. 2020. godine, te ih evidentirati na računima kapitala na taj dan bez zahtjeva za prepravkom usporednih podataka za 2019. godinu.

Efekte prve primjene predstavljaju razliku između očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u skladu sa odredbama ove Odluke i onih koje je Grupa kroz poslovanje Banke utvrdila i knjigovodstveno evidentirala u skladu sa svojom internom metodologijom koja je u skladu sa zahtjevima MSFI-a 9, a u slučaju kada su tako utvrđeni očekivani kreditni gubici manji. Prema zahtjevima odluke efekti se računaju za svaku pojedinačnu izloženost.

Utjecaj prelaska na izračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa novom Odlukom na dan 1. januar 2020. godine na finansijske izvještaje Banke odrazio se na umanjenje neto imovine u iznosu od 32.516 hiljada KM, koje proizlazi iz:

- Smanjenja u iznosu od 23.374 hiljada KM iz dodatnog umanjenja vrijednosti finansijske imovine,
- Povećanja rezervi za finansijske garancije i odobrene neiskorištene kredite u iznosu od 9.142 hiljada KM.

Matica grupe, podložna regulativi za adekvatnost kapitala kojoj podliježu banke, ima adekvatnu stopu adekvatnosti kapitala i nakon usvajanja Odluke. Stope adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2020. godine su prikazane u Napomeni 6.4.

Utjecaj usvajanja Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i izračunu očekivanih kreditnih gubitaka prikazan je u tabeli u nastavku:

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

5. PRELAZ NA IZRAČUN OČEKIVANIH KREDITNIH GUBITAKA U SKLADU SA NOVIM REGULATORNIM ZAHTJEVIMA (NASTAVAK)

Procijenjeni utjecaj prve primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

	Napomene	31. decembar 2019. MSFI 9	Ponovno mjerjenje	01. januar, 2020., FBA Odluka
IMOVINA				
Novac i novčani ekvivalenti	18	1.473.344	(1.913)	1.471.431
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	19	398.999	-	398.999
Kredit i potraživanja dati klijentima	20	2.490.432	(20.173)	2.470.259
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	22	545	-	545
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		6.966	-	6.966
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	23	143.178	(463)	142.715
Ulaganja u zavisna društva	24	11.050	-	11.050
Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate	24	3.827	-	3.827
Odgođena poreska imovina	17	107	-	107
Akontacija tekućeg poreza na dobit		359	-	359
Ostala imovina i potraživanja	25	36.444	(825)	35.619
Ulaganja u investicijske nekretnine	27	30.656	-	30.656
Nekretnine i oprema	26	105.444	-	105.444
Imovina sa pravom korištenja	28	11.215	-	11.215
Nematerijalna imovina	26	16.710	-	16.710
UKUPNA IMOVINA		4.729.276	(23.374)	4.705.902
OBAVEZE				
Obaveze za primljene kredite banaka i drugih finansijskih institucija	29	163.746	-	163.746
Obaveze za primljene depozite banaka i drugih finansijskih institucija	30	173.919	-	173.919
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	30	3.682.424	-	3.682.424
Subordinirani dug	31	61.804	-	61.804
Rezervisanja za obaveze i troškove	32	24.242	9.142	33.384
Obaveze po najmu		10.986	-	10.986
Ostale obaveze	33	49.096	-	49.096
Odgođene poreske obaveze	17	514	-	514
UKUPNE OBAVEZE		4.166.731	9.142	4.175.873
KAPITAL I REZERVE				
Dionički kapital	34	247.167	-	247.167
Dionička premija		4.473	-	4.473
Rezerva fer vrijednosti		315	-	315
Zadržana dobit		310.590	(32.516)	278.074
UKUPNI KAPITAL I REZERVE		562.545	(32.516)	530.029
UKUPNO OBAVEZE KAPITAL I REZERVE		4.729.276	(23.374)	4.705.902

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Uslijed svojih aktivnosti Grupa je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope i drugi rizik cijena.

Grupa je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizikom što uključuje analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje određenim stepenom rizika ili kombinacijom rizika. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Grupe, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Grupe.

Upravljanje rizikom Banke vrši Kontroling rizika čiji je glavni zadatak pružanje podrške finansijskim operacijama, koordinacija pristupa domaćim i stranim finansijskim tržištima, pregled i upravljanje finansijskim rizikom kroz interne izvještaje o rizicima uključujući analizu veličine i nivoa rizika. Upravljanje rizikom konsolidovanih Društava vrši uprava.

Kao što je prethodno objavljeno, COVID-19 pandemija predstavlja značajan novi događaj koji je značajno utjecao na upravljanje rizikom Grupe.

6.1 Kreditni rizik

Kontrola ograničavanja rizika i procedure ublažavanja

Grupa je izložena kreditnom riziku koji predstavlja rizik da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da u potpunosti isplati iznose po dospelju. Grupa strukturira nivo kreditnog rizika koji preuzima postavljanjem limita na iznos rizika koji je prihvaćen u odnosu na jednog zajmoprimca ili grupu najmoprimaca, kao i na segmente industrije. Takvi rizici se redovno prate i podliježu godišnjoj ili češćoj reviziji.

Izloženosti kreditnom riziku se upravlja redovnom analizom sposobnosti zajmoprimaca i potencijalnih najmoprimaca da ispune obaveze plaćanja kamata i otplate glavnice te promjenom kreditnih limita gdje je to prikladno. Izloženosti kreditnom riziku se takođe djelimično upravlja preko pribavljanja kolaterala i korporativnih i ličnih garancija.

Aktivnosti Grupe mogu dovesti do rizika u trenutku namire transakcija i trgovanja. „Rizik poravnanja“ je rizik gubitka uslijed neispunjavanja obaveza subjekta da isporuči gotovinu, hartije od vrijednosti ili drugu imovinu kako je ugovoreno.

Za određene vrste transakcija, Banka unutar Grupe ublažava ovaj rizik obavljanjem poravnanja preko posrednika za poravnanje/izmirenje kako bi se osiguralo da se trgovina izmiruje samo kada su obje strane ispunile svoje ugovorne obaveze obračuna. Limiti poravnanja su dio procesa odobravanja kredita i praćenja limita. Prihvatanje rizika poravnanja za poslove slobodnog poravnanja zahtijeva odobrenje specifično za transakcije ili specifično za drugu stranu od odjela upravljanja rizikom unutar Banke.

Nadzorni odbor Banke donosi odluku o sastavu i ovlaštenjima Kreditnog odbora Banke i Kreditnog odbora Banke za problematične kredite. Kreditni odbor, u okviru svojih ovlaštenja, može delegirati kreditna ovlaštenja na niže nivoe odlučivanja i imenovati nosioce kreditnih ovlasti za donošenje odluka. Ovlaštenja i procedura rada Kreditnog odbora i Kreditnog odbora za problematične kredite su definisana Pravilnikom o radu tih tijela.

Vanbilansni kreditni instrumenti

Primarna svrha ovih instrumenata je da osiguraju da su sredstva dostupna klijentu prema potrebi. Garancije i akreditivi nose isti rizik kao i zajmovi i osigurani su sa sličnim kolateralima kao i krediti.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta

6.1.1.1 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti

Maksimalna izloženost kreditnom riziku stavki izvještaja o finansijskom položaju prikazana je kako slijedi:

	Napomene	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Novac i računi kod banaka (osim novca u blagajni)	20	694.438	649.749
Kreditni i potraživanja dati bankama po amortizovanom trošku	20	352.556	418.336
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	21	416.375	409.037
Kreditni i potraživanja dati klijentima po amortizovanom trošku	22	2.455.086	2.467.764
Kreditni i potraživanja dati klijentima po fer vrijednosti	22	19.196	10.629
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	25	167.175	122.561
Ostala finansijska imovina	27	24.030	86.002
		4.128.856	4.164.078

Maksimalna izloženost kreditnom riziku vanbilansnih stavki prikazana je kako slijedi:

	Napomene	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Odobreni neiskorišteni iznosi kredita	34	667.224	681.495
Finansijske garancije	34	304.925	290.252
		972.149	971.747

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta (nastavak)

6.1.1.1 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	31. decembar 2021. godine				
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Kredit i potraživanja dati klijentima po amortizovanom trošku					
Odličan	11	-	-	-	11
Veoma dobar	104.707	875	-	-	105.582
Dobar	519.608	22.221	-	388	542.217
Zadovoljavajući	1.405.053	180.521	-	609	1.586.183
Podstandardni	42.864	81.515	-	298	124.677
Gubitak	-	-	183.587	24.539	208.126
Neocijenjen	85.579	1.896	3	854	88.332
Ukupno bruto	2.156.152	287.028	183.590	26.688	2.655.128
Manje: umanjenje vrijednosti	(18.682)	(22.873)	(138.959)	(14.387)	(194.901)
Manje: efekti modifikacije	(12)	-	(3.651)	(1.478)	(5.141)
Neto vrijednost	2.139.128	264.155	40.980	10.823	2.455.086

Grupa je u toku 2021. godine promijenila skalu na osnovu koje se vrši dodjela ocjene kreditne kvalitete finansijske imovine, što je rezultiralo u značajnim razlikama u iznosima na nivou pojedinačnih ocjena u 2021. u odnosu na 2020. godinu, a kako je prikazano u tabeli iznad. Članice grupe ne primjenjuju istu skalu ocjena.

	31. decembar 2020. godine				
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Kredit i potraživanja dati klijentima po amortizovanom trošku*					
Odličan	629	1	-	-	630
Veoma dobar	117.274	1.879	-	-	119.153
Dobar	967.359	61.854	-	94	1.029.307
Zadovoljavajući	823.029	144.131	-	118	967.278
Podstandardni	68.140	179.324	-	194	247.658
Gubitak	-	-	180.846	17.987	198.833
Neocijenjen	90.368	2.663	7.297	-	100.328
Ukupno bruto	2.066.799	389.852	188.143	18.393	2.663.187
Manje: umanjenje vrijednosti	(15.880)	(38.171)	(127.274)	(13.253)	(194.578)
Neto vrijednost	2.050.919	351.681	60.869	5.140	2.468.609

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta (nastavak)

6.1.1.1 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	31. decembar 2021. godine				
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku					
Odličan	39.604	-	-	-	39.604
Veoma dobar	55.434	-	-	-	55.434
Dobar	42.954	-	-	-	42.954
Zadovoljavajući	9.728	20.764	-	-	30.492
Podstandardni	-	-	-	-	-
Gubitak	-	-	-	-	-
Neocijenjen	-	-	-	-	-
Ukupno bruto	147.720	20.764	-	-	168.484
Manje: umanjenje vrijednosti	(275)	(1.034)	-	-	(1.309)
Neto vrijednost	147.445	19.730	-	-	167.175
	31. decembar 2020. godine				
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku					
Odličan	70.845	-	-	-	70.845
Veoma dobar	-	-	-	-	-
Dobar	11.606	12.104	-	-	23.710
Zadovoljavajući	29.101	-	-	-	29.101
Podstandardni	-	-	-	-	-
Gubitak	-	-	-	-	-
Neocijenjen	-	-	-	-	-
Ukupno bruto	111.552	12.104	-	-	123.656
Manje: umanjenje vrijednosti	(529)	(566)	-	-	(1.095)
Neto vrijednost	111.023	11.538	-	-	122.561

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta (nastavak)

6.1.1.1 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	31. decembar 2021. godine			Ukupno
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	
Finansijske garancije				
Odličan	2.893	-	-	2.893
Veoma dobar	50.955	899	-	51.854
Dobar	108.458	5.432	-	113.890
Zadovoljavajući	91.141	40.603	-	131.744
Podstandardni	1.508	10.014	-	11.522
Gubitak	-	-	793	793
Neocjenjeni	-	22	-	22
Ukupno bruto	254.955	56.970	793	312.718
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.712)	(5.723)	(358)	(7.793)
Neto vrijednost	253.243	51.247	435	304.925

	31. decembar 2020. godine			Ukupno
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	
Finansijske garancije				
Odličan	370	28	-	398
Veoma dobar	69.847	5.547	-	75.394
Dobar	64.874	23.294	-	88.168
Zadovoljavajući	61.191	54.309	-	115.500
Podstandardni	1.040	16.790	-	17.830
Gubitak	-	-	1.900	1.900
Neocjenjeni	-	276	-	276
Ukupno bruto	197.322	100.244	1.900	299.466
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.321)	(6.343)	(1.451)	(9.115)
Neto vrijednost	196.001	93.901	449	290.351

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta (nastavak)

6.1.1.1 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kredit i potraživanja dati klijentima po fer vrijednosti		
Odličan	-	-
Veoma dobar	-	1
Dobar	8.796	6.007
Zadovoljavajući	9.162	3.354
Podstandardni	1.120	1.169
Gubitak	118	98
Neocijenjeni	-	-
	<hr/>	<hr/>
Ukupno	19.196	10.629

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta (nastavak)

6.1.1.1 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

U sljedećoj tablici navedene su informacije o stanju kredita i potraživanja od klijenata koji su dospjeli u nivoima kreditnog rizika 1, 2 i 3.

	31. decembar 2021. godine				
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku – Bruto knjigovodstvena vrijednost					
Bez kašnjenja	2.038.798	254.979	20.952	11.234	2.325.963
Kašnjenje < 30 dana	97.500	37.326	8.248	2.400	145.474
Kašnjenje > 30 dana < 90 dana	577	12.788	41.615	767	55.747
Kašnjenje > 90 dana	19	-	115.638	12.287	127.944
Manje: umanjenje vrijednosti	(18.682)	(22.873)	(138.959)	(14.387)	(194.901)
Manje: efekti modifikacije	(12)	-	(3.651)	(1.478)	(5.141)
Ukupno	2.120.593	281.683	41.987	10.823	2.455.086

	31. decembar 2020. godine				
	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Kredit i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku – Bruto knjigovodstvena vrijednost					
Bez kašnjenja	1.872.542	330.557	57.575	8.178	2.268.852
Kašnjenje < 30 dana	170.546	67.912	9.702	139	248.299
Kašnjenje > 30 dana < 90 dana	142	21.468	9.386	5.757	36.753
Kašnjenje > 90 dana	2	423	113.007	4.319	117.751
Manje: umanjenje vrijednosti	(15.880)	(38.171)	(127.274)	(13.253)	(194.578)
Manje: efekti modifikacije	92.339	(87.452)	(19.889)	5.683	(9.313)
Ukupno	2.121.643	293.563	41.736	10.823	2.467.764

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta (nastavak)

COVID-19

COVID-19 pandemija negativno je utjecala na poslovanje određenog dijela pravnih osoba, te na dio fizičkih osoba s mogućom posljedicom nastanka likvidnosnih poteškoća u namirivanju njihovih finansijskih obaveza. U cilju umanjenja dugoročnih negativnih utjecaja na privredu, Grupa je kroz poslovanje poduzela niz mjera u okvirima zadanim od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, EBA smjernica te su slične mjere primjenjene od strane ostalih kreditnih institucija na tržištu. U skladu sa navedenim, od početka pandemije u 2020. godine Grupa je omogućila ugovaranje olakšica klijentima koji su pogođeni negativnim efektima pandemije. U toku trajanja stanja „Prirodne ili druge nesreće na teritoriji Bosne i Hercegovine“, Grupa je kroz poslovanje odobravala klijentima mjeru privremeni moratorij. U toku trajanja moratorija Grupa nije vršila obračun zatezne kamate na iznos dospjelih potraživanja. Sa druge strane redovan obračun kamate se dalje vršio i isti se pripisao konačnom otplatnom planu nakon ugovaranja konačnog modaliteta.

Po isteku privremenih mjera (mjera u toku nesreće), posebne mjere koje je Grupa odobravala klijentima fizičkim i pravnim licima su:

- moratorij, odnosno odgodu u otplati kreditnih obaveza do maksimalno 6 mjeseci (ne računajući privremeni moratorij),
- uvođenje „grace“ perioda za otplatu glavnice kreditnih obaveza u slučaju kredita koji se otplaćuju anuitetno na period od najduže 6 mjeseci,
- produženje krajnjeg roka za otplatu kredita koji se otplaćuju anuitetno,
- produženje roka dospjeća kredita sa jednokratnim dospjećem, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcionim računima na period od najduže 6 mjeseci, pri čemu bi klijenti tokom tog perioda mogli koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišćen na dan modifikacije,
- odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća sa likvidnošću,
- druge mjere koje Grupa poduzima u cilju olakšanja servisiranja kreditnih obaveza klijenta i uspostave održivog poslovanja klijenta.

Mjere se primjenjuju kao pojedinačne ili mogu obuhvatiti kombinaciju istih.

Cilj je odabrati mjere koje će omogućiti klijentima da u narednom periodu saniraju negativne posljedice pandemije virusa na poslovanje i da uredno servisiraju kreditne obaveze.

Za fizička lica je najprimjerenijom mjerom smatran moratorij, te je istima odobravala samo ova mjeru. Za pravna lica mjere su odobrene shodno analizi na osnovu koje je procijenjeno da će odobrene mjere pomoći klijentu da u budućem periodu uredno izmiruju svoje obaveze.

U skladu sa regulatornim okvirom mjere su imale datum isteka odobravanja zaključno sa 31. decembrom 2021. godine. Za dio mjera, rok je naknadno produžen do 31.marta 2022.godine. Odobravanje mjere moratorija ili drugih posebnih mjera, samo po sebi nisu uzrokovali reklasifikaciju izloženosti u restrukturirane izloženosti ili reklasifikaciju klijenata u viši nivo rizika ili status neizmirenja obaveza, no za sve izloženosti redovno je provođena analizu kreditnog rizika, te temeljem dostupnih podakata o izloženostima i informacijama prikupljenim od klijenata procjenjivana vjerovatnoća da klijent neće biti u mogućnosti uredno ispuniti svoje obaveze.

U tabeli ispod prikazana je ukupna izloženost kredita kojima je na dan 31. decembra 2021. godine odobrena jedna od mogućih mjera i koja je još uvijek aktivna:

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta (nastavak)

COVID-19 (nastavak)

	31. decembar 2021. godine							
	Nivo kreditnog rizika 1		Nivo kreditnog rizika 2		Nivo kreditnog rizika 3		Ukupno	
	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM
Non retail	-	-	-	-	-	-	-	-
Moratorij	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostale mjere	-	-	-	-	-	-	-	-
Retail (Pi & Micro)	-	-	-	-	-	-	-	-
Moratorij	-	-	3	-	-	-	3	-
Ostale mjere	11	146	2	64	2	5	15	215
Ukupno:	11	146	5	64	2	5	18	215

	31. decembar 2020. godine							
	Nivo kreditnog rizika 1		Nivo kreditnog rizika 2		Nivo kreditnog rizika 3		Ukupno	
	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM	Broj računa pod mjerama	Izloženost '000 KM
Non retail	51	20.514	194	52.297	25	34.023	270	106.834
Moratorij	1	1.197	3	10.647	-	-	4	11.844
Ostale mjere	50	19.317	191	41.650	25	34.023	266	94.990
Retail (Pi & Micro)	908	17.603	562	10.276	92	1.689	1.562	29.568
Moratorij	814	15.634	493	8.653	86	1.490	1.393	25.777
Ostale mjere	94	1.969	69	1.623	6	199	169	3.791
Ukupno:	959	38.117	756	62.573	117	35.712	1.832	136.402

Kako je vidljivo iz tabele iznad, u Non - retail segmentu nije bilo aktivnih Covid-19 mjera zaključno sa 31. decembrom 2021. godine.

Aktivnosti u upravljanju rizicima su osim odobravanja mjera klijentima pogođenim pandemijom COVID 19 i monitoringa klijenta s ciljem prepoznavanja povećane rizičnosti u uslovima COVID -19 pandemije bile usmjerene i na aktivnosti vezane za ažuriranje makroekonomskih scenarija u izračunu očekivanih gubitaka, kao i na aktivnostima generisanja adekvatnih iznosa očekivanih gubitaka za klijente čije je poslovanje pogođeno ili se očekuje da će biti značajno pogođeno utjecajem COVID-19 pandemije.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1 Analiza kreditnog kvaliteta (nastavak)

COVID-19 (nastavak)

Dodatno, u Non – retail segmentu primjenjuje se tzv. Special Risk Factors (SRF) koji direktno utiču na uvećan kreditni rizik, upitnu tekuću likvidnost i solventnost klijenata, te kao posljedicu imaju povećane ispravke vrijednosti, sve u skladu sa IFRS 9 Dodatak B5.5.16.

SRF predstavlja primjenu holističkog pristupa za identifikaciju značajnog povećanja kreditnog rizika za određene izloženosti ili grupe izloženosti za koje se posjeduju dodatne informacije o narušenom kreditnom kvalitetu koje se ne mogu uključiti/prepoznati preko standardnih pokazatelja narušenog kreditnog kvaliteta. Special Risk Factor se primjenjuje kada postojeći izračunati parametri kreditnog rizika ne mogu u potpunosti iskazati kreditni rizik na dijelu portfolia te se za isti dodjeljuje procenat pokrivenosti rezervisanjima nakon primjenjene metodologije izračuna rezervisanja. Dodjeljujući nivo kreditnog rizika 2 i uvećane ispravke vrijednosti, isti je rezultirao značajnim povećanjem procenta pokrivenosti tog dijela portfolija ispravkama vrijednosti u rasponu od 15% do 51% na nivou pojedinačne izloženosti. Revidiranje i monitoring pomenutog dijela portfolia vrši se redovno u skladu sa poboljšanjem ili pogoršanjem finansijskog performansa.

U okviru aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom preduzete su aktivnosti makroekonomskih prilagođavanja na parametrima za MSFI 9 rezervisanja. Prilagođavanja su izvršena s ciljem odražavanja najnovijih promjena izazvanih razvojem COVID-19 pandemije. Izračunavanje makroekonomskih faktora (eng. Macroeconomic Overlay Factors, u daljem tekstu: „MOF“) osigurava da se obuhvate trendovi defaultnih stopa koje će se pojaviti u slučaju različitih makroekonomskih scenarija. Ovako izračunati makroekonomski faktori odražavaju stanje defaultnih stopa samo za trajanje makroekonomskog scenarija, a ne mora nužno pokrivati čitav očekivani životni vijek finansijskog instrumenta. Grupa je kroz poslovanje radila izmjene MOF-a u toku četiri obračunska perioda: mart, maj, juli i decembar 2020. godine; dok je u 2021. godini izmjena MOF-a rađena u tri obračunska perioda i to: mart, oktobar i novembar, a sve kako bi osigurala da isti na adekvatan način reflektuju utjecaj COVID-19 pandemije na buduća privredna kretanja i izračun očekivanih kreditnih gubitaka. Jedan od najvažnijih parametara koji je uticao na makroekonomsko usklađivanje jeste kretanje GDP-a Bosne i Hercegovine te su MOF usklađivani s očekivanim kretanjem istog prema zvaničnim predviđanjima Agencije za statistiku BiH.

Novac i novčani ekvivalenti

U okviru novca i novčanih ekvivalenata Grupa je na dan 31. decembar 2021. godine držala sredstva kod drugih banaka koje su ocijenjene, na temelju S&P-a, najmanje AA- do BBB.

6.1.2 Kolaterali i druga kreditna poboljšanja

Tokom godine, Grupa u pozicijama finansijske i nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterala koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju nevraćanja duga od strane dužnika. Ovakav proces stjecanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu, vozila i depozite. Ponovno stečena imovina se prikazuje kao takva u izvještaju o finansijskom položaju Grupe u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Grupe je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Grupe ili za iznajmljivanje trećim stranama.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2 Kolaterali i druga kreditna poboljšanja (nastavak)

Politika Grupe u vezi stjecanja kolaterala se nije bitnije promijenila tokom izvještajnog perioda i nema značajnih promjena kvalitete kolaterala u odnosu na raniji period.

Stambene hipoteke

Tabele u nastavku pokazuju kreditne izloženosti stambenih kredita stanovništvu u rasponima omjera kredita i vrijednosti kolaterala (LTV). LTV se računa kao odnos bruto iznosa kredita i vrijednosti kolaterala. Vrednovanje kolaterala isključuje bilo kakva usklađenja za sticanje i prodaju kolaterala. Vrijednost kolaterala za stambene kredite se zasniva na tržišnoj vrijednosti kolaterala u trenutku odobrenja, te se tržišna vrijednost provjerava i usklađuje sa tržišnim trendovima minimalno na godišnjem nivou. Za kredite umanjene vrijednosti vrijednost kolaterala se zasniva na najnovijim procjenama tržišne vrijednosti.

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
LTV ratio		
Manje od 50%	19.518	53.110
51–70%	61.594	73.168
71–90%	137.059	74.097
91–100%	18.783	10.345
Više od 100%	22.364	10.683
Ukupno	259.318	221.403
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kreditni umanjene vrijednosti		
Manje od 50%	4.368	1.704
91%-100	3.555	3.637
Više od 100%	-	3.896
Ukupno	7.923	9.237

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)

i. Značajno povećanje kreditnog rizika (SICR)

Grupa smatra da je finansijski instrument pretrpio značajno povećanje kreditnog rizika kada je jedan ili više kvantitativnih ili kvalitativnih kriterija zadovoljen. Kriteriji za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika su definisani zbog pravilne raspodjele izloženosti u "nivo kreditnog rizika 1" ili "nivo kreditnog rizika 2".

Kvantitativni kriterij

Za korporativne klijente, kvantitativni kriteriji procjenjuju da li je rizik od neplaćanja obaveza značajno povećan od početnog priznavanja, preko praga povećanja vjerovatnoće neispunjavanja obaveza od 250% (prag od 250% je vremenski zavisna). Kvantitativni kriteriji postavljaju se pojedinačno na nivou svake partije. Ne provodi se grupisanje izloženosti, tj. mjerenje značajnog povećanja kreditnog rizika na kolektivnoj osnovi.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

Kvantitativni kriterij (nastavak)

Kao kvantitativna mjera u slučaju retail klijenata, upoređuje se preostala vjerovatnoća neispunjavanja obaveza na datum izvještavanja s odgovarajućim očekivanim uslovnim PD-om iz izvorne vintage krive (tj. razmatranje PD na početku, uzimajući u obzir da će promatrana rizična partija opstati, tj. u potpunosti će biti otplaćena ili obaveze neće biti izmirene, do datuma izvještavanja). Povećanje kreditnog rizika mjeri se relativnim pristupom i upoređuje s fiksnom vrijednošću praga (eng. "SICR threshold"). Razine pragova izračunavaju se na razini portfolija za sve portfolije koji su uključeni u PD modelima temeljenim na procjeni.

Kvalitativni kriteriji

Elementi koji će biti glavne odrednice koje treba razmotriti u svrhu procjene koraka između različitih nivoa kreditnog rizika su sljedeći:

- Eventualna prisutnost dospjelog iznosa koji kasni 30 dana. U slučaju takvog slučaja kreditni rizik takve izloženosti smatra se „značajno povećanim“ i klasifikuje se u nivo kreditnog rizika 2;
- Postojanje "forbearance" mjera;
- Kvalitativne informacije o pogoršanju kreditne kvalitete zbog kojih je klijent uključen na listu praćenja;
- Određeni pokazatelji internog sistema praćenja kreditnog rizika i sistema ranog upozoravanja.

Utvrđivanje postojanja bilo kojeg od gore navedenih odrednica predstavlja uslov za promjenu nivoa kreditnog rizika.

ii. Nivoi kreditnog rizika

Grupa koristi interne ocjene kreditnog rizika koje odražavaju procjenu vjerovatnoće gubitka/neispunjavanja obaveza pojedinačnih komitenata. Grupa koristi interne modele ocjenjivanja/rangiranja prilagođene različitim kategorijama komitenata. Podaci o dužniku kao i specifične informacije o kreditu prikupljene u vrijeme podnošenja zahtjeva za kredit uključuju se u ovaj rejting model. Osim toga, model omogućuje i uključivanje iskustvene procjene kreditnog službenika u dodjeljivanje konačnog rejtinga za svaku pojedinačnu izloženost. Na takav način, omogućeno je uključivanje relevantnih faktora koji nisu obuhvaćeni kao dio ostalih ulaznih podataka u rejting model. Ocjene kreditnog rizika su definisane tako da se rizik od neplaćanja eksponencijalno povećava kako se ocjena kreditnog rizika povećava.

Slijede dodatna razmatranja za svaku vrstu portfolija koju drži Grupa.

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)

Pravna lica

Za pravna lica, rejting se utvrđuje na razini dužnika. Voditelj poslovnog odnosa uključuje sve ažurirane ili nove podatke i ocjene dužnikove kreditne sposobnosti u predviđeni model na kontinuiranoj osnovi. Također, odgovorni voditelj kreditnog odnosa će svake godine ažurirati informacije o kreditnoj sposobnosti dužnika iz dostupnih izvora kao što su finansijski izvještaji. Time će se odrediti ažurirani PD i pripadajući interni kreditni rejting.

U okviru pravnih lica segmenta Corporate Grupa ima tri rejting modela: Large Corporate Rating Model i Regular Corporate Rating Model, i neregistrirane modele. Prema generalnom konceptu skala rangiranja klijenata unutar grupe pravnih lica obuhvata 25 rating ocjena za non-default klijente

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

Pravna lica (nastavak)

i 1 ocjenu za klijente u defaultu.

Dodatno, za kategoriju malih i srednjih preduzeća, Grupa koristi SMB rejting model. Prema generalnom konceptu skala rangiranja SMB klijenata obuhvata ukupno 27 rating ocjena za klijente koji nisu u defaultu, kako bi se dobile sve predviđene kategorije rizika po sistemu internog rating-a.

Lokalne i regionalna vlade

Za lokalne i regionalne vlasti, Grupa koristi model rangiranja lokalnih i regionalnih vlada. Prema općoj koncepciji ljestvice LRG rangiranja, klijenti uključuju 27 rejting ocjena za klijente koji nisu u defaultu i jedan za default klijente.

Finansiranje projekata

Za potrebe financiranja projekta, Grupa koristi model za ocjenu projektnog financiranja. Prema općem konceptu rejting ljestvice klijenti PF-a uključuju 4 ocjene za klijente koji nisu u defaultu i jednu za default klijente.

Finansijske institucije

Za finansijske institucije Grupa koristi slijedeće rating modele: FI (Bank) Rating Model, Insurance Rating Model, Sovereigns Rating Model i Funds Rating Model. U procesu rangiranja klijenata u kategoriji finansijskih institucija finalni rating određuje se na nivou RBI odgovorne jedinice. Prema generalnom konceptu skala rangiranja klijenata koji pripadaju rating modelima FI (Bank) i Sovereigns ima 27 rating ocjena za klijente koji nisu u default-u, i jednu ocjenu za default klijente. Za ostala dva rating modela rating skala uključuje 9 ocjena za klijente koji nisu u defaultu i 1 za default klijente.

Retail segment klijenata (Fizička lica i Micro klijenti)*

Nakon datuma početnog priznavanja za Retail segment, ponašanje dužnika prati se na periodičnoj osnovi kako bi se razvila Ocjena ponašanja. Sve druge poznate informacije o zajmoprimcu koji utječu na njihovu kreditnu sposobnost kao što su nezaposlenost i prethodna platežna historija također su ugrađeni u rezultat ponašanja. Ovaj rezultat je mapiran na PD.

Micro klijent je pravno lice čiji je godišnji prihod manji od EUR 1 mio i eksponiranost manja od EUR 100.000, te lica organizovana kao samostalni djelatnici.

iii. Definisane statusa neizmirivanja obaveza ("default")

Status neispunjenja obaveza po plasmannima Banke, utvrđuje se temeljen RBI smjernica baziranih na zahtjevima definisanim EU Uredbom 575/2013 (CRR), član 178, EBA Smjericama za primjenu definicije statusa neispunjenja obaveza na temelju člana 178. Uredbe (EU) br. 575/2013 i EBA Regulatornim Tehničkim standardima vezano za pragove materijalnosti za dospjela potraživanja iz čl.178 EU Uredbe 575/2013. Slijedeći navedene smjernice Grupa je sa 30. novembrom 2020. primjenila novu definiciju defaulta kako je detaljnije objašnjeno u nastavku. Instrukcijama za prepoznavanje i vođenje poslovnog odnosa sa default klijentima Non Retail & SE precizirani su ostali detalji.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

iii. Definisanje statusa neizmirivanja obaveza ("default") (nastavak)

U segmentu stanovništva, status neispunjavanja obaveza utvrđuje se na razini pojedinog plasmana, dok se za sve pravne osobe (uključujući i Micro subjekte), status neispunjavanja obaveza utvrđuje na razini klijenta.

Portfolio pravnih lica

"Staging" kriteriji su odobreni u skladu s MSFI 9 i bazirani su na parametrima rizika dostupnim u Banci. Dodjelom default statusa, klijent prelazi na individualnu procjenu potencijalnih gubitaka (eng. ILLP), čime dobija i status nivoa kreditnog rizika 3 po MSFI 9 metodologiji, što u tom momentu predstavlja nekvalitetnu aktivu.

Default status, odnosno individualna rezervisanja za kreditne gubitke, moraju biti dodijeljena svim kreditnim plasmanima dužnika ili grupe dužnika koji:

- u izmirivanju obaveza prema Banci kasne više od 90 dana uvažavajući prag materijalnosti od EUR 250 i 2,5% do 30. novembra 2020. odnosno EUR 500 i 1,0% od 30. novembra 2020. godine (za detalje vidjeti u nastavku) od vrijednosti ukupno ugovorenih kreditnih plasmana (kvantitativni kriterij)
- ili vrlo vjerovatno neće moći izmiriti obaveze prema Banci iz svojih primarnih izvora finansiranja (kvalitativni kriterij).

RBI Grupa je definisala kvalitativne indikatore koji se trenutno koriste kako bi se identifikovala vjerovatnoća da klijent neće moći izmiriti svoje obaveze prema Grupi (npr. pokrenut stečajni postupak, otpis dijela potraživanja, obustava plaćanja kamate, cross-default itd.).

U segmentu pravnih lica Grupa je na datum 30. novembra 2020. godine implementirala novu definiciju defaultu-a. Najveća izmjena odnosi se na promjenu praga značajnosti koji se primjenjuje pri izračunu dana kašnjenja kao jednog od pokazatelja defaulta (overdue payment), kako je objašnjeno iznad.

Instrukcijama za prepoznavanje i vođenje poslovnog odnosa sa default klijentima Non Retail & SE precizirani su ostali detalji.

MSFI 9 zahtijeva korištenje nekoliko scenarija (minimalno 2) u okviru obračuna ILLP-a, uzimajući u obzir sljedeće principe:

- Izvjesnost scenarija
- Mogućnost dokumentovanja istog
- Historijski parametri/pokazatelji

Scenariju koji je izvjestan da će se desiti/realizovati u narednom periodu se dodjeljuje ponder vjerovatnoće od 90%, dok se scenarijima čija izvjesnost je manje realna dodjeljuju ponderi vjerovatnoće od po 10%, kao unificirano pravilo za sve klijente. Ponderi će biti revidirani na godišnjem nivou. Za slučaj klijenta koji je going concern kao drugi scenario eventualno je moguće koristiti realizaciju kolaterala kroz sudski postupak gdje je na bazi historijskih posmatranja zaključeno da se koristi ponder 10% (analiza rađena na bazi historijskih promjena zadnjih 5 godina prenosa klijenata iz odjela rana faza u kasna faza – predmetna analiza će biti revidirana na godišnjem nivou).

MSFI 9 razlikuje kredite vrijednovane po fer vrijednosti i amortiziranim troškovima.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

iii. Definisanje statusa neizmirivanja obaveza ("default") (nastavak)

Portfolio Retail klijenata (Fizičkih lica i Micro klijenata)

Kao i kod pravnih lica, u segmentu fizičkih lica dodjelom default statusa, klijent prelazi u status nivoa kreditnog rizika 3 po MSFI 9 metodologiji, što u tom momentu predstavlja nekvalitetnu aktivu.

Rezervisanja za kreditne gubitke moraju biti dodijeljena svim kreditnim plasmanima dužnika ili grupe dužnika koji:

- u izmirivanju obaveza prema Banci kasne više od 90 dana uvažavajući prag materijalnosti od EUR 10 do 30. novembra 2020. godine, odnosno EUR 100 i 1% od vrijednosti ukupno ugovorenih kreditnih plasmana od 30. novembra 2020. godine (kvantitativni kriterij),
- vrlo vjerovatno neće izmiriti obaveze prema Banci (kvalitativni kriterij).

Grupa je u svojim internim procedurama definisala kvalitativne kriterije usljed kojih kreditna izloženost dobija status klijenta koji vrlo vjerovatno neće izmiriti obaveze prema Banci (npr. bankrot dužnika, cross-default, loša restruktura itd.).

U segmentu poslovanja sa Retail klijentima Grupa je također sa 30. novembrom 2020. godine implementirala novu default definiciju, na način da je napravila retrospektivni dnevni izračun statusa neispunjavanja obaveza za 10 godina istorije za fizička lica i 5 godina za micro segment, i na temelju tih podataka utvrdila status neispunjavanja obaveza na 30. novembar 2020. godine te pripadajuće detaljne informacije o defaultnim događajima.

Najveća metodološka izmjena u definiciji defaulta u segmentu poslovanja sa Retail segmentom klijenata, odnosi se na:

1. izmjene u brojaču dana kašnjenja:

- prag značajnosti dospjelog dugovanja za brojanje dana kašnjenja kako je prethodno specificirano,
- sama logika brojanja dana kašnjenja je promjenjena, ne gleda se stvarna starost pojedine neplaćene dospjele obaveze, već se broji koliko dana dospjeli dug prelazi prag značajnosti. Ova promjena se odražava u tome da se kod djelomičnog podmirenja obaveza, broj dana kašnjenja ne može smanjiti, odnosno novi brojač se može samo resetirati na nulu kada dospjeli dug padne ispod jednog od praga materijalnosti (apsolutnog ili relativnog).

2. uvođenje tzv pulling efekta – kada >20% plasmana fizičke osobe ima status neispunjavanja obaveza, ostali njegovi plasmani također dobivaju status neispunjavanja obaveza;

3. izmjenu pravila za tzv. Distressed restructuring, te uvođenje dodatnih indikatora neizvjesnosti naplate kao što su indikatori prezaduženosti i gubitka ostalih prihoda;

4. određivanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta za Micro segment.

Također, djelomično su izmjenjena pravila za ispunjavanje kriterija za izlazak iz statusa neispunjavanja obaveza.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

iv. Uključivanje faktora predviđanja

U toku 2021. godine je, usljed usklađivanja Odluke Agencije za Bankarstvo FBiH „Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka“, članu 22. „Raspoređivanje izloženosti u niže nivo kreditnog rizika“ i „Default definicija Raiffeisenbank International“ je ažuriran period oporavka za raspoređivanje iz nivoa kreditnog rizika 3 u nivo kreditnog rizika 2 na period od najmanje 6 mjeseci (ranije 3 mjeseca) uz uslov da DPDEBA brojač nije prešao 30 dana (ranije 10 dana) u toku posmatranog perioda. Navedenim usklađivanjem je u potpunosti zadovoljena lokalna regulativa.

Pri izračunu očekivanog kreditnog gubitka primjenjuju se i višestruki makroekonomski scenariji. Grupa primjenjuje tri perspektivna globalna ekonomska scenarija (baseline, upside i downside) te se ovaj pristup smatra dovoljnim za izračunavanje nepristrasnog očekivanog gubitka u većini ekonomskih okruženja. Pri izračunu očekivanog kreditnog gubitka Grupa dodjeljuje pondera od 50%: 25%: 25% za svaki od tri makroekonomska scenarija (baseline, upside i downside).

Vjerovatnoća defaulta (PD) je, gdje je relevantno, prilagođena statusu makroekonomije. Makroekonomski model uključuje i informacije o budućnosti. Osnovne makroekonomske prognoze s dvogodišnjim vremenskim opsegom se ažuriraju najmanje jednom u svakom tromjesečju i dostavljaju se odgovornim jedinicama unutar RBI grupe.

Forward-looking informacije se razmatraju u procjeni kreditnog rizika. To znači da se cjeloživotni PD, historijski rejting i njegov prateći PD uključuju informacije o budućnosti.

Prilagođavanje se vrši korištenjem makroekonomskih perspektiva u posmatranom vremenu.

Osnovni scenario sa pripisanim dodatkom koji ima za cilj da reflektira efekte koji proizlaze iz mogućnosti realizacije alternative makroekonomskih scenarija.

v. Modificirana finansijska imovina

Uvjeti iz ugovora o kreditu mogu biti modifikovani iz različitih razloga uključujući promjene uvjeta na tržištu, zadržavanje od strane klijenata, i ostalih faktora koji nisu povezani sa trenutnim ili potencijalnim pogoršanjem kredita klijenta. Postojeći kredit čiji su uvjeti modificirani može prestati biti priznat a revidirani kredit priznat kao novi kredit po fer vrijednosti u skladu za računovodstvenim politikama objavljenim u Napomeni 3.13.1 (iii)

Kada su uvjeti finansijske imovine modificirani i modifikacija nije rezultirala pogoršanjem, odlučivanje ukoliko je kreditni rizik imovine značajno uvećan reflektuje se poređenjem sljedećeg:

- njegov preostali cjeloživotni PD na datum izvještavanja po modificiranim uvjetima; i
- preostali cjeloživotni PD procijenjen po podacima iz inicijalnog priznavanja i izvornih ugovornih uvjeta.

Kada modifikacija rezultira u prestanku priznavanja, novi zajam se priznaje i dodjeljuje u nivo kreditnog rizika 1 (pod pretpostavkom da nije obezvrjeđen u tom trenutku).

Grupa revidira kredite klijentima koji su u finansijskim poteškoćama (“forbearance”) da bi maksimizirao mogućnosti naplate i minimizirao rizik neplaćanja. Unutar politike „forbearance“, forbearance se garantuje na selektivnoj osnovi ukoliko dužnik trenutno ne plaća kredit ili postoji veliki rizik od neplaćanja, ukoliko postoji dokaz da je dužnik učinio sve u njegovoj moći da plati pod ugovorenim uvjetima i da se od dužnika očekuje

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

v. Modificirana finansijska imovina (nastavak)

da ispoštuje revidirane uvjete.

Revidirani uvjeti uglavnom uključuju produženje dospjeća, mijenjajući termine plaćanja kamata i izmjenu uvjeta sporazuma o zajmu. Zajmovi stanovništva i preduzeća su predmet politike forbearance. Kreditni odbor Banke redovno pregleda izvještaje o forbearance aktivnostima.

Za finansijsku imovinu modificiranu kroz forbearance politiku Banke, ovisno o tome da li je modifikacija poboljšala ili povratila mogućnosti banke da naplati kamatu i glavnicu kao i prethodno iskustvo Banke na sličnim forbearance aktivnostima, odražava se na procjenu PD.

Generalno, forbearance je kvalitativni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika. Očekivanje forbearance-a može stvoriti dokaz da je izloženost kredita obezvrijeđena (Napomena 3.13.1). Klijent mora da konzistentno pokaže ponašanje dobrog platiše, u nekom vremenskom razdoblju, prije nego izloženost kredita postane obezvrijeđena/nenaplativa ili se PD smanjio tako da rezervisanje za gubitke ponovo bude izmjeren po iznosu jednakom fazi 1.

vi. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka

Procjena kreditnog rizika i procjena očekivanih kreditnih gubitaka su nepristrasna i vjerovatnoćom prilagođena i uključuju sve dostupne informacije koje su relevantne za procjenu, uključujući informacije o prošlim događajima, trenutnim uslovima i razumnim i održivim prognozama budućih događaja i ekonomskih uslova na datum izvještavanja. Pored toga, procjena očekivanih kreditnih gubitaka treba uzeti u obzir vremensku vrijednost novca. Generalno, Grupa izračunava ECL koristeći tri glavne komponente: vjerovatnoću neizvršenja obaveza (eng. probability of default, dalje: PD); gubitak u trenutku statusa neispunjena obaveza (engl. Loss Given Default, dalje: LGD); i izloženost u trenutku neispunjena obaveza (engl. Exposure at Default, dalje: EAD).

Dvanaestomjesečni ECL izračunava se množenjem 12-mjesečnog PD, LGD i EAD. Cjeloživotni ECL se izračunava korištenjem cjeloživotnog PD-a. Dvanaestomjesečni i cjeloživotni PD predstavljaju vjerovatnost neispunjavanja obaveza u sljedećih 12 mjeseci tj. u preostalom vremenu dospjeća instrumenta respektivno.

EAD predstavlja očekivani saldo u momentu neispunjavanja obaveza, uzimajući u obzir otplatu glavnice i kamate od datuma bilansa stanja do momenta neispunjavanja obaveza, zajedno s očekivanim smanjenjem iznosa založenih objekata.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.3 Umanjenje vrijednosti usljed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

vii. Umanjenje vrijednosti

Slijedeća tabela prokazuje kretanje promjena nivoa kreditnog rizika za kredite i potraživanja od klijenata, te promjene u umanjenju vrijednosti po klasama finansijskih instrumenata.

Kreditni i potraživanja klijentima po amortiziranom trošku

	2021.				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
Stanje 01. januar 2021. godine	14.830	38.450	128.045	13.253	194.578
Efekti prve primjene nove Odluke (Napomena 5.)	-	-	-	-	-
Transfer u Nivo 1	1.395	(1.128)	(267)	-	-
Transfer u Nivo 2	(12.201)	14.888	(2.687)	-	-
Transfer u Nivo 3	(2.174)	(4.052)	6.226	-	-
Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	15.302	(24.748)	27.704	1.134	19.392
Trajni otpisi i ostale promjene	-	-	(19.069)	-	(19.069)
Stanje 31. decembar 2021. godine	17.152	23.410	139.952	14.387	194.901

Značajan porast umanjenja vrijednosti u fazi 2 uzrokovan je najvećim dijelom primjenom „overlay modela“ za izloženosti za koje je Grupa (primarno Banka) procijenila da umanjenje vrijednosti izračunato po internom model izračuna očekivanih kreditnih gubitaka ne odražava na adekvatan način povećan nivo rizika, te primijenila veći iznos za koji je najboljom procjenom utvrđeno da je dostatan.

Kreditni i potraživanja klijentima po amortiziranom trošku

	2020.				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	POCI	Ukupno
Stanje 01. januar 2020. godine	13.798	16.045	147.005	16.420	193.268
Efekti prve primjene nove Odluke (Napomena 5.)	3.020	10.242	6.900	-	20.162
Transfer u Nivo 1	5.886	(3.405)	(2.481)	-	-
Transfer u Nivo 2	(1.913)	3.738	(1.825)	-	-
Transfer u Nivo 3	(676)	(4.377)	5.053	-	-
Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	(5.286)	16.208	23.615	315	34.852
Trajni otpisi i ostale promjene	-	-	(50.222)	(3.482)	(53.704)
Stanje 31. decembar 2020. godine	14.829	38.451	128.045	13.253	194.578

Značajan porast otpisa rezultat je prve primjene Odluke FBA o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Navedeno je također utjecalo na smanjenje umanjenja vrijednosti u fazi 3. Za detalje računovodstvene politike otpisa pogledati Napomenu 3.13.1.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.1 Kreditni rizik (nastavak)

6.1.4 Koncentracija kreditnog rizika prema geografskoj lokaciji

Grupa nadzire koncentraciju kreditnog rizika po sektorima i geografskim regijama.

Geografska koncentracija u neto iznosima kreditne izloženosti je kako slijedi:

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne EU zemlje	Ukupno
31. decembar 2021. godine				
Novac i računi kod banaka (osim novca u blagajni)	295.127	381.214	18.097	694.438
Kreditni i potraživanja dati bankama po amortizovanom trošku	352.556	-	-	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	416.375	-	-	416.375
Kreditni i potraživanja dati klijentima	2.474.282	-	-	2.474.282
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	356	142	-	498
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	31.112	78.903	57.160	167.175
Ostala finansijska imovina	16.364	7.518	148	24.030
	3.586.172	467.777	75.405	3.776.798
31. decembar 2020. godine				
Novac i računi kod banaka (osim novca u blagajni)	605.992	37.154	6.603	649.749
Kreditni i potraživanja dati bankama po amortizovanom trošku	418.336	-	-	-
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	409.037	-	-	409.037
Kreditni i potraživanja dati klijentima	2.478.393	-	-	2.478.393
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	355	201	-	556
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	33.604	70.721	18.236	122.561
Ostala finansijska imovina	78.256	7.745	1	86.002
	4.023.973	115.821	24.840	3.746.298

Koncentracija rizika ekonomskog sektora prikazana je u Napomeni 20.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.2 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja moguću izloženost Grupe vezano uz pribavljanje sredstava koja su potrebna Grupi da bi izmirila svoje preuzete obaveze po finansijskim instrumentima.

Grupa je izložena svakodnevnim pozivima na isplatu sredstava koje izmiruje raspoloživim novčanim izvorima koji se sastoje od:

- prekončnih depozita,
- sredstava na tekućim računima,
- depozita koji dospijevaju,
- povlačenja sredstava kredita,
- jemstava i ostalih derivata koji se podmiruju iz marži i
- ostalih iznosa na poziv za novčane derivate.

Banka ne održava novčane izvore u iznosu koji je potreban za pokriće svih navedenih potreba, koje eventualno mogu nastati. Iz iskustva, s velikom pouzdanošću može predvidjeti minimalne iznose ponovnog ulaganja dospjelih sredstava. Banka utvrđuje limite za najniže iznose sredstava koja dospijevaju, i koja trebaju biti raspoloživa za izmirivanje iznosa plativih na poziv, kao i najniže iznose međubankarskih i ostalih kredita za pokriće neočekivanih iznosa sredstava koja se povlače na zahtjev.

Banka održava likvidnost u skladu s propisima Agencije za bankarstvo koji regulišu rizik likvidnosti te grupacijskim internim aktima za održavanje adekvatne pozicije likvidnosti.

Posebna pažnja posvećuje se mjerama likvidnosti propisanim zahtjevima regulatora:

- Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) koji se prati na dnevnoj i izvještava regulatoru na mjesečnoj osnovi, a predstavlja omjer likvidnosne pokrivenosti u razdoblju stresa od 30 dana
- Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza

LCR i ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza su održavani na razinama iznad regulatorno i interno definisanih limita (interno definisani limiti su: LCR iznad 120%).

Regulatorni limiti za ročnu usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza koji definiše:

- ročno usklađivanje preostalih rokova do ugovorenih dospijea instrumenata aktive i obaveza, na način da Grupa (primarno Banka):
  - najmanje 65% izvora sredstava sa rokom dospijea do 30 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijea do 30 dana;
  - najmanje 60% izvora sredstava sa rokom dospijea do 90 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijea do 90 dana;
  - najmanje 55% izvora sredstava sa rokom dospijea do 180 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijea do 180 dana.

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Zaštitni sloj likvidnosti	1.385.715	1.279.305
Neto novčani odljevi	516.842	337.513
Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR)	268,11%	379%

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.2 Rizik likvidnosti (nastavak)

Koeficijent neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

Banka je dužna osigurati minimalni NSFR, koji predstavlja odnos između ASF (Raspoloživo stabilno finansiranje, engl. Available stable funding) i RSF (Potrebno stabilno finansiranje, engl. Required stable funding) koji iskazuje kao procenat. U skladu sa tim Banka je dužna kontinuirano održavati NSFR od najmanje 100% u izvještajnoj valuti, bez obzira na stvarnu nominaciju u valuti. Koeficijent neto stabilnog finansiranja (NSFR) - ima za cilj promovisanje otpornosti kroz duži vremenski period stvaranjem poticaja za banke da kontinuirano finansiraju svoje aktivnosti sa stabilnijim izvorima finansiranja. Prema važećoj zakonskoj regulativi Banka je dužna izvještavati o koeficijentu NSFR regulatora od 31.12.2021. Od 31.12.2022. Banka je dužna pridržavati se regulatornog limita definisanog zakonskom regulativom.

Suočena sa većim fluktuacijama na tržištu te neizvjesnošću izazvanom pandemijom COVID-19; Grupa je martu 2020. proglasila prvi stepen krize likvidnosti te je Contingency Committee održavao dnevne sastanke sa pomnim praćenjem kretanja odljeva (depozita, gotovog novca) uključujući i kretanja prijevremenih razročenja, aktiviranjem moratorija na kredite, kretanja tržišne vrijednosti likvidne imovine i dostupnosti dodatne likvidnosti putem repo i ostalih transakcija tržišta novca kao i simulacijama/procjenama na pozicije likvidnosti po grupacijskim i lokalnim standardima. Kao dodatni mehanizam opreza tokom marta uvedeno je dodatno dnevno izvještavanje Agencije u kretanju pokazatelja likvidnosti i dnevnom kretanju depozita klijenata po segmentima. Završetkom prvog „lockdowna“ i smirivanjem situacije na tržištu, stvorili su se uvjeti za ukidanje prvog stepena krize likvidnosti te se i izvještavanje regulatoru svelo na mjesečnu razinu.

Negativna kretanja nisu bila značajna te je Grupa tokom kriznog perioda uspjela održati visoku razinu likvidnosti bez značajnih odljeva depozita i negativnog utjecaja na kako regulatorne tako i interne pokazatelje likvidnosti.

Analiza dospjeća

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorene ročnosti finansijske imovine i obaveza Grupe, na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembra 2020. godine, osim za finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koja se klasifikuje u skladu sa sekundarnim karakteristikama likvidnosti u periodu dospjeća do jedan mjesec i obavezna rezerva koja, iako nije kratkoročna ovisi o obvezama na koje se računa, klasifikuje se u period dospjeća do jedan mjesec.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.2 Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza dospijeća (nastavak)

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2021. godine						
Imovina						
Novac i novčani ekvivalenti	1.703.885	9.488	-	-	-	1.713.373
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	416.375	-	-	-	-	416.375
Kredit i potraživanja dati klijentima	218.184	128.514	547.738	1.087.451	492.395	2.474.282
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	498	-	-	-	-	498
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	-	-	6.935	149.401	10.839	167.175
Ostala finansijska imovina	24.030	-	-	-	-	24.030
Ukupno finansijska imovina	2.362.972	138.002	554.673	1.236.852	503.234	4.795.733
Obaveze						
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	1.020	10.708	46.474	120.395	2.656	181.253
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	3.052.311	167.571	282.911	519.483	31.170	4.053.446
Subordinirani dug	-	-	-	61.804	-	61.804
Obaveze po najmu	232	436	1.642	4.615	1.008	7.933
Ostale finansijske obaveze	4.085	13.778	30	-	-	17.893
Ukupno finansijske obaveze	3.057.648	192.493	331.057	706.297	34.834	4.322.329

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.2 Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza dospijeća (nastavak)

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2020. godine						
Imovina						
Novac i novčani ekvivalenti	1.682.173	7.974	-	-	-	1.690.147
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	409.037	-	-	-	-	409.037
Kredit i potraživanja dati klijentima	195.459	161.048	571.347	1.077.403	478.136	2.478.393
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	556	-	-	-	-	556
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	-	3.989	14.588	103.984	-	122.561
Ostala finansijska imovina	86.002	-	-	-	-	86.002
Ukupno finansijska imovina	2.368.227	173.011	585.935	1.181.387	478.136	4.786.696
Obaveze						
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	30.203	14.211	42.152	124.772	13.268	224.606
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	2.840.259	97.824	316.628	649.635	53.578	3.957.924
Subordinirani dug	-	-	-	61.804	-	61.804
Obaveze po najmu	287	493	1.521	5.580	1.581	9.462
Ostale finansijske obaveze	68.019	6.504	-	-	-	74.523
Ukupno finansijske obaveze	2.938.768	119.032	360.301	841.791	68.427	4.328.319

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.2 Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje preostala ugovorna dospijeca Banke za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je sastavljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza prema najranijem datumu na koji Banke može imati obavezu da izvrši plaćanje. Tabela uključuje plaćanje i kamate i glavnice.

Dospijeca za nederivativne finansijske obaveze

	Neto knjigovod stvena vrijednost	Manje od 1 mjesec	2 do 3 mjeseca	4 mjeseca do 1 godina	2 do 5 godina	Preko 5 godina	Bruto nominalni odliv
31. decembar 2021. godine							
Obaveze prema bankama i finansijskim institucijama	183.258	7.997	10.429	52.424	126.121	2.882	199.853
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	4.051.441	3.070.302	169.940	288.303	514.907	31.811	4.075.263
Subordinirani dug	61.804	-	1.132	3.374	75.086	-	79.592
Obaveze po najmu	7.933	224	419	1.776	4.506	1.008	7.933
Ostale finansijske obaveze	17.893	4.105	13.978	31	-	-	18.114
		3.082.628	195.898	345.908	720.620	35.701	4.380.755

	Neto knjigovod stvena vrijednost	Manje od 1 mjesec	2 do 3 mjeseca	4 mjeseca do 1 godina	2 do 5 godina	Preko 5 godina	Bruto nominalni odliv
31. decembar 2020. godine							
Obaveze prema bankama i finansijskim institucijama	248.932	29.597	14.963	48.757	153.134	13.499	259.950
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	3.933.598	2.836.910	96.765	313.282	663.509	58.331	3.968.797
Subordinirani dug	61.804	-	1.132	3.374	75.086	-	79.592
Obaveze po najmu	9.462	294	521	2.096	5.571	1.630	10.112
Ostale finansijske obaveze	74.523	68.319	6.574	-	-	-	74.893
		2.932.640	113.728	344.692	847.028	73.469	4.311.557

Tabela u Napomeni 18. prikazuje komponente Bančinih likvidnosnih rezervi.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.3 Tržišni rizik

Tržišni rizici se definiraju kao rizici mogućih gubitaka uslijed promjena tržišnih cijena pozicija trgovinske i bankarske knjige. Procjene tržišnog rizika temelje se na promjenama valutnih kurseva, kamatnim stopama, kreditnim maržama, trošku kapitala i robe i drugim tržišnim parametrima.

Upravljanje tržišnim rizicima Grupe vrši se u skladu sa lokalnim zakonom i odlukama i uputstvima lokalnih regulatora i u skladu sa standardima RBI Grupe (regulatorni okvir RBI grupe i odluka Upravnog odbora RBI i definisano je internim pravilima, procedurama i politikama koje su predmet redovnih internih revizija sa ciljem usklađivanja sa regulatornim promjenama, kao i poboljšanje procesa (tržišnog) upravljanja rizicima zbog promjena tržišnih uvjeta, definiranih strategija i poslovnih ciljeva. Proces upravljanja tržišnim rizikom sam po sebi uključuje ublažavanje, procjenu i ograničavanje izloženosti prije preuzimanja rizika, te procjenu i kontrolu preuzetog rizika cjelokupnog portfolia banke, tj. trgovačke i bankarske knjige. Uprkos postojanju ograničenja nametnutih od strane regulatora, Grupa ograničava izloženost tržišnim rizicima u skladu sa svojim poslovnim strategijama usklađenim na nivou RBI, procesom odobravanja proizvoda i sistemom limita na pozicije tržišnog rizika, tj. otvorene pozicije tržišnog rizika, limiti na osjetljivost portfolija Banke u skladu sa promjenama faktora rizika i uspostavljanje sistema limita na rizičnu vrijednost ("VaR") na nivou knjige (trgovina i bankarstvo), nivo segmenata (upravljanje aktivom i pasivom i tržišta kapitala) i na nivou cijelog portfolia. Pored toga, za finansijske instrumente, koji se vode po fer vrijednosti, utvrđuje se ograničenje na smanjenje njihove tržišne vrijednosti, takozvani granični limit gubitka.

Još jedan važan dio u procesu upravljanja tržišnim rizikom je testiranje otpornosti na stres portfolia Banke u odnosu na ekstremne promjene tržišnih uvjeta i izračun osjetljivosti portfolia prema kriznim scenarijima, kao i utjecaj koji ona ima na finansijske rezultate. Testiranje otpornosti na stres ekstremnih promjena tržišnih uvjeta obavlja RBI na dnevnoj bazi.

Grupa je izložena finansijskim rezultatima deviza, promjeni kamatnih stopa i promjeni cijena vrijednosnih papira u svom portfoliu.

6.3.1 Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da promjene valutnih tečajeva, koji utječu na portfolio Banke, postoje u onoj mjeri u kojoj imovina i obveze u jednoj valuti nisu usklađene po vrijednosti ili dospijeću. S obzirom na to da je lokalna valuta vezana za EUR, devizni rizik je ograničen.

Strategija upravljanja deviznim rizikom je ograničavanje izloženosti istom odnosno održavanje nivoa preuzetog rizika u okviru planirane sklonosti odnosno planiranog rizičnog profila za devizni rizik uvažavajući regulatorna ograničenja. Radi održavanja adekvatnog nivoa deviznog rizika definirana su ograničenja tzv. interni limiti uz prvenstveno uvažavanje regulatornih limita.

Pored sistema limita VaR, Grupa ograničava svoju izloženost korištenjem deviznih limita na otvorene pozicije za svaku valutu, limit na cijelu dugu ili kratku poziciju Grupe, kao i limite gubitka.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.3 Tržišni rizik (nastavak)

6.3.1 Devizni rizik (nastavak)

Knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i obaveza Banke po valuti na datum izvještajnog perioda su kako slijedi:

Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	KM	EUR*	USD	Ostale valute	Ukupno
IMOVINA					
Novac i novčani ekvivalenti	2.753.521	307.903	93.283	77.627	1.713.373
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	416.375	-	-	-	416.375
Kredit i potraživanja dati klijentima	1.074.901	1.399.381	-	-	2.474.282
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	355	142	-	-	498
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	11.378	131.873	23.924	-	167.175
Ostala finansijska imovina	15.952	7.012	399	667	24.030
	2.838.084	1.761.714	117.606	78.294	4.795.733
OBAVEZE					
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	1.339	181.919	-	-	183.258
Obaveze prema klijentima	2.640.313	1.218.466	115.048	77.614	4.051.441
Subordinirani dug	-	61.804	-	-	61.804
Obaveze za najam	7.933	-	-	-	7.933
Ostale finansijske obaveze	14.372	1.114	1.980	427	17.893
	2.663.957	1.463.303	117.028	78.041	4.322.329

* Grupa ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli gore u koloni „EURO“.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.3 Tržišni rizik (nastavak)

6.3.1 Devizni rizik (nastavak)

Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	KM	EUR*	USD	Ostale valute	Ukupno
IMOVINA					
Novac i novčani ekvivalenti	1.147.019	344.823	110.995	87.310	1.690.147
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	409.037	-	-	-	409.037
Kredit i potraživanja dati klijentima	1.308.845	1.169.548	-	-	2.478.393
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	355	201	-	-	556
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	14.266	90.619	17.676	-	122.561
Ostala finansijska imovina	19.814	66.176	7	5	86.002
	2.899.336	1.671.367	128.678	87.315	4.786.696
OBAVEZE					
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	22.806	226.043	-	83	248.932
Obaveze prema klijentima	2.352.588	1.369.378	125.534	86.098	3.933.598
Subordinirani dug	-	61.804	-	-	61.804
Obaveze za najam	9.462	-	-	-	9.462
Ostale finansijske obaveze	69.472	448	965	3.638	74.523
	2.454.328	1.431.856	126.499	89.819	4.230.500

* Grupa ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom (EUR). KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli gore u koloni „EURO“.

Sljedeća tabela prikazuje pet najvećih rizičnih vrijednosti (VaR) evidentiranih na dan 31. decembra 2021. i njihove vrijednosti na dan 31. decembra 2020. VaR je izračun na temelju statističkog modela 99% pouzdanosti i pod pretpostavkom da je portfolio konstantan tokom 1 dana.

(u '000 KM)

Valuta	VaR	
	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
USD	<1 USD	<1
NOK	<1 NOK	<1
SEK	<1 CZK	<1
CZK	<1 CAD	<1
RSD	<1 HRK	<1

Osjetljivost Grupe na povećanje ili smanjenje deviznih kurseva od 10% u odnosu na relevantne domaće valute nema materijalno značajni uticaj na bilanse Grupe.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.3 Tržišni rizik (nastavak)

6.3.2 Kamatni rizik

Kamatni rizik odražava mogućnost gubitka dobiti i / ili erozije kapitala zbog promjene kamatnih stopa. Odnosi se na sve proizvode i bilance koji su osjetljivi na promjene kamatnih stopa. Ovaj rizik obuhvata dvije komponente: komponentu prihoda i komponentu ulaganja.

Komponenta prihoda proizilazi iz neusklađenosti aktivnih i pasivnih kamatnih stopa Banke (kamata na plasmane je fiksna, kamata za obaveze je varijabilna, i obrnuto).

Komponenta ulaganja je posljedica obrnutog odnosa između promjene cijene i kamatnih stopa vrijednosnih papira. Grupa nastoji da se zaštiti od kamatnog rizika usklađivanjem vrste kamatne stope (fiksne, plutajuće i promjenjive), valute, povezane kamatne stope i datuma promjene kamatne stope za sve proizvode za koje zaključuje ugovore (koji su osjetljivi na promjene kamatnih stopa). Svaka nepodudarnost između gore navedenih elemenata dovodi do izloženosti Banke riziku kamatne stope.

6.3.2.1 BPV analiza osjetljivosti na kamatne stope

Za pozicije rizika kamatne stope, na dnevnoj osnovi, vrši se analiza osjetljivosti za jednu baznu tačku tokom paralelnog kretanja krivulje prinosa (vrijednost bazne tačke, 1 BPV), koja daje vrijednosti dobitaka i gubitaka portfolia za određeni dan.

U slučaju promjene krivulje prinosa za 50 baznih bodova, efekti na sadašnju vrijednost portfolia za 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. godine bi iznosile (5.411) hiljade KM i (338) hiljada KM.

U slučaju promjene (povećanja) kamatnih stopa za 50 baznih bodova (paralelno kretanje krivulje prinosa za 0,05%), Grupa bi ostvarila:

- za KM - sadašnja vrijednost portfolia iznosi 2.889 hiljada KM na dan 31. decembar 2021.
- za EUR - sadašnja vrijednost portfolia iznosi 1.917 hiljada KM na dan 31. decembar 2021.
- za USD - sadašnja vrijednost portfolia iznosi 209 hiljada KM na dan 31. decembar 2021.

6.4 Upravljanje kapitalnim rizikom

U skladu sa zakonskim, podzakonskim i internim aktima, Banka na tromjesečnoj osnovi izvještava nadležne regulatorne institucije o kapitalu, ponderisanoj rizičnoj aktivni, te stopi adekvatnosti kapitala.

Banka kroz svoje upravljačko izvještavanje provodi redovni monitoring kretanja kapitala, ostvarene stope adekvatnosti, kao i djelovanje svih metodoloških promjena koje imaju utjecaj na kapital. Matica koja je Banka podliježe zahtjevima specifičnim za bankarsku industriju, kada je riječ i upravljanju kapitalnim rizikom.

Banka je tokom 2021. godine udovoljila svim regulatornim zahtjevima vezanim za kapital te je u skladu s lokalnom regulativom prema Basel III metodologiji ostvarila stopu adekvatnosti kapitala od 18,43%.

Regulatorni kapital Banke se sastoji od osnovnog (Tier 1) i dopunskog kapitala (Tier 2). Osnovni kapital Banke (Common equity T1) predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala (CET 1) i dodatnog osnovnog kapitala (AT1). Osnovni kapital Banke (u potpunosti jednak redovnom osnovnom kapitalu) se sastoji od uplaćenih dionica, premije dionica, zadržane neraspoređene dobiti i ostalih rezervi formiranih iz dobiti nakon oporezivanja na osnovu odluke Skupštine Banke, neto revalorizacijskih rezevi po osnovu promjene fer vrijednosti imovine (akumulirana sveobuhvatna dobit), umanjen za iznose redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora u kojim Banka ima začajno ulaganje, nematerijalne imovine i odložene porezne imovine.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.4 Upravljanje kapitalnim rizikom (nastavak)

Dopunski kapital se sastoji od subordiniranih dugova, opštih umanjenja vrijednosti za kreditni rizik, izračunatih kao 1,25% iznosa izloženosti ponderisanog rizikom, umanjenih za nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu (za detalje vidjeti Napomenu 3.23).

Propisane minimalne stope kapitala su slijedeće:

- Stopa redovnog kapitala 6,75%
- Stopa osnovnog kapitala 9%
- Stopa regulatornog kapitala 12%

Osim regulatorno zadanih minimalnih stopa adekvatnosti kapitala Banke je također dužna osigurati zaštitni sloj za očuvanje kapitala koji se mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Ukupno ponderisani rizik koji služi za izračun adekvatnosti kapitala uključuje:

- rizik ponderisane aktive i kreditnih ekvivalenata
- pozicijski, valutni, robni rizik, i
- operativni rizik.

Omjer adekvatnosti kapitala prema propisanoj metodologiji na dan 31. decembar 2021. i 31. decembar 2020. je iznad propisanog limita od 12%. Tablica u nastavku prikazuje strukturu kapitala i kapitalne zahtjeve Banke na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembar 2020. godine. U pitanju su specifični zahtjevi za maticu grupe koji se računaju na finansijske podatke banke koji se razlikuju od finansijskih podataka Grupe:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
<i>Redovni osnovni kapital</i>		
Izdani dionički kapital - obične dionice	247.167	247.167
Premije dionica	4.473	4.473
Zadržana dobit proteklih godina i ostale zakonske rezerve	245.323	221.121
Akumulirana sveobuhvatna dobit	268	325
Odbici od redovnog osnovnog kapitala		
<i>Nematerijalna imovina</i>	(16.266)	(14.882)
<i>Odgođena poreska imovina</i>	(213)	(53)
<i>Značajna ulaganja u subjekte finansijskog sektora</i>	(13.575)	(15.199)
Ukupno redovni osnovni kapital	467.177	442.953
<i>Dodatni osnovni kapital</i>	-	-
UKUPNO OSNOVNI KAPITAL	468.407	442.953
<i>Dopunski kapital</i>		
Subordinirani dug	37.076	49.423
Opća umanjenja vrijednosti za kreditni rizik	-	-
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke	-	-
UKUPNO DOPUNSKI KAPITAL	37.076	49.423
UKUPNO REGULATORNI KAPITAL (nerevidirano)	505.483	492.376
Ukupna rizikom ponderisana aktiva (nerevidirano)	2.742.206	2.668.388
Stopa redovnog osnovnog kapitala	17,08%	16,60%
Stopa osnovnog kapitala	17,08%	16,60%
Stopa ukupnog kapitala	18,43%	18,45%

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

6.4 Upravljanje kapitalnim rizikom (nastavak)

U decembru 2021.godine, Grupa je isplatila dividendu u visini od 76.141 KM (75% zadržane dobiti za 2019. i 2020. godinu).

Matica je u skladu sa regulatornim zahtjevima dužna osigurati i održavati stopu finansijske poluge, kao dodatnu sigurnosnu i jednostavnu kapitalnu zaštitu, najmanje u iznosu od 6%.

Stopa finansijske poluge Banke je omjer iznosa osnovnog kapitala i iznosa ukupne izloženosti banke riziku na izvještajni datum, izražena kao postotak i sa 31. decembrom 2021. godine je iznad navedenog minimuma i iznosi 9,17%.

7. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dealera. Za sve ostale finansijske instrumente Grupa utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

7.1 Tehnike mjerenja

Grupa mjeri fer vrijednost koristeći slijedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identične instrumente
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

Tehnike mjerenja uključuju modele neto sadašnje vrijednosti i diskontiranog novčanog toka, uporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje vidljive tržišne cijene i slični modeli procjene. Pretpostavke i ulazni podaci korišteni pri tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže i ostale premije u određivanju diskontnih stopa, cijena obveznica, vrijednosnih papira, kurseva stranih valuta, cijena vlasničkih ulaganja i očekivane volatilnosti i korelacije cijena.

Cilj tehnika procjene je da odrede fer vrijednost koja odražava cijenu koja će biti ostvarena kod prodaje imovine ili izmirenja obaveza u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.

Grupa određuje vrijednost dužničkih vrijednosnih papira (trezorski zapisi i obveznice) koristeći interne modele procjene koje u obzir uzimaju preostalu ročnost i zadnje raspoložive tržišne cijene pomenutih instrumenata.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju i vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kojima se trguje na aktivnom tržištu se mjeri korištenjem cijena tih instrumenata na datum izvještavanja po zaključnim cijenama ponude.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

7. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

7.2 Fer vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Banke koje se mjere po fer vrijednosti na redovnoj osnovi

Tabela u nastavku analizira finansijske instrumente koji se mjere po fer vrijednosti na datum izvještavanja, raspoređeni prema hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi se zasnivaju na vrijednostima priznatim u izvještaju o finansijskom položaju.

31. decembar 2021. godine	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	23				
Vlasnički vrijednosti papiri izdani od strane nerezidenata –pravnih lica		465	-	33	498
Kreditni dati komitentima	21	-	-	19.196	19.196
Ukupno		465	-	19.229	19.694
31. decembar 2020. godine	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	23				
Vlasnički vrijednosti papiri izdani od strane nerezidenata –pravnih lica		523	-	33	556
Kreditni dali klijentima	21	-	-	10.629	10.629
Ukupno		523	-	10.662	11.185

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

7. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

7.3 Finansijski instrumenti koji nisu mjereni po fer vrijednosti

Tabela u nastavku prikazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrijednosti u koju se kategorizira svako mjerenje fer vrijednosti.

31. decembar 2021. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Imovina					
Novac i novčani ekvivalenti	-	-	1.713.373	1.713.373	1.713.373
Obavezna rezerve kod Centralne Banke BiH	-	-	416.375	416.375	416.375
Kredit i potraživanja dati klijentima	-	-	2.455.086	2.455.086	2.455.086
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	-	-	167.175	167.175	167.175
Ukupno	-	-	4.752.009	4.752.009	4.752.009
Obaveze					
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	-	-	181.253	181.253	181.253
Obaveze za primljene depozite banaka i drugih finansijskih institucija	-	-	2.005	2.005	2.005
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	-	-	4.051.441	4.051.441	4.051.441
Subordinirani dug	-	-	61.084	61.084	61.084
Obaveze po najmu	-	-	7.933	7.933	7.933
Ukupno	-	-	4.303.716	4.303.716	4.303.716

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

7. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

7.3 Finansijski instrumenti koji nisu mjereni po fer vrijednosti (nastavak)

31. decembar 2020. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Imovina					
Novac i novčani ekvivalenti	-	-	1.690.17	1.690.147	1.690.147
Obavezna rezerve kod Centralne Banke BiH	-	-	409.037	409.037	409.037
Kredit i potraživanja dati klijentima	-	-	2.467.764	2.467.764	2.467.764
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku	123.388	2.766	-	126.154	122.561
Ukupno	123.388	2.766	4.566.948	4.693.102	4.689.509
Obaveze					
Obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama	-	-	224.606	224.606	224.606
Obaveze za primljene depozite banaka i drugih finansijskih institucija	-	-	24.326	24.326	24.326
Obaveze za primljene depozite prema klijentima	-	-	3.933.598	3.933.598	3.933.598
Subordinirani dug	-	-	61.804	61.804	61.804
Obaveze po najmu	-	-	9.462	9.462	9.462
Ukupno	-	-	4.253.796	4.253.796	4.253.796

Prilikom procjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjele instrumenata relevantnoj razini hijerarhije fer vrijednosti, niže navedene metode, pretpostavke i ograničenja primjenjuju se u skladu s pristupom revidiranim u RBBH Grupi.

Novac i novčani ekvivalenti

Knjigovodstvena vrijednost novca, stanja računa u drugim bankama i kod Centralne banke općenito je približna njihovoj fer vrijednosti zbog kratkoročnog dospjeća. Kredit i potraživanja dati bankama uglavnom predstavljaju prekonoćne i kratkoročne depozite; stoga ne postoji značajna razlika između fer vrijednosti tih depozita i njihove knjigovodstvene vrijednosti.

Kredit i potraživanja dati klijentima

Fer vrijednost se procjenjuje metodom diskontovanog novčanog toka u slučaju pozicija s preostalim srednjoročnim do dugoročnim rokom dospjeća, dok se aproksimira s knjigovodstvenom vrijednošću, umanjenom za grupna umanjena / pojedinačna usklađenja u slučaju kratkoročnih kredita, zajmova plativih po viđenju ili u slučaju neodređenog dospjeća za kredite s umanjenom vrijednošću.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

---

7. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

7.3 Finansijski instrumenti koji nisu mjereni po fer vrijednosti (nastavak)

Obaveze za primljene depozite prema klijentima

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju određeno dospijeće, fer vrijednost se uzima kao iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim rokom dospijeća temelji se na diskontovanim novčanim tijekovima koristeći stopu koja se trenutno nudi za depozite sličnih preostalih dospijeća. Budući da je dospijeće najvećeg dijela obaveza prema klijentima kratkoročno fer vrijednost je približno jednaka knjigovodstvenoj.

Obaveze prema bankama i ostalim finansijskim institucijama

Većina zajmova od banaka je kratkoročna i nosi promjenjivu kamatnu stopu, te Uprava procjenjuje da knjigovodstveni iznos odražava njihovu fer vrijednost.

Subordinirani dug nosi promjenjivu kamatnu stopu te stoga njegova knjigovodstvena vrijednost odražava njegovu fer vrijednost.

Obaveze po najmu

Knjigovodstvena vrijednost obaveza po najmu jednaka je njenoj fer vrijednosti jer ne postoji značajna razlika između inkrementalne i tržišne kamatne stope.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

8. IZVJEŠTAJ O SEGMENTIMA

Prihodi za 2021. godinu po segmentima

	Finansijske institucije	Corporate	Retail	Trezorsko poslovanje i investicijsko bankarstvo	Ostali	Ukupno
Neto prihodi od kamata	-	10.511	90.091	12.096	5.984	118.682
Neto prihodi od naknada	162	17.816	73.948	344	(890)	91.380
Neto prihodi iz redovnog poslovanja	-	4.815	19.893	1.408	(2.590)	23.526
Ukupni neto prihodi	162	33.142	183.932	13.847	2.505	233.588
Rashodi iz redovnog poslovanja	(105)	(23.669)	(93.249)	(976)	(6.854)	(124.853)
Dobit prije umanjnja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	57	9.474	90.683	12.871	(4.349)	108.735
Neto umanjnja vrijednosti	-	4.859	(32.575)	1.624	-	(26.092)
Udio u rezultatu zajedničkog poduhvata	-	-	-	-	(1.733)	(1.733)
Dobit prije poreza na dobit	57	14.333	58.107	14.495	(6.082)	80.910
Porez	-	-	-	-	(8.768)	(8.768)
Neto dobit	57	14.333	58.107	14.495	(13.117)	72.142

Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2021. godine po segmentima

	Finansijske institucije	Corporate	Retail	Trezorsko poslovanje i investicijsko bankarstvo	Ostali	Ukupno
Ukupna imovina	345	705.385	1.817.888	1.593.266	850.485	4.967.369
Ukupne obaveze	53	1.312.923	2.762.435	257.582	53.066	4.386.059
Neto imovina po segmentima	292	(607.538)	(944.547)	1.335.684	797.419	581.310

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

8. IZVJEŠTAJ O SEGMENTIMA (NASTAVAK)

Prihodi za 2020. godinu po segmentima

	Finansijske institucije	Corporate	Retail	Trezorsko poslovanje i investicijsko bankarstvo	Ostali	Ukupno
Neto prihodi od kamata	-	15.872	96.554	5.907	5.304	123.636
Neto prihodi od naknada	150	16.539	62.675	15	(1.441)	77.938
Neto prihodi iz redovnog poslovanja	-	4.139	17.673	594	(2.643)	19.763
Ukupni neto prihodi	150	36.550	176.902	6.516	1.220	221.337
Rashodi iz redovnog poslovanja	(90)	(21.706)	(92.625)	(1.323)	(8.110)	(123.854)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	60	14.844	84.277	5.193	1.220	97.483
Neto umanjenja vrijednosti		(26.390)	(17.429)	(741)	(2.852)	(47.411)
Udio u rezultatu zajedničkog poduhvata	-	-	-	-	(798)	(798)
Dobit prije poreza na dobit	60	(11.546)	66.848	4.452	(2.430)	49.274
Porez	-	-	-	-	(5.220)	(5.220)
Neto dobit	60	(11.546)	66.848	4.452	(7.650)	44.054

Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2020. godine po segmentima

	Finansijske institucije	Corporate	Retail	Trezorsko poslovanje i investicijsko bankarstvo	Ostali	Ukupno
Ukupna imovina	238	768.112	1.760.505	1.620.198	833.136	4.982.189
Ukupne obaveze	7	1.289.288	2.646.422	381.788	79.317	4.396.823
Neto imovina po segmentima	231	(521.176)	(885.917)	1.238.410	753.819	585.366

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

9. PRIHODI OD KAMATA

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Prihod od kamata obračunat korištenjem efektivne kamatne stope		
Kredit i potraživanja:		
- od stanovništva	107.070	109.608
- od privrednih društava	28.527	31.145
- od banaka	41	438
Prihodi od kamata od finansijskih najmova	4.397	4.043
Ulaganja u vrijednosne papire po amortizovanom trošku	2.224	3.088
Modifikacije	3	-
Ostali kamatni prihod	569	667
	<u>142.831</u>	<u>148.989</u>

10. RASHODI OD KAMATA

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Banke	8.007	8.115
Privredna društva	7.655	6.630
Stanovništvo	6.218	7.966
Kamate po ugovorima za najam	182	227
Modifikacije	15	-
Ostalo	2.072	2.415
	<u>24.149</u>	<u>25.353</u>

11. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Glavne uslužne linije		
Kartični poslovi	36.883	29.377
Platni promet	27.686	24.798
Konverzije stranih valuta	11.785	7.359
Održavanje računa	9.103	10.464
Prihodi od upravljačke provizije i naknada	4.246	3.718
Prihodi od ugovora o operativnom lizingu	3.426	3.954
Održavanje računa za nerezidente	3.051	2.074
Prihodi od naknada po osnovu osiguranja	2.677	2.263
Prihodi od prodaje učinka	158	115
Ostalo	12.428	9.874
	<u>111.443</u>	<u>94.092</u>
Ukupno prihodi od naknada i provizija po ugovorima sa klijentima		
Garancije i odobreni i neiskorišteni krediti	6.027	6.302
	<u>117.470</u>	<u>100.298</u>

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

12. RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Transakcije po kartičnim računima	19.930	16.212
Usluge CBBH	1.933	2.013
Naknade za garancije	1.397	1.721
S.W.I.F.T. usluge	760	570
Korespondenti računi	625	678
SMS usluge	418	543
Unutrašnji platni promet	39	36
Ostalo	988	587
	<u>26.090</u>	<u>22.360</u>

13. NETO DOBIT IZ TRGOVANJA STRANIM VALUTAMA

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Neto pozitivne kursne razlike iz kupoprodaje deviza	17.271	13.875
Neto kursne razlike po osnovu poravnanja sa CBBH	(106)	(144)
	<u>17.165</u>	<u>13.731</u>

14. NETO (GUBITAK) OD OSTALIH FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Neto promjene fer vrijednosti kredita koji se mjere po fer vrijednosti (Napomena 21.)	113	220
Usklađenja fer vrijednosti obveznica po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	8
	<u>(113)</u>	<u>(228)</u>

15. OSTALI PRIHODI IZ POSLOVANJA

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Otpuštanje obračunatih troškova iz prethodne godine	1.830	648
Prihod od zakupa	1.490	1.448
Prihodi po osnovu tužbi – naplata	419	365
Prihod od otuđenja imovine	313	422
Prihodi od naplaćenih odštetnih zahtjeva	225	-
Prihodi od dividendi	207	226
Prihodi od otpisanih obaveza	28	1.282
Blagajnički viškovi	25	276
Ostali prihodi	1.937	1.593
	<u>6.474</u>	<u>6.260</u>

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

16. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2021.	2020.
Bruto plate	40.521	40.345
Ostali troškovi zaposlenih	12.078	11.480
Troškovi tekućeg održavanja	11.010	9.820
Premije osiguranja štednih uloga i kredita	10.389	9.372
Usluge	5.442	6.513
Troškovi konsultantskih usluga	4.514	4.236
Troškovi reprezentacije i marketinga	4.096	4.854
Premije osiguranja imovine	3.855	3.318
Telekomunikacije	3.318	3.275
Naknada supervizoru – FBA	2.997	2.863
Troškovi energije	1.694	1.782
Zakupnine (Napomena 39.)	1.293	1.259
Materijalni troškovi	1.248	1.661
Naknada za obavljanje poslova prodaje, intelektualne i ostale usluge	1.060	1.013
Porezi i troškovi administracije	775	784
Troškovi profesionalnih usluga	705	627
Donacije	276	229
Obrazovanje	259	570
Komunalne usluge	235	206
Troškovi prevoza	162	83
Troškovi zadnje rate gratis	110	130
Gubici od prodaje materijalne imovine (Otpuštanje) / trošak rezervisanja za ostale naknade zaposlenim po MRS 19, neto (Napomena 34).	78	-
Otpuštanje rezervisanja za sudske sporove (Napomena 34).	(572)	480
Ostali administrativni troškovi	(1.840)	(1.652)
	4.541	3.682
	108.244	106.930

17. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA, NETO

	2021.	2020.
Umanjenje vrijednosti za kredite date klijentima (Napomena 22)	19.392	34.936
Umanjenje vrijednosti nekretnine (Napomena 28 i 29)	11.719	-
Umanjenje vrijednosti ostale imovine i potraživanja (Napomena 27)	2.003	4.951
Umanjenje vrijednosti finansijske imovine po amortiziranom trošku (Napomena 25)	214	216
(Otpuštanje) novca i novčanih ekvivalenata (Napomena 20)	(32)	(227)
(Otpuštanje)/umanjenje vrijednosti za vanbilanse izloženosti (Napomena 34)	(7.204)	7.535
	26.092	47.411

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18. UDIO U REZULTATU ZAJEDNIČKOG PODUHVATA

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Udio u rezultatu zajedničkog poduhvata (Napomena 26.)	(1.733)	(798)
	<u>(1.733)</u>	<u>(798)</u>

U toku 2021. godine zajednički poduhvat, Društvo ESP d.o.o. je ostvarilo gubitak prije oporezivanja u iznosu od 3.851 hiljada KM dok je gubitak u 2020. godini iznosio 1.722 hiljade KM.

19. POREZ NA DOBIT

Ukupan porez priznat u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se može prikazati kako slijedi:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Tekući porez na dobit	8.529	4.703
Odgođeni porez na dobit	239	517
	<u>8.768</u>	<u>5.220</u>

Usklađenje oporezive dobiti iskazane u poreskom bilansu sa računovodstvenom dobiti može se prikazati kako slijedi:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Dobit prije oporezivanja i eliminacije transakcija unutar Grupe	80.910	49.274
Porez na dobit po stopi od 10%	8.402	5.347
Efekti nepriznatih rashoda	1.801	3.841
Kapitalni gubitci/dobitci	-	(763)
Efekti poreznih poticaja	(48)	(70)
Efekti neoporezivih prihoda	(1.387)	(3.135)
Tekući porez na dobit	<u>8.768</u>	<u>5.220</u>
Efektivna poreska stopa	<u>10,84%</u>	<u>10,59%</u>

Grupa obračunava porez na dobit po stopi od 10% u skladu sa propisima za porez na dobit pravnih lica važećih u Bosni i Hercegovini.

Nepriznati rashodi uključuju nepriznate rashode na ime reprezentacije, rezervisanja za rizike i obaveze, rashode po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja.

Neoporezivi prihodi uključuju prihod po osnovu učešća u kapitalu, otpuštanje rezervisanja za rizike i obaveze koja su u ranijem periodu bila porezno nepriznat rashod.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

19. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

Promjena u odgođenoj poreznoj imovini se može prikazati kako slijedi:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Stanje na početku godine	53	107
Povećanje / (otpuštanje) odgođene porezne imovine	160	(54)
Stanje na kraju godine	<u>213</u>	<u>53</u>
	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Stanje na početku perioda	977	514
Priznate odgođene porezne obaveze	399	463
Stanje na kraju perioda	<u>1.376</u>	<u>977</u>

Grupa je priznala odgođenu poresku imovinu na osnovu privremenih razlika nastalih nastalih iskazivanjem neiskazanih razgraničenih prihoda/rashoda, koji se dugoročno razgraničavaju, kao i po osnovu ubrzane amortizacije, odnosno razlike troška amortizacije između pune porezno dozvoljene stope i računovodstveno priznatih nižih stopa amortizacije.

20. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Žiro račun u domaćoj valuti kod CBBH	639.250	607.019
Novac u blagajni u domaćoj valuti	587.513	540.997
Kredit i potraživanja dati bankama (plasmani)	353.192	419.061
Novac u blagajni u stranoj valuti	78.866	81.065
Računi kod drugih banaka u stranoj valuti	56.256	43.757
Depoziti	35	19
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.739)	(1.771)
	<u>1.713.373</u>	<u>1.690.147</u>

Kamatna stopa na MM plasmane u EUR iznosila je od -0,98% do -0,00% godišnje tokom 2021. godine, ili od -1,00% do -0,44% godišnje tokom 2020. godine. Kamatna stopa na MM plasmane u USD iznosila je od -0,15% do 0,1% godišnje tokom 2021. godine, ili od 0,5% do 2,5% godišnje tokom 2020. godine. Kamatna stopa na plasmane u drugim valutama kretala se od -1,15% do 1,45% godišnje tokom 2021. godine ili od -1,70% do 1,85% godišnje tokom 2020. godine.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

20. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI (NASTAVAK)

Promjene umanjjenja vrijednosti za očekivane gubitke mogu se prikazati kako slijedi:

	2021.	2020.
Stanje na početku perioda	1.771	84
Efeti prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	1.913
Neto promjene kroz bilans uspjeha (Napomena 17.)	(32)	(227)
Kursne razlike	-	1
Stanje na kraju perioda	1.739	1.771

21. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obavezna rezerva	416.375	409.037
	416.375	409.037

Minimalna obavezna rezerva izračunava se kao procenat prosječnog iznosa ukupnih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan u toku 10 kalendarskih dana nakon perioda održavanja obavezne rezerve.

Od 1. jula 2016. godine primjenjuje se jedinstvena kamatna stopa od 10% ukupnih kratkoročnih i dugoročnih depozita i pozajmljenih sredstava.

Gotovina koja se drži kao obavezna rezerva na računu CBBiH nije dostupna za korištenje bez posebnog odobrenja CBBiH i FBA.

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA DATI KLIJENTIMA

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kredit i potraživanja dati klijentima po amortizovanom trošku	2.560.192	2.568.464
Potraživanja po finansijskom najmu	94.936	93.878
Manje umanjjenje vrijednosti i efekti modifikacije	(200.042)	(194.578)
	2.455.086	2.467.764
Kredit i potraživanja dati klijentima po fer vrijednosti	19.594	10.914
Usklađenje za fer vrijednost	(398)	(285)
	19.196	10.629
	2.474.282	2.478.393

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA DATI KLIJENTIMA (NASTAVAK)

Promjene umanjenja vrijednosti kredita odobrenih po amortizovanoj vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2021.	2020.
Stanje na početku perioda	194.578	193.184
Efekti prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	20.162
Neto promjena kroz bilans uspjeha (Napomena 17.)	19.392	34.936
Otpisi i ostale promjene (Napomena 6.1.3. vii.)	(13.928)	(53.704)
Stanje na kraju perioda	200.042	194.578

Promjene fer vrijednosti kredita koje se mjere po fer vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2021.	2020.
Stanje 1. januar	285	54
Efekti prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	11
Neto promjena fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (Napomena 14.)	113	220
Stanje na kraju perioda	398	285

Analiza kredita i potraživanja prema izvornom dospijeću je kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
<i>Kratkoročni krediti:</i>		
Kratkoročni krediti u domaćoj valuti	510.709	532.085
Kratkoročni krediti u stranoj valuti (uključujući valutnu klauzulu)	5.903	82
	<u>516.612</u>	<u>532.167</u>
<i>Dugoročni krediti:</i>		
Dugoročni krediti u domaćoj valuti	754.294	869.795
Dugoročni krediti u stranoj valuti (uključujući valutnu klauzulu)	1.308.880	1.177.416
	<u>2.063.174</u>	<u>2.047.211</u>
Potraživanja po finansijskom najmu	94.936	93.878
Ukupno krediti prije umanjenja vrijednosti	2.674.722	2.673.256
Manje umanjenje vrijednosti	(194.901)	(194.578)
Manje: efekti modifikacije	(5.141)	-
Manje: Usklađenje za fer vrijednost	(398)	(285)
	<u>2.474.282</u>	<u>2.478.393</u>

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA DATI KLIJENTIMA (NASTAVAK)

Kratkoročni krediti odobreni su na period od 30 do 365 dana. Većina kratkoročnih kredita u domaćoj valuti odobrena je komitentima za obrtna sredstva. Dugoročni krediti odobravani su uglavnom stanovništvu za stambenu izgradnju i kupovinu automobila.

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanovništvo	1.677.949	1.602.976
Trgovina	491.949	516.678
Poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo i energetika	243.286	271.908
Transport, PTT, komunikacije	67.467	102.861
Usluge, finansije, sport, turizam	35.188	63.367
Građevinska industrija	81.985	39.684
Administrativne i druge javne ustanove	31.928	30.505
Ostalo	44.970	45.277
	<u>2.674.722</u>	<u>2.673.256</u>

Kamatne stope po kreditima na dan 31. decembar 2021. i 31. decembra 2020. mogu se predstaviti kako slijedi:

	31. decembar 2021.		31. decembar 2020.	
	'000 KM	Godišnja kamatna stopa	'000 KM	Godišnja kamatna stopa
<i>Domaća valuta</i>				
Privredna društva	996.774	1,55%-18,00%	1.070.220	1,55%-18,00%
Stanovništvo	1.677.948	1,89%-18,00%	1.602.976	2,00%-18,00%
<i>Strana valuta</i>				
Privredna društva	-		60	2,35%-8,15%
Stanovništvo	-		-	-
	<u>2.674.722</u>		<u>2.673.256</u>	

U skladu da politikom kamatnih stopa krediti u domaćoj valuti u tabeli iznad uključuju i kredite odobrene sa valutnom klauzulom.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23. IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

	<u>Građevinski objekti</u>	<u>Vozila i oprema</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na 31. decembar 2019.	551	611	1.162
Prenos sa potraživanja po finansijskom najmu	-	541	541
Prenos sa opreme u sklopu operativnog najma	-	1.426	1.426
Prodaja	-	(1.754)	(1.754)
Stanje na 31. decembra 2020.	551	824	1.375
Prijenos sa potraživanja po finansijskom najmu	-	603	603
Prenos sa opreme u sklopu operativnog najma	-	1.008	1.008
Prodaja	(13)	(2.108)	(2.121)
Stanje na 31. decembra 2021.	538	327	865

24. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju:		
Sarajevska berza vrijednosnih papira	322	322
S.W.I.F.T. Belgija	143	201
Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju:		
Registar vrijednosnih papira FBiH	32	32
Velprom d.d. Sanski Most	1	1
	498	556

Promjene fer vrijednosti ove imovine su bile kako slijedi:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Stanje na početku godine	556	545
(Gubitak) / Dobit od promjene fer vrijednosti	(58)	11
Stanje na kraju godine	498	556

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

25. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Državne obveznice	121.077	116.474
Korporativne obveznice	47.407	7.182
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.309)	(1.095)
	167.175	122.561

Promjene u umanjenju vrijednosti finansijskih sredstava koja se mjere po amortizovanom trošku mogu se prikazati kako slijedi:

	2021.	2020.
Stanje na početku godine	1.095	416
Efekti prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	463
Povećanje umanjenja vrijednosti (Napomena 17.)	214	216
Stanje na kraju godine	1.309	1.095

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Državne i slične obveznice:		
Francuska	31.919	33.293
Republika Srpska, BiH	28.109	28.749
Republika Srbija	21.958	-
Sjeverna Makedonija	19.192	18.245
Austrija	15.665	15.687
Vlada Kantona Sarajevo	1.755	1.754
Federacija Bosne i Hercegovine, BiH	1.248	3.095
Poljska	-	7.301
Korporativne obveznice:		
NIBC Bank	23.460	-
International Finance Corporation	8.213	-
KFW	7.859	7.290
Europska banka za obnovu i razvoj	7.797	7.147
	167.175	122.561

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

26. ULAGANJA U ZAJEDNIČKE PODUHVA TE

	% udjela	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Zajednički poduhvat			
ESP BH d.o.o. Sarajevo	45,00%	2.958	3.756
Udio u rezultatu zajedničkog poduhvata (Napomena 18.)		(1.733)	(798)
		1.225	2.958

27. OSTALA IMOVINA I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Potraživanja za poslovanje kreditnim karticama	12.860	10.212
Potraživanja po osnovu spot transakcija i arbitraža u stranoj valuti	4.634	64.051
Potraživanje za naknade	3.444	3.104
Ostala razgraničenja	2.471	2.353
Unaprijed plaćeni troškovi	1.599	2.853
Potraživanja za upravljačku naknadu i proviziju	408	-
Potraživanja od osiguravajućih kuća	169	170
Potraživanja za porez na dobit	107	-
Obračunati prihod	60	54
Ostali dati avansi	12	17
Unaprijed plaćene ostale takse	8	8
Potraživanja za prefakturisane polise osiguranja	6	6
Ostala dugoročna imovina	1	-
Potraživanja za ugovorenu kamatu	-	-
Ostala imovina	12.660	16.719
	38.439	99.547
Manje: umanjenje vrijednosti	(8.159)	(7.379)
	30.280	92.168

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

27. OSTALA IMOVINA I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Promjene na umanjenju vrijednosti ostale imovine i potraživanja mogu se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Stanje na početku godine	7.379	4.915
Efekti prve primjene FBA odluke	-	825
Povećanje umanjenja vrijednosti (Napomena 17.)	2.003	4.951
Otpisi	(1.223)	(3.312)
Stanje na kraju godine	8.159	7.379

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

28. MATERIJALNA I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Građevine i zemljište	Vozila	Uredska oprema	Investicije u toku	Nematerijalna imovina	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 31. decembar 2019.	100.761	1.298	56.259	3.728	46.692	208.738
Nabavke	-	-	12	6.559	6.430	13.001
Prijenos (sa) / na	48	249	4.776	(5.073)	-	-
Otpisi	-	(170)	(1.969)	(236)	(1.084)	(3.459)
Stanje na dan 31. decembar 2020.	100.809	1.377	59.078	4.978	52.038	218.280
Nabavke	-	13	36	2.170	4.511	6.730
Prijenos (sa) / na	94	-	4.381	(4.475)	-	-
Umanjenje vrijednosti (Napomena 17.)	(13.710)	-	-	-	-	(13.710)
Otpisi	-	-	(1.889)	-	(27)	(1.916)
Stanje na dan 31. decembar 2021.	87.193	1.390	61.606	2.673	56.522	209.374
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje na dan 31. decembar 2019.	14.620	701	40.912	-	29.756	85.989
Amortizacija	1.883	187	4.028	-	3.876	9.974
Otpisi	-	(117)	(1.921)	-	(375)	(2.413)
Stanje na dan 31. decembar 2020.	16.503	771	43.019	-	33.257	93.550
Amortizacija	1.803	171	4.423	-	4.095	10.492
Umanjenje vrijednosti (Napomena 17.)	(2.594)	-	-	-	-	(2.594)
Otpisi	-	-	(1.775)	-	(13)	(1.788)
Stanje na dan 31. decembar 2021.	15.712	942	45.667	-	37.339	99.660
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST						
Stanje na 31. decembar 2021.	71.481	448	15.939	2.673	19.183	109.724
Stanje na 31. decembar 2020.	84.306	606	16.059	4.978	18.781	124.730

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. ULAGANJA U INVESTICIJSKE NEKRETNINE

	<u>Zgrade</u>
NABAVNA VRIJEDNOST	
Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>35.350</u>
Stanje na dan 31. decembar 2020.	<u>35.350</u>
Umanjenje vrijednosti (Napomena 17.)	<u>(747)</u>
Stanje na dan 31. decembar 2021.	<u>34.603</u>
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA	
Stanje na dan 31. decembar 2019.	4.694
Amortizacija	<u>705</u>
Stanje na dan 31. decembar 2020.	<u>5.399</u>
Efekat sticanja zavisnog društva	
Amortizacija	706
Umanjenje vrijednosti (Napomena 17.)	<u>(144)</u>
Stanje na dan 31. decembar 2021.	<u>5.960</u>
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	
Stanje na dan 31. decembar 2021.	<u>28.643</u>
Stanje na dan 31. decembar 2020.	<u>29.951</u>

29.1 Mjerenje fer vrijednost investicijskih nekretnina Grupe

Fer vrijednost investicijskih nekretnina Grupe bila je kako slijedi:

	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Zgrade	<u>30.613</u>	<u>31.684</u>
	<u>30.613</u>	<u>31.684</u>

Mjerenje fer vrijednosti investicijskih nekretnina Grupe na dan 31. decembra 2021. godine za 8 objekata izvršeno je od strane procjenitelja zaposlenih unutar Grupe koji posjeduju adekvatne kvalifikacije i potrebno iskustvo za procjenu fer vrijednosti nekretnina na relevantnim lokacijama.

Fer vrijednost investicijskih nekretnina utvrđena je korištenjem tržišnog pristupa koji reflektuje trenutnu vrijednost na tržištu uzimajući u obzir građevinsku vrijednost objekta i ostale faktore (faktor lokacije, upotrebljivosti, kvaliteta i ostale faktore). Nije bilo promjena u tehnici vrednovanja tokom godine.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. IMOVINA SA PRAVOM KORIŠTENJA

	Građevine i zemljište	Vozila	Oprema	ATM	Imovina u pripremi	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 1. januara 2020.	12.823	18.352	22	-	-	31.197
Povećanje (novi ugovori o najmu)	3.142	-	-	2.194	2.953	8.289
Smanjenje (prijeveremeni raskid ugovora)	(3.671)	(2.598)	-	-	-	(6.269)
Prenos (sa) / na	-	2.953	-	-	-	2.953
Prenos na zalihe	-	(3.604)	-	-	(2.953)	(6.557)
Stanje na dan 31. decembar 2020.	12.294	15.103	22	2.194	-	29.613
Povećanje (novi ugovori o najmu)	5.263	3.673	-	296	-	9.232
Smanjenje (prijeveremeni raskid ugovora)	(6.454)	(2.986)	-	(190)	-	(9.630)
Prenos na zalihe	-	(2.506)	-	-	-	(2.506)
Stanje na dan 31. decembar 2021.	11.103	13.284	22	2.300	-	26.709
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA						
Stanje na dan 1. januara 2020.	2.793	6.077	22	-	-	8.892
Amortizacija	3.028	2.744	-	473	-	6.245
Isknjiženje (prijevremeni raskid ugovora)	(1.334)	-	-	-	-	(1.334)
Prenos na zalihe	-	(2.178)	-	-	-	(2.178)
Smanjenje	-	(1.585)	-	-	-	(1.585)
Stanje na dan 31. decembar 2020.	4.487	5.058	22	473	-	10.040
Amortizacija	2.457	2.455	-	501	-	5.413
Isknjiženje (prijevremeni raskid ugovora)	(2.261)	(1.274)	-	(43)	-	(3.578)
Prenos na zalihe	-	(1.498)	-	-	-	(1.498)
Smanjenje	-	(309)	-	-	-	(309)
Stanje na dan 31. decembar 2021.	4.683	4.432	22	931	-	10.068
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 31. decembar 2020. godine	7.807	10.045	-	1.721	-	19.573
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	6.420	8.852	-	1.369	-	16.641

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. OBAVEZE PREMA DRUGIM BANKAMA I FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

a) Obaveze za primljene kredite banaka i drugih finansijskih institucija

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Dugoročni krediti:		
Dugoročni krediti od stranih banaka i finansijskih institucija	168.554	214.995
Dugoročni krediti od domaćih banaka i finansijskih institucija	10.744	7.656
<i>Manje: Tekuće dospjeće dugoročnih obaveza po kreditima</i>	<u>(67.487)</u>	<u>(70.583)</u>
	111.811	152.068
Kratkoročni krediti:		
Kratkoročni krediti od domaćih banaka	1.955	1.955
Više: Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	<u>67.487</u>	<u>70.583</u>
	181.253	224.606

Dugoročni krediti od ino banaka i nebankarskih kreditnih institucija dobijeni su od supranacionalnih i razvojnih banaka.

Kamatne stope na cjelokupan portfolio dugoročnih kreditnih linija od banaka i drugih finansijskih institucija za 2020. i 2021. godinu kretale su se u rasponu od 0% do 2,35% (fiksne stope) na godišnjem nivou.

Kretanja varijabilnih stopa su bila sljedeća: 3M EURIBOR + 1,65% do 6M EURIBOR + 1,80% za 2021, te 3M EURIBOR + 1,65% do 6M EURIBOR + 2,60%

b) Obaveze za primljene depozite banaka i drugih finansijskih institucija

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Kratkoročni depoziti:		
Kratkoročni depoziti banaka u stranoj valuti	605	1.241
Kratkoročni depoziti banaka u KM	<u>289</u>	<u>20.183</u>
	894	21.424
Tekući računi:		
Tekući računi banaka u KM	1.051	2.623
Tekući računi banaka u stranoj valuti	<u>60</u>	<u>279</u>
	1.111	2.902
	183.258	248.932

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

32. OBAVEZE ZA PRIMLJENE DEPOZITE PREMA KLIJENTIMA

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Depoziti po viđenju:		
<i>Stanovništvo:</i>		
U KM	1.024.175	936.499
U stranoj valuti	564.063	616.206
	1.588.238	1.552.705
<i>Pravna lica:</i>		
U KM	1.033.624	907.303
U stranoj valuti	326.860	293.981
	1.360.484	1.201.284
Oročeni depoziti:		
<i>Stanovništvo:</i>		
U stranoj valuti	585.439	557.317
U KM	202.082	210.795
	787.521	768.112
<i>Pravna lica:</i>		
U KM	191.558	276.459
U stranoj valuti	123.640	135.038
	315.198	411.497
	1.102.719	1.179.609
	4.051.441	3.933.598

Tokom 2021. godine kamatne stope su se kretale kako slijedi:

- depoziti po viđenju u KM - 0,00% godišnje (2020.: 0,00% godišnje),
- depoziti po viđenju u stranim valutama - 0,00% godišnje (2020.: 0,00% godišnje),
- kratkoročni depoziti - 0,01% do 0,20% godišnje (2020.: od 0,01% do 0,71% godišnje),
- dugoročni depoziti - 0,01% do 0,30% godišnje (2020.: od 0,01% do 3,39% godišnje).

33. SUBORDINIRANI DUG

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Komercijalne banke – povezane strane	61.804	61.804
	61.804	61.804

Aktivna je jedna kreditna linija od povezanih lica odobrena 27. septembra 2013. godine, u ukupnom iznosu od 61.804 hiljade KM i uključuje samo obavezu po glavnici. Rok dospjeća ovog kredita je 31. decembar 2024. godine. Otplata kredita će biti jednokratno, u punom iznosu, na definisani datum otplate.

U slučaju likvidacije ili stečaja Grupe, obveze iz subordiniranog duga podređene su ostalim obvezama Grupe.

Subordinirani dug se može iskoristiti kao dodatno povećanje kapitala za regulatorne svrhe, uz odobrenje regulatora.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE

	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Rezervisanje za potencijalne i preuzete obaveze	16.096	23.300
Rezervisanje za sudske sporove	11.921	13.761
Rezervisanje za ostale naknade zaposlenima	<u>2.852</u>	<u>3.424</u>
	<u>30.869</u>	<u>40.485</u>

Potencijalne i preuzete obaveze

Tokom svog poslovanja, Grupa preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Potencijalne obaveze		
Neiskorišteni odobreni krediti	495.398	482.543
Okvirni sporazumi	<u>180.128</u>	<u>213.138</u>
	<u>675.526</u>	<u>695.681</u>
Preuzete obaveze		
Činidbene garancije	196.933	179.623
Plative garancije	103.799	105.736
Akreditivi	<u>11.986</u>	<u>14.107</u>
	<u>312.718</u>	<u>299.466</u>
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	<u>988.244</u>	<u>995.147</u>

Promjene u rezervisanju za potencijalne i preuzete obaveze su kako slijedi:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Stanje na početku godine	23.300	6.623
Efekt prve primjene FBA odluke (Napomena 5.)	-	9.142
Povećanje rezervisanja (Napomena 17.)	<u>(7.204)</u>	<u>7.535</u>
Stanje na kraju godine	<u>16.096</u>	<u>23.300</u>

Ostale naknade zaposlenima

Promjene u rezervisanjima za ostale naknade zaposlenima bile su kako slijedi:

	<u>Otpremnine</u>	<u>Godišnji odmor</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje na dan 31. decembar 2019.	2.186	758	2.944
(Smanjenje) / povećanje rezervisanja, neto (Napomena 16.)	<u>(115)</u>	<u>595</u>	<u>480</u>
Stanje na dan 31. decembar 2020.	<u>2.071</u>	<u>1.353</u>	<u>3.424</u>
Povećanje / (smanjenje) rezervisanja, neto (Napomena 16.)	<u>70</u>	<u>(642)</u>	<u>(572)</u>
Stanje na dan 31. decembar 2021.	<u>2.141</u>	<u>711</u>	<u>2.852</u>

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

34. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE (NASTAVAK)

Sudski sporovi

Promjene u rezervisanju za sudske sporove su kako slijedi:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Stanje na početku godine	13.761	15.413
Povećanje rezervisanja (Napomena 16.)	(1.840)	(1.652)
Stanje na kraju godine	11.921	13.761

35. OBAVEZE PO NAJMU

	Valuta	Nominalna kamratna stopa	Ugovoren o/ očekivan o dospijeće	Sadašnja vrijednost 31. decembar 2021.	Sadašnja vrijednost 31. decembar 2020.
Obaveze za najam – poslovni prostor	KM	2%	2022-2029	6.542	7.744
Obaveze za najam – ATM	KM	2%	2022-2025	1.391	1.718
				7.933	9.462

Grupa je u 2021. godini priznala imovinu sa pravom korištenja i pripadajuće obaveze po najmu ATM-ova za koje je procijenjeno da zbog vrijednosti ugovora zadovoljavaju uslove za priznavanjem u skladu sa MSFI 16 "Najmovi".

36. OSTALE OBAVEZE

	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Unaprijed naplaćena glavnica i kamata	10.398	9.183
Obaveze na osnovu kartičnog poslovanja	8.905	5.556
Obaveze prema dobavljačima	7.367	7.017
Obaveze prema zaposlenim	5.386	5.192
Obaveze za ostale poreze	3.436	3.370
Odgodeni prihodi	3.373	3.342
Obaveze prema bankama nastale iz kupoprodaje deviza	3.034	4.463
Obaveze za primljene avanse	1.178	870
Ukalkulisani troškovi poslovanja	132	149
Obaveze prema dioničarima za objavljene dividende	14	14
Obaveze prema Centralnoj banci - kupoprodaja deviza	-	58.675
Unaprijed naplaćena naknada za operativni lizing	-	108
Ostale obaveze	6.155	3.626
	49.378	101.565

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

37. DIONIČKI KAPITAL

Kapital se sastoji od 988.668 redovnih dionica nominalne vrijednosti 250 KM. Vlasničkim instrumentima Banke se ne trguje na javnom tržištu i ovi konsolidovani finansijski izvještaji ne spadaju pod regulativu Komisije za vrijednosne papire u svrhu izdavanja bilo koje klase finansijskih instrumenata na javnom tržištu.

Vlasnička struktura Banke je kako slijedi:

Dioničari	Broj dionica	'000 KM	%
Raiffeisen SEE Region Holding GmbH, Beč, Austrija	988.620	247.155	99,99
Ostali dioničari	48	12	0,01
Ukupno	988.668	247.167	100,00

38. ZARADA PO DIONICI

Osnovna zarada po dionici izračunata je dijeljenjem dobiti koja je na raspolaganju dioničarima sa prosječnim brojem običnih dionica tokom godine.

	2021.	2020.
Ponderisani prosječni broj običnih dionica tokom godine	988.668	988.668
Dobit na raspolaganju dioničarima ('000 KM)	72.142	44.054
Osnovna zarada po dionici (KM)	7,30	4,46

Razrijeđena zarada po dionici nije izračunata, jer Grupa nije izdala finansijske instrumente koji bi razrijeđivali osnovnu zaradu po dionici.

39. NAJMOVI

Najmovi u kojim je Banka najmoprimac

Ugovori o najmu odnose se na poslovne prostore u kojim Banka obavlja svoju djelatnost i vozila. Pojedinačni ugovori imaju različito trajanja i datum dospeljeća kako je prikazano u Napomeni 35.

Imovina sa pravom korištenja je prikazana odvojeno u izvještaju o finansijskom položaju i u Napomeni 30. Obaveze po ugovorima o najmu su prikazane odvojeno u izvještaju o finansijskom položaju i u Napomeni 35.

Iznosi prikazani u bilansu uspjeha

	2021.	2020.
Ugovori o zajmu prema MSFI 16		
Kamate po ugovorima o najmu (Napomena 9.)	182	227
Amortizacija sredstava sa pravom korištenja (Napomena 20.)	5.413	6.245
Trošak zakupa za ugovore male vrijednosti i kratkoročne ugovore (Napomena 16.)	1.293	1.259
	6.888	7.731

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

39. NAJMOVI (NASTAVAK)

Iznosi priznati u izvještaju o gotovinskim tokovima

	2021.	2020.
Ukupni odlivi po osnovu najmova	4.177	8.832

40. KOMISIONI POSLOVI

Grupa upravlja sredstvima za i u ime trećih lica. Ova sredstva se vode odvojeno od imovine banke. Za ove usluge Grupa naplaćuje proviziju u iznosu od 1% od ukupno plasiranog novca.

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Obaveze		
Vlada	3.847	3.986
Privredna društva	3.482	3.582
Stanovništvo	38	77
Ostali	77	77
	7.444	7.722
Imovina		
Kreditni dati stanovništvu	3.861	4.099
Kreditni dati privrednim društvima	3.583	3.623
	7.444	7.722

Grupa ne daje nikakve garancije za komisione poslove. Vlasnici fondova snose kredit rizik.

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

41. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Transakcije sa povezanim stranama koje su eliminirane u ovim konsolidiranim izvještajima se mogu prikazati kako slijedi:

	<u>31. decembar 2021.</u>	<u>31. decembar 2020.</u>
Potraživanja		
<i>Kreditni dat komitentima:</i>		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	8.669	4.727
<i>Ostala potraživanja:</i>		
Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo	100	91
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	6	6
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	6	16
	<u>8.781</u>	<u>4.840</u>
Obaveze		
<i>Depoziti banaka i klijenata:</i>		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	8.517	12.263
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	7.337	5.388
Raiffeisen Invest d.o.o. Sarajevo	4.378	3.628
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	1.529	889
	<u>21.761</u>	<u>22.168</u>
<i>Obaveze po najmu:</i>		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	267	704
	<u>267</u>	<u>704</u>
<i>Ostale obaveze:</i>		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	85	45
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	4	-
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	1	-
	<u>90</u>	<u>45</u>

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

41. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Prihod		
<i>Prihod od kamata:</i>		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	10	41
	<u>10</u>	<u>41</u>
<i>Prihod od naknada:</i>		
Raiffeisen Invest d.o.o Sarajevo	1.022	928
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	1	23
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	22	26
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	2	2
	<u>1.047</u>	<u>979</u>
<i>Ostali prihodi:</i>		
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	538	1.325
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	1.295	2.292
Raiffeisen Invest d.o.o Sarajevo	1.444	30
Raiffeisen Capital a.d. Banja Luka	7	7
	<u>3.284</u>	<u>3.654</u>
<i>Neto prihodi iz trgovanja sa stranim valutama:</i>		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	1	-
	<u>1</u>	<u>-</u>
Troškovi		
<i>Troškovi kamata:</i>		
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	89	350
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	44	35
Raiffeisen Invest d.o.o Sarajevo	27	21
<i>Ostali administrativni troškovi:</i>		
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	17	14
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	200	96
	<u>217</u>	<u>110</u>

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

41. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

Transakcije sa ostalim povezanim stranama mogu se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2021.	31. decembar 2020.
Potraživanja		
<i>Kredit i potraživanja dati bankama</i>		
Raiffeisen Landensbank Tirol AG, Innsbruck, Austrija	57.809	53.351
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	28.002	103.471
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Hrvatska	1.136	1.096
Raiffeisenbank a.d. Beograd, Srbija	11	39
<i>Ostala potraživanja:</i>		
ESP BH d.o.o. Sarajevo	319	101
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	24	107
A-SPV d.o.o. Sarajevo	-	4.983
Centralised Raiffeisen International Services & Payments	-	85
BLBH Invest GMBH	-	2
DUF AMDS d.o.o. Sarajevo	-	2
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Hrvatska	-	1
	87.301	163.238
Obaveze		
<i>Subordinirani dug:</i>		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	61.804	61.804
<i>Dugoročni krediti banaka:</i>		
Raiffeisen Bank Zrt., Budimpešta, Mađarska	21.364	28.486
Raiffeisenbank Bulgaria AD Sofia-loans	6.362	8.313
<i>Dugoročni krediti banaka:</i>		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	812	1.092
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Hrvatska	104	278
ESP BH d.o.o.	74	221
VoCare d.o.o.	-	137
Hotel Grand d.o.o. Sarajevo	-	35
BLBH Invest GMBH	-	6
<i>Ostale obaveze:</i>		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	3.281	1.779
ESP BH d.o.o.	70	252
Centralised Raiffeisen International Services & Payments	50	-
Raiffeisenbank a.d. Beograd, Srbija	1	-
VoCare d.o.o.	-	276
	93.922	102.679

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

41. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

Tokom redovnog poslovanja ostvareno je nekoliko bankarskih transakcija s povezanim stranama. Te su transakcije obavljene pod komercijalnim uslovima i rokovima, te uz primjenu tržišnih stopa.

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Prihod		
<i>Prihod od kamata:</i>		
Raiffeisen Landensbank Tirol AG, Innsbruck, Austrija	131	244
BLBH Invest GMBH	3	-
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	1	1
<i>Prihod od naknada:</i>		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	394	410
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb, Hrvatska	32	22
DUF AMDS d.o.o. Sarajevo	10	20
BLBH Invest GMBH	6	15
ESP BH d.o.o.	1	1
VoCare d.o.o.	-	1
Hotel Grand d.o.o. Sarajevo	-	-
<i>Ostali prihodi:</i>		
ESP BH d.o.o.	535	99
A-SPV d.o.o. Sarajevo	290	230
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	93	53
VoCare d.o.o.	43	-
BLBH Invest GMBH	9	18
New Media Company d.o.o.	1	2
S-SPV d.o.o. Sarajevo	-	155
	<u>1.549</u>	<u>1.271</u>

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

41. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Troškovi		
<i>Troškovi kamata:</i>		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	4.846	4.988
Raiffeisen Bank Zrt., Budimpešta, Mađarska	353	496
Raiffeisenbank Bulgaria AD Sofija	129	106
AO Raiffeisen Bank Russia	-	292
Raiffeisen Bank Budapest	-	256
<i>Troškovi naknada:</i>		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	683	473
Centralised Raiffeisen International Services & Payments	678	479
Raiffeisen Leasing International GmbH, Beč, Austrija	59	59
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	3	3
Raiffeisenbank a.d. Beograd, Srbija	1	-
<i>Konsultantske usluge:</i>		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	3.523	3.629
<i>Ostali administrativni troškovi:</i>		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	3.008	2.315
Centralised Raiffeisen International Services & Payments	404	384
VoCare d.o.o. BiH	129	1.355
ESP BH d.o.o.	12	-
Raiffeisenbank a.d. Beograd, Srbija	2	-
Hotel Grand d.o.o. Sarajevo	-	3
<i>Ostali rashodii:</i>		
ESP BH d.o.o, BiH	1.623	-
<i>Neto rashodi iz trgovanja sa stranim valutama:</i>		
Raiffeisen Bank International AG, Beč, Austrija	255	167
	<u>15.708</u>	<u>15.005</u>

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

41. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

Naknade Upravi i ostalim članovima menadžmenta:

Članovima Uprave isplaćene su tokom godine sljedeće naknade:

	<u>2021.</u>	<u>2020.</u>
Bruto plate		
Raiffeisen Bank	1.741	2.576
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	244	248
Raiffeisen Assistance d.o.o. Sarajevo	85	74
Ostale naknade zaposlenim		
Raiffeisen Bank	143	570
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	7	5
	<u>2.220</u>	<u>3.473</u>

Napomene uz konsolidovane finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2021.

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

42. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Tekuća vojna operacija u Ukrajini i povezane sankcije usmjerene protiv Ruske Federacije mogu imati utjecaj na europsku i svjetsku ekonomiju. Grupa nema direktnu izloženost prema Ukrajini, Rusiji ili Bjelorusiji. Međutim, utjecaj na opću ekonomsku situaciju može zahtijevati reviziju određenih pretpostavki i procjena. To može dovesti do nematerijalnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti pojedinih zajmova i potraživanja komitentima koji na dan 31. prosinca 2021. godine predstavljaju 0,45% ukupnih zajmova i potraživanja ili 0,22% ukupne imovine Banke.

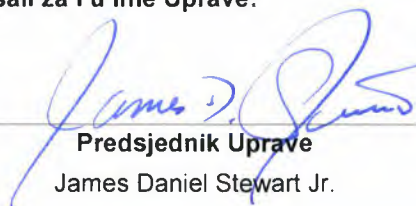
U ovoj fazi, menadžment stalno radi na identificiranju potencijalnih rizika i procjeni utjecaja svakodnevnih događaja na Banku. U tom kontekstu, stajalište je Uprave da dugoročni utjecaj neće imati značajan utjecaj na prihode Banke, izloženost rizicima, volumen i aktivnosti kredita, novčane tokove i profitabilnost Banke. Na datum ovih finansijskih izvještaja Grupa nastavlja ispunjavati svoje obveze po dospjeću i nastavlja primjenjivati princip neograničenosti poslovanja.

Osim navedenog, između datuma bilansa i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo značajnih događaja koji zahtijevaju objavljivanje.

43. ODOBRAVANJE KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Ove konsolidovane finansijske izvještaje odobrila je Uprava dana 20. septembar 2022. godine.

Potpisali za i u ime Uprave:

Predsjednik Uprave
James Daniel Stewart Jr.

Član Uprave
Andreea Achim